

Møte onsdag den 6. desember kl. 10President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l****D a g s o r d e n** (nr. 27):

1. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 vedrørende rammeområde 9 Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, rammeområde 10 Fiskeridepartementet og rammeområde 11 Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 8 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 7 (2000-2001), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 9 (2000-2001) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (2000-2001))
2. Innstilling fra næringskomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet 2000 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 65 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 21 (2000-2001))
3. Innstilling fra næringskomiteen om endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 2000 under Landbruksdepartementet (Innst. S. nr. 66 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 24 (2000-2001))
4. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Vidar Kleppe, Jørn L. Stang, Per Ove Width, Terje Knudsen, Harald T. Nesvik og Øyvind Korsberg om å nedsette et utvalg for å forenkle og effektivisere kystforvaltningen (Innst. S. nr. 52 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:62 (1999-2000))
5. Innstilling fra næringskomiteen om dei fiskeriatvalene Noreg har inngått med andre land for 2000 og fisket etter avtalene i 1998 og 1999 (Innst. S. nr. 51 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 44 (1999-2000))
6. Referat

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets gjenstående møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresidenter.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg vil foreslå Aud Blattmann og Kjell Engebretsen.

Presidenten: Aud Blattmann og Kjell Engebretsen er foreslått som settepresidenter. – Andre forslag foreligger ikke, og Aud Blattmann og Kjell Engebretsen anses enstemmig valgt som settepresidenter for Stortingets gjenstående møter i inneværende uke.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagens møte – om nødvendig – fortsetter utover den reglementsmessige tid, kl. 15.00, til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 vedrørende rammeområde 9 Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, rammeområde 10 Fiskeridepartementet og rammeområde 11 Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 8 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 7 (2000-2001), St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 9 (2000-2001) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (2000-2001))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 50 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre 15 minutter hver, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og representanten Bastesen 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe, og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil tre minutter.

– Dette anses vedtatt.

Morten Lund (Sp) (komiteens leder): Sentrumspartiene og Arbeiderpartiet har med letthet blitt enige om et felles forslag til budsjett for våre tre rammer. Noe alternativt forslag foreligger ikke. Begge forhold skyldes Stortingets nye budsjetteringsprosedyre, som er under utprøving. Den er jeg sterkt uenig i. Jeg håper den i det minste blir betydelig justert, slik at fagkomiteene f.eks. kan rette opp skjjevheter som oppdages, uten å måtte rasere andre tiltak innenfor et rammeområde.

Imidlertid er det etter min mening helt naturlig at disse partier ble enige om de økonomiske rammevilkårene for næringslivet. Det er milelang avstand til den tenking Fremskrittspartiet og Høyre presenterer i finansinnstillingen, og som bare bitvis merkes i denne komiteens innstilling. Det er desto mer skummelt og uforståelig når Arbeiderpartiet slår seg sammen med disse to i viktige enkeltsaker, som f.eks. jordbruksoppgjøret.

Det er positivt for næringslivet at sentrumspartiene og Arbeiderpartiet ble enige om å fjerne konjunkturavgiften, at elavgiften til all industri blir sløyfet, at svovelavgiften blir halvert, at investeringsavgiften og den småbedriftsfiendtlige delingsmodellen skal bort i neste runde, at reiselivet slipper moms, og at matmomsen blir halvert.

Det er ikke rart at det offentlige takkebrevet fra Prosessindustriens Landsforening innledes slik:

«Igjenn har Stortinget som besluttede organ lagt et godt grunnlag for en fornuftig industripolitikk. Det påkaller anerkjennelse overfor det politiske miljø.»

Og fortsettelsen var like positiv.

Prosessindustrien har varslet investeringsplaner på 14 milliarder kr de nærmeste år i anlegg på land.

Av andre viktige forbedringer i budsjettarbeidet i forhold til Arbeiderpartiets forslag nevner jeg påplussinger til Norges Turistråd, Eksportrådet, Teknologisk Institutt og Veiledningsinstituttet i Nord-Norge, SNDs distriktsatsing og næringsrettet forskning. For kystnæringene er det viktig at bevilgningene til elektroniske sjøkart og til Redningsselskapet kom på plass. Det kystfiendtlige forslaget om å auksjonere bort nye oppdrettskonsesjoner er begravet. At bygging av forskningsskipet «G. O. Sars» kan starte i 2001, håper jeg fortsatt på.

Jeg er særlig glad for at finanskomiteen gav næringskomiteen mulighet til å forhandle om det halvstatlige investeringselskapet som nå er klarert i prinsippet. Departementet fortjener ros for å overlate til Stortinget å drøfte premissene for dette spleiselaget mellom statlig og privat eierkapital. Jeg tror at den skisse som er laget, vil resultere i en rask tilbakemelding fra departementet med ditto klarering i Stortinget, slik at et nytt redskap til lønnsom verdiskapning i Norge kan bli etablert. For Senterpartiet er det viktig at dette selskapet skal opptre som langsiktig og aktiv eier for å bygge opp og sikre hovedkontor og utviklingssentre i Norge. Det er viktig å få utredet og avklart hvordan statens engasjement i dette selskapet skal kobles opp mot andre virkemidler som staten har for å skape nyskapning og godt eierskap, f.eks. SIVA, SND Invest, Folketrygdfondet, såkornfondene og Forskningsrådet.

Jeg er glad for at komiteen har slått fast at den foreslåtte endring i hvilke skip som omfattes av refusjonsordningen for sjøfolk, ikke skal gjennomføres. Komiteen vil avvente en gjennomgang av alle ordninger som skal bidra til at norske sjøfolk blir konkurransedyktig både på kysten, på sokkelen og utenriks. Senterpartiet mener det haster med en slik gjennomgang, og at det også må settes inn økte ressurser på å utvikle framtidsrettede og miljøvennlige transportløsninger til sjøs, bl.a. for det raskt økende volum av sjømat.

Jeg er glad for at det er en samlet komite som ber fiskeriministeren om å orientere Stortinget om den samlede situasjon i fiskerinæringen, som har ført til de omfattende ulovligheter som nå rapporteres. For Stortinget er det mest av alt viktig å forsikre seg om at vår forvaltning av fiskeressursene forblir troverdig og bærekraftig, og at kvotefastsettelsene bygger på gode nok data både om fisken i havet og om uttaket.

De mange henvendelser om vaktområdene i den nye ordningen for veterinæravakt har resultert i merknader fra komiteen. Jeg ber statsråden merke seg at en samlet komite understreker de krav til kvalitet som ble lagt til grunn ved prinsippvedtaket i høst. Den nye ordningen skal medføre en forbedring også for husdyr og husdyrreiere. Komiteen er i høringer blitt fortalt av representanter fra Statens Dyrehelsetilsyn at en ordning med 120 vaktområder ikke er forsvarlig. Det blir for mye sjåfør og for lite dyrlege. Et flertall i komiteen forutsetter at ordningen ikke settes i verk før det foreligger en avtale med Veteri-

nærforeningen, som er den garanti Stortinget kan ha i denne saken. Flertallet peker på nytt på de store ressurser distriktsveterinærene kan representere, om de tas med i den kliniske vaktordningen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (Frp): Komiteens leder innledet med å gjenta en del av det mellompartiernes samarbeidet med Arbeiderpartiet om, og som munnet ut i et budsjettforlik. Jeg skal komme litt nærmere inn på det som ikke omtales, og som er godbiter også for Senterpartiet.

Det faktiske forhold er at bare 40 pst. av små og mellomstore bedrifter overlever mer enn fem år, og mange av de bedriftene er distriktsbedrifter. Og en kan stille seg spørsmålet om hvor næringsvennlig Senterpartiet er, når de går inn for å øke skatten på aksjeutbytte og gir reduserte avskrivningsmuligheter. Dette rammer sterkest nettopp de bedriftene som har lavest overskudd, og som ligger i distriktene. Mange senterpartivelgere i denne nishen føler at Senterpartiet ikke tenker på dem. En føler at det er mange tradisjonelle virkemidler Senterpartiet ønsker å benytte seg av, og de vil ikke komme ned på jorda og se at vi nå lever i et internasjonalt samfunn.

Hvordan rimer de nye skatter og avgifter som ligger innbakt i budsjettforliket, med Senterpartiets distriktsprofil og uttalte vilje til å skape verdier og sikre bosetting i distriktene?

Morten Lund (Sp): Det at vi har mye nyskapning i Norge, vil også resultere i at en del av dem som starter nytt, må gi seg. Jeg synes det er flott at mange i Norge har lyst til å starte sin egen bedrift. En avisartikkel i forrige uke fortalte om en undersøkelse som viste at Norge nå er europamester i nyetableringer – fem ganger så mange som i Finland, så vidt jeg husker, regnet i forhold til innbyggertallet, og tre ganger så mange som i Irland. Det synes jeg er flott. Og jeg synes det er flott at vi har offentlige ordninger som skal hjelpe disse i gang, og som også skal hjelpe dem litt på veien, ordninger som Fremskrittspartiet vil ta bort. Jeg er sikker på at vi ville hatt langt færre nyetableringer hvis Høyres og Fremskrittspartiets politikk hadde vært gjennomført. Det er viktig at vi støtter bedrifter som ennå ikke har kommet i gang, og som ikke har begynt å tjene penger – det synes jeg er særdeles viktig.

Skatt på aksjeutbytte hadde jeg ikke trodd rammet dem som ennå ikke var kommet i gang og fått overskudd. Hvis det er slik at det tas ut overskudd av bedrifter som ennå ikke har kommet på beina og står stødig, bør vi for all del ha tiltak som oppmuntrer til at kapitalen blir i bedriften. Det er det Senterpartiet er mest opptatt av. Vi er opptatt av at vi skal ha et byggende eierskap som lar verdiene i stor grad bli igjen, slik det svært ofte er i familiebedrifter.

Vi har forbedret den modellen som Arbeiderpartiet la fram når det gjaldt aksjebeskatning, ved at det blir en lavere skattesats. Vi har forbedret den på det viset at det blir et fribeløp i bunnen, slik at de som tar ut et lite over-

skudd i form av aksjeutbytte, ikke får denne skatten. Jeg synes det er viktige forbedringer, og vi kommer til å drøfte det videre når vi skal legge fram forslag til et nytt skatteopplegg til neste år.

Ivar Kristiansen (H): Komitelederen snakket om forbedringer. Men faktum er at det er forbedringer i forhold til arbeiderpartiregjeringens forslag, mens det nærmest uten unntak er forverringer i de rammevilkår norsk næringsliv er satt til å arbeide under i kommende periode, i forhold til de rammebetingelser som det samme næringsliv har hatt å leve under i inneværende år. Det er det som er faktum ved det budsjettforslaget som Arbeiderpartiet og sentrum har blitt enige om.

Jeg registrerte at komitelederen galant unngikk å snakke om konkurranseutsatte arbeidsplasser. Og da tenker jeg ikke minst på forhandlingsposisjon i forhold til de kommende WTO-forhandlinger. Jeg registrerer at Senterpartiets folk i organisasjonen Nei til EU flagger høyt behovet for å melde oss ut og annullere den EØS-avtalen Norge har. Og da er mine spørsmål til komitelederen: Ser komitelederen hva slags konsekvenser dette vil få for norske distriktsbaserte arbeidsplasser som nærmest uten unntak er konkurranseutsatt, dersom man sier opp eksisterende EØS-avtale? Lytter ikke Senterpartiets fremste representanter til eksempelvis folk fra fiskerinæringen, som er svært bekymret for markedssituasjonen i forbindelse med den pågående og kommende Sentral- og Øst-Europa-utvidelse av EU? Jeg tror det vil være nyttig og et visst behov for at Senterpartiet kan vise til hva slags næringer som er distriktsbasert, som vil tjene stort på at Norge sier opp EØS-avtalen? Det er for meg mer enn nok om komitelederen nevner tre–fire eksempler på næringer som vil tjene stort på å si opp EØS-avtalen.

Morten Lund (Sp): Norge har som alternativ til EØS-avtalen en frihandelsavtale som vi tidligere hadde, og som for de aller fleste ville ha vært en god avtale.

Vi har et land i Europa som heter Sveits, og som nettopp har inngått en land til land-avtale med EU om frihandel. Sveits har det ikke så aller verst i dag, ut fra at de ikke har hatt en slik frihandelsavtale som vi hadde. Jeg mener at en modell av den typen som Sveits nå er kommet fram til, kunne godt ha vært brukt som en modell også for våre forhandlinger hvis det ble slik at vi skulle si opp EØS-avtalen.

Ivar Kristiansen sier at jeg ikke nevnte konkurranseutsatt næringsliv. Vi har nesten ikke næringsliv som ikke er konkurranseutsatt i Norge. Det som er minst konkurranseutsatt, er vel fiskeriene våre, på hjemmebane. Vi konkurrerer ute, men på hjemmebane konkurrerer vi lite. Og jeg er veldig godt fornøyd med at vi har en fiskerinæring, der ressursene er vernet av at fiskeriene er unntatt fra EØS-avtalen.

Så har vi de områdene der EØS-avtalen gjelder, og der den skaper problemer for oss. Vi har vært nødt til å ta bort grensekontrollen, som kunne vært en god hjelp for oss i dag i forhold til matvaretrygghet. En god del i Nord-Norge og langs kysten opplever problemene ved at

Norge gjennomfører EØS-kravene til fiskebruk på en strengere måte enn noen andre land, og som gjør at en del fiskebruk er nødt til å bli nedlagt.

Vi kommer til å møte enda strengere krav på en rekke områder. Jeg tror at vi kunne greid oss godt uten EØS-avtalen. Det var synd at vi fikk den, og at folk ble innbilt at den var en avtale som hadde bare gode sider og som ikke hadde noen negative sider. Vi ser hver dag at slik er det ikke.

Karin Andersen (SV): Forskningsinnsats er av uvurderlig betydning for næringslivet framover. En enstemmig komite sier at det er langt igjen før en har nådd det målet en har satt seg om forskningsinnsats. – Og det er det.

Skal en komme på det nivået, mangler det fortsatt ca. 4 milliarder kr for å nå målet vi har satt oss fram til 2005. Dette har Stortinget gjentatte ganger sagt at man faktisk skal gjennomføre, og jeg kunne tenke meg å spørre Senterpartiet og komitelederen om på hvilken måte næringskomiteen har tatt noen grep for å sørge for at man når dette målet om forskningsinnsats som er helt avgjørende for at vi skal ha et næringsliv som både er konkurransedyktig, miljøvennlig og bærekraftig i framtida.

I tillegg til det kunne jeg tenke meg å spørre representanten Lund om noe av det han var inne på i sitt svar i stad, nemlig om behovet for å styrke arbeidet vårt og innsatsen vår for ren mat. SV har fremmet et forslag i dag, der vi ber om at man styrker myndighetenes kontrollvirksomhet og kontrollfunksjon når det gjelder tiltak mot dyresykdommer, matvaresikkerhet og dyrevern. Og det betyr en erkjennelse av – i lys av det som skjer nå både i EU og i Norge – at man må ha både strengere bestemmelser og også et større kontrollapparat for å kunne håndtere disse bestemmelsene og sørge for at de bestemmelsene vi har, faktisk blir fulgt. For det er jo ikke så mye hjelp i å ha strenge lover hvis man vet at man aldri blir kikket i kortene, aldri blir kontrollert og aldri blir tatt for å gjøre noe feil. Det betyr at vi er nødt til å styrke innsatsen vår på disse områdene og ikke fortsette å tro at vi er best i verden også når det gjelder matvaresikkerhet og trygghet på det området.

Morten Lund (Sp): Økt forskningsinnsats opp mot OECD-nivået i løpet av fem år er et felles mål for alle partiene på Stortinget. Og spørsmålet fra Karin Andersen blir litt som spørsmålet fra Ivar Kristiansen: Hvorfor har ikke sentrumpartiene greid å rette opp alt som manglet i Arbeiderpartiets budsjettforslag?

Og jeg håper jo – nei, jeg håper egentlig ikke at Høyre og SV noen gang får komme i den posisjonen at de skal være med og prøve å rette opp det som noen andre har presentert.

Det ble for vanskelig å nå så høyt opp med hensyn til forskningsmidlene som vi hadde ønsket, og det er fordi vi er nødt til å forhandle med et annet parti og komme til enighet innenfor rammer som også skal godtas i Stortinget. Vi håper at det snarest mulig kommer en sak til Stortinget på grunnlag av Hervik-utvalgets innstilling, som

gjelder skattestimulanser til de bedriftene som satser på forskning og utvikling. Det er særlig næringslivet som henger etter, selv om også det offentlige er nødt til å bevilge mer til forskning enn det som gjøres i dag.

Jeg synes det er gode løsninger enkelte næringer nå har kommet fram til, med forskningsavgift på produktene. Vi skal i morgen behandle en sak om forskningsavgift på landbruksprodukter, og vi har behandlet en sak om en slik avgift på fiskeriprodukter. Det at næringen går inn med felles midler til forskning, medfører bl.a. at det ikke bare blir de store som har god råd, som blir eiere av forskningsresultater. Jeg synes det er et stort problem i dag at såpass mye av de offentlige midlene går til spleiselag med de store bedriftene, som da får en form for eierskap til forskningsresultater.

Så til ren mat, som er det store temaet nå om dagen. Jeg synes det aller første vi må gjøre, er å sørge for at vi ikke ødelegger den statusen vi har i dag. Vi har fjernet masse kontroll, som gjør at den nye kontrollen blir forferdelig vanskelig for oss, fordi vi ikke har grensekontroll lenger. Den kontrollen som vi har hatt til nå, koster 640 mill. kr, og det var planlagt for neste år. Det kan vi risikere blir fordoblet i løpet av neste år, ser det ut som akkurat nå. Det beklager jeg sterkt.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Kjell Opseth (A): Det er krevjande å utarbeide og få vedteke eit budsjett i ei tid då norsk næringsliv går for full maskin, vi har full sysselsetjing og stort overskot på statsbudsjettet. Men for norsk næringsliv er det heilt avgjerande at Regjeringa og Stortinget maktar å gjennomføre denne jobben innanfor ansvarlege rammer. Det er ingen av oss som har gløymt utviklinga på 1980-talet, med aukande prisar, aukande arbeidsløyse og store vanskar for norsk næringsliv, ein situasjon ingen av oss ønskjer at vi skal kome tilbake til.

Det er andre året på rad at sentrumspartia og Arbeidarpartiet har funne fram til eit forlik i budsjettarbeidet. I og for seg er ikkje dette så rart, for skjeringpunktet i norsk politikk går jo mellom Arbeidarpartiet og sentrumspartia. Men så er det slik at sentrumspartia i denne debatten aller-eie og i tidlegare debattar har framheva at dei har fått til svære endringar i det framlagde budsjettet. Og isolert sett kan dei gjerne ha høve til å hevde dette. Men dei store endringane er jo komne på bakgrunn av at ein skatt er bytt med ein annan skatt, ei avgift er bytt med ei anna avgift. Og på dei områda vi drøftar i dag, er endringane samla sett i underkant av halvannan prosent. Profilen på det totale statsbudsjettet og på dei budsjettkapitla næringskomiteen handsamar, ligg fast. Eg trur det er grunn til å understreke i denne debatten at Regjeringa har fått gjennomslag for profilen sin på dei ulike budsjetta så langt dei er ferdighandsama her i Stortinget, og slik det ligg i finansinnstillinga.

Dessutan er det grunn til å understreke at det er brei semje i næringskomiteen om prioriteringane innanfor desse områda. Eg vil spesielt framheve at fleirtalet no har lagt grunnlaget for eit investeringsselskap med ein kapi-

talbase på 5 milliardar kr. Det er ikkje nokon særleg tvil om at det er behov for innovativ kapital, og det er behov for langsiktig kapital, og difor er det som no skjer med opprettinga av eit investeringsselskap i den storleiken det her er snakk om, svært gledeleg. Så er det ein jobb å gjere, og det er å få private til å gå inn med sin del av denne kapitalen, dvs. 2 550 mill. kr. Men dersom norsk næringsliv ønskjer at vi skal kome vidare på dette området, reknar eg med at dei private stiller opp.

Det er slik at dersom vi ikkje greier å få ein overgang i høve til det oljefondet i dag steller med, stort sett investere ute og i selskap som til ein viss grad konkurrerer med våre egne bedrifter, så trur eg at kapitalsida i norsk næringsliv vil få det vanskelegare i tida som kjem.

Difor ønskjer eg Regjeringa, og næringsministeren spesielt, til lukke med det arbeidet som no skal gjerast før saka kjem fram til Stortinget til ny handsaming. Eg skal ikkje seie noko om kva for modell ein skal velje, men eg vil berre seie at eit selskap med nokre satellittar innanfor spesielt viktige område for norsk næringsliv vonar eg det blir sett nærmare på.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (Frp): Det må jo være en seier for representanten Opseth at det nå er lagt et grunnlag i samarbeid med mellompartiene for å få til et investeringsselskap. Noe lignende ble forsøkt i 1997 i forbindelse med budsjettet den gangen, men da sa mellompartiene nei. En kunne være fristet til å spørre hva som har endret seg i Norge, som gjør at man i dag er positiv, men var negativ den gangen.

Men slik jeg ser det i budsjettforliket, så har man bidratt til å øke skatter og avgifter, og jeg skal nevne noen. Man har fått en utbyttebeskatning på 11 pst., investeringsavgift på næringsbygg, man har fått en generell økning av momsen, man har redusert avskrivningsmulighetene for virksomheter, og alt dette bidrar til å øke skatte- og avgiftstrykket. Så det man i realiteten gjør, er at man øker skatter og avgifter, og så må offentlige myndigheter tre til med nye virkemidler for å bøte på de skadene de selv er med på å skape.

Næringslivet selv vil ikke ha denne konstruksjonen. NHOs Finn Bergesen sier at man ønsker å harmonisere de næringspolitiske virksomhetene med dem i Europa, og til og med Norsk Bedriftsforbund sier rett ut at vi ikke trenger flere byråkrater som skal skalte og valte med oss i et slikt nytt investeringsfond.

Så mitt spørsmål til representanten Opseth blir: Hvorfor lytter man ikke til det næringslivet og næringslivets organisasjoner selv ønsker?

Kjell Opseth (A): Eg skal ikkje fråskrive meg ansvar for at vi aukar ein del skattar og avgifter, også for norsk næringsliv. Men etter vårt syn er det langt å føretrekkje i forhold til at vi barberer bort viktige område på statsbudsjettet som er med og støttar opp om nyskapingar i norsk næringsliv.

Norsk næringsliv går for full maskin, og eg synest då det er rimeleg at det yter til fellesskapen, medverkar til ei meir rettferdig fordeling, til å satse på skule, utdanning osv. Men vi må òg lytte til næringslivet når det gjeld investeringsselskapet. Vi kjenner godt til at NHO har sagt at dei er imot dette, men snakkar ein med enkeltrepresentantar for norsk næringsliv, relativt framstående representantar for norsk næringsliv, kan ein få eit heilt anna bilete. Eg er nokså overtydd om at når representanten Hedstrøm og Framstegspartiet får gått litt i seg sjølve, lagt litt av støyen bak seg, kanskje dei også kjem til at det er ein fornuftig bruk av offentlege midlar å hjelpe fram norsk næringsliv på denne måten som no fleirtalet i Stortinget vedtek. Og då vil eg ønskje representanten Hedstrøm og Framstegspartiet velkommen etter.

Jon Lilletun (KrF): Representanten Opseth polemiserer ein del mot det inntrykket som sentrumspartia m.a. har vore med og skapt – at dei har flytta på så og så mange milliardar kroner. I og for seg er vel ikkje det den mest fruktbare debatten i verda, men realiteten ligg no der i tala.

Det som eg hadde lyst til å følgje opp med i forhold til representanten Opseth, er: Er ikkje representanten Opseth samd i at når det gjeld eit næringsliv som konkurrerer internasjonalt, må ein òg sjå det i forhold til skattar og avgifter i ein internasjonal samanheng, og at denne ommøbleringa difor faktisk var nødvendig?

Så seier fleirtalet i komiteen:

«Fleirtalet er samde om at det er trong for risikokapital i det nyskapande næringslivet ut over det såkornfonda og andre offentlege verkemiddel ein har i dag bidreg med.»

På den bagrunnen er det eit fleirtal, bestående av Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, som går for ein modell i forhold til det. Men saka skal tilbake til Stortinget. Eg kjem tilbake til det ein del i innlegget mitt. Representanten Opseth tala om dette som «selskapet» i eintalsform, men eg går ut frå at representanten Opseth er samd i det vi i fellesskap har skrive, at ein skal utgreie forskjellige modellar og forskjellige problemstillingar, og at det difor kan vere nødvendig å bruke fleirtalsforma i denne samanhengen. Det var desse to tinga.

Kjell Opseth (A): Eg skal ikkje ta frå representanten Lilletun eller sentrumspartia gleda av at dei har greidd å flytte på milliardar, men eg står fast ved at ei avgift er bytt med ei anna, og at ein skatt er bytt med ein annan, og at profilen på statsbudsjettet sann sett ligg fast. Det er jo sånn det går føre seg når ein skal ha samarbeid mellom fleire parti, og då må alle vere innstilte på å finne løysingar. Det viktigaste for norsk næringsliv er at ein har kome fram til ei felles løysing, og at ein, som eg sa i hovudinnlegget mitt, har greidd det innanfor ansvarlege rammer.

Så til investeringsselskapet. Eg prøvde til slutt i innlegget mitt å skissere ei form for organisering, der eg sa at ein kanskje kunne ha eit selskap med satellittar innan-

for viktige område for oss i framtida, anten det no er mariner sektor, IKT eller helse. Som vi har vore inne på i innstillinga, trur eg det kan vere ein fornuftig modell, og då blir det på ein måte fleire selskap, men under ein hatt. Eg er ikkje sikker på om det er den endelege og rette modellen som Regjeringa vil gå inn for, men eg har skissert den, og eg trur den er godt i samsvar med innstillinga, slik den ligg føre. Og då skulle vi vere på felles grunn framleis.

Ivar Kristiansen (H): Budsjettforslaget bærer veldig preg av at regjeringspartiet tar kraftig med den ene hånden og så ønsker å sukre pillen ved å gi tilbake noe med den andre hånden. Dette er for så vidt ikke noe uvanlig sett fra Opseths utgangspunkt. Han fremstår jo med atskillig større ærlighet og oppriktighet enn jeg har sett at representanter fra mellompartiene presterer når vi diskuterer følgene av statsbudsjettet, for Opseth erkjenner at budsjettforslaget medfører tilstramninger for norsk næringsliv i forhold til skatte- og avgiftsøkninger.

Dersom vi går tilbake til forholdene rundt samferdselssektoren, må man på mange vis nærmest beundre Opseths bortimot magiske egenskaper til å få til løsnings. Vi har sett hvordan han har vært arkitekt og fadder for IT Fornebu. For et par uker siden så vi hvordan Statkorn Holding fikk tilført statlige økonomiske muskler, som er helt ekstremt, for å gå inn og foreta i hovedsak nasjonale, men også internasjonale oppkjøp, og han er nå i gang med et nytt investeringsselskap. Han har egenskaper til å få med seg alliansepartnere – denne gang i hovedsak Kristelig Folkeparti. Jeg har ikke hørt noen andre enn representanter fra Investorforum og hr. Vigtel, som er en kjent representant derfra, som har syntes dette var en god idé.

Det som ligger i retningslinjene for dette investeringsfondet, er så upresist formulert at jeg derfor må spørre: Hvis vi går tilbake i historien, ville eksempelvis Freia, Dyno, Hydro Seafood eller Aker Maritime kunne ha vært selskap som et slikt investeringsfond kunne ha gått inn og kjøpt aksjer i?

Kjell Opseth (A): Eg vil gjerne få lov til å slå fast med ein gong at skal ein få til ting i denne salen, må det vere fleire om å stå bak dei ulike vedtaka. Slik som Stortinget er samansett, er det ikkje mogleg for éin person og eitt parti å få til stort. Det må skje i samarbeid med andre. Det er det som har skjedd i dette budsjettet og i andre saker. Også når det gjeld investeringsselskapet, er det slik.

Så spør representanten Kristiansen om ein, dersom eit slikt investeringsselskap hadde vore på skjenene, kunne ha redda nokre av dei selskapa som no er selde ut av landet. Det skal ein vere varsam med å seie noko sikkert om, men eg er jo klar over at 5 milliardar kr i den samanhengen truleg ville ha blitt for lite for eventuelt å stille opp i konkurransen om oppkjøp av desse selskapa. Men det er no slik at Roma ikkje vart bygd på eitt år, og dersom ein kan greie å utvikle eit selskap som også kan ta vare på den slags interesser, ville det ikkje vere meg imot. Det

kan vel i visse sammenhenger også, slik det no ligg føre i innstillinga, vere ei hjelp i den sammenhengen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Øystein Hedstrøm (Frp): Næringskomiteen har et omfattende ansvarsområde. Da komiteen ble etablert i forrige stortingsperiode, ble også fiskeri- og landbrukspolitikken innlemmet og representerte derfor noe nytt. Meningen var at man skulle se hele næringspolitikken i en større sammenheng. Næringsliv og nyskaping skulle vurderes uavhengig av om inntektene kom fra industriell virksomhet, varehandel, reiseliv, jord- og skogbruk, fiske og fangst. Intensjonen var å utforme en innstilling i et helhetlig og samlet næringspolitisk perspektiv, med målsetting, verdiskaping og økonomisk vekst.

De budsjettforslagene Stortinget i dag behandler, er de siste i inneværende stortingsperiode. Da kan det være fristende å se på om man har kommet noe særlig nærmere en helhetlig næringspolitikk i praksis, noe som virkelig betyr noe.

På noen mindre områder opplever vi endringer, og da kanskje mest på de områder der Norge har forpliktet seg gjennom internasjonale avtaler. Men stort sett går tingene som før. Statlig styring gjennom offentlige virkemidler er fortsatt dominerende. Landbruksoverføringstankgangen, distrikts-, nærings- og fiskeristøtten følger for det meste de oppgatte spor. Derfor vil næringskomiteens budsjettinnstillinger i denne stortingsperioden neppe bli husket som et eksempel på dristighet eller nytenkning. Det er kun Fremskrittspartiet som i stor utstrekning er villig til å ta et oppgjør med den gamle overføringstankgangen om at statens pengesekk skal løse næringenes og distriktenes problemer. Tydeligst ser vi det gjennom landbruksoverføringene og bevilgningene til SND. For Fremskrittspartiet er det svært viktig at primærnæringene og distriktspolitikken i langt større grad enn hittil blir underlagt generelle næringspolitiske målsettinger, for uansett næring: bærekraft over tid har bare virksomhet som gir bedriftsøkonomisk lønnsomhet basert på produkter som er prissatt slik at markedet etterspør dem. Det er ikke til å komme forbi.

Det er uheldig når det offentlige spiller en sentral rolle i næringsutviklingen gjennom politiske prosesser, som kan komme som erstatning for markedet. Vi risikerer at virksomhet som har lav lønnsomhet, eller blir ulønnsomme på sikt, oppmuntres fremfor mer konkurransedyktige prosjekter som har større forutsetninger for å skape et lønnsomt næringsliv.

EUs indre marked med frie bevegelser av varer, tjenester, arbeidskraft og kapital betyr mer like avkastningskrav over hele Europa. Det betyr at kravene til avkastning også i distriktene etter hvert tilnærmes det som vi ser i resten av landet og i EØS-området for øvrig.

I globaliseringens tidsalder må altså markedsorientering og konkurransedyktighet stå sentralt hvis vinnerbedrifter skal skapes. Derfor mener Fremskrittspartiet det bør satses på generell distriktsstøtte og personrettede til-

tak der dette er tillatt i henhold EØS-avtalen, WTO-avtalen eller andre internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Vi må altså finne fram til mer effektive løsninger, samtidig som de distriktspolitiske ambisjoner må endres.

Med andre ord: Vi må tilpasse oss forholdene syd for Svinesund. Et lite land med mange små industribedrifter som konkurrerer på de store markedene ute, kan ikke avvike vesentlig fra andre lands rammevilkår. Det bør være et av hovedmålene inn i et nytt millennium.

Det er viktig at også landbruksnæringen følger etter. De øvrige partiers bevilgningsforslag når det gjelder landbruket, betyr at enorme overføringer fortsatt vil tilflyte en enkeltnæring. Utviklingen er bekymringsfull. En tilnærmet total skjerming fra markedet bidrar til en svakere motstandskraft overfor nye behov og betingelser. Vesentlige inntekter har vært hentet ut gjennom forhandlinger og lobbyvirksomhet. Derfor vil den kommende tilpasing til konsumenter og nye spilleregler bli hard. Det er hevet over tvil. Landbruksnæringen vil bli utsatt for konkurranse i årene som kommer. Det er bare spørsmål om tid. Derfor er det viktig å legge forholdene til rette.

Fremskrittspartiet mener det ikke må ventes med å introdusere en ny landbrukspolitikk som krever radikale endringer av rammebetingelsene for jordbrukets og bygdenes samlede næringsliv. Støtte- og tilskuddsordninger for næringen må bygges ned, slik at primærprodusenter innen matvareproduksjonen på sikt og i større grad kan sammenlignes med selvstendig næringsdrivende i andre bransjer og næringer som eksponeres for konkurranse.

Parallelt med subsidiereduksjoner må det gjennomføres andre radikale endringer i rammebetingelsene for jordbrukets næringsliv, bl.a. gjennom å liberalisere lovverket, ved å oppheve alle produksjonsbegrensninger og avvikle restriksjonene på salg av jord- og skogeiendommer, oppheve konsesjons-, bo- og drivepliktbestemmelser samt særlovgivningen innenfor bondesamvirket, som begrenser konkurransen. Dersom overføringene reduseres i takt med omfanget av de reguleringer som hindrer landbruket i å være rasjonelt og effektivt, økes mulighetene for å utløse en betydelig vekstkraft.

Deregulering og konkurranseeksponering vil være nøkkelord dersom norsk landbruk skal ha livets rett i noen større utstrekning. Det vil høyst sannsynlig bety noen tøffe tak og færre aktører i næringen. Vi vil selvfølgelig ha overgangsordninger for dem som trer ut av yrket som et ledd i en effektivisering av norsk landbruk. Tiden er også gunstig for dette sett ut fra et betydelig behov for arbeidskraft.

Det er faktisk slik at det også en del steder i distriktene er et betydelig behov for ledige hender. Et ledd i arbeidet med å dekke behovet for arbeidskraft kan være å frigjøre personer fra landbruksbyråkratiet og en del bønder som eventuelt etter opplæring og omskolering kan finne arbeidsplasser i virksomheter med behov for arbeidskraft.

Fremskrittspartiet forsøker altså å trekke opp løypa og fjerne en del gammel vanetenkning og noen hellige kyr. Vi hadde håpet at de øvrige partier i større grad ville vurdere hensiktsmessigheten av at enorme overføringer skal

tilflytte yrkesutøvere innen en enkelt næring, hvorav en betydelig andel er deltids- eller hobbybønder.

Det er trist at man gir etter for pressgrupper. Det vil ikke nytte i lengden å få det norske folk til å tro at særinteresser får gjennomslag fordi myndighetene ønsker å videreføre den norske velferd, vår bygdekultur og bosetting. Fortsetter vi å bruke oljepengene på denne måten, kan det på sikt gå ut over sosial trygghet og de viktigste velferdsgodene våre. Fremskrittspartiets alternativ betyr et oppgjør med denne subsidieløsningen, som har resultert i en feilslått landbrukspolitikk. Vi finner ingen mulighet til i våre alternative budsjetter å gi en liten og stadig mindre gruppe jobb- og inntektsgarantier på skattyternes regning, en regning som bl.a. våre bedrifter og de som jobber der, må betale, og som er anslagsvis i størrelsesorden 20 milliarder kr pr. år når subsidier, importskjerming og annen støtte tas med.

Det må være klinkende klart: Det er ikke bøndernes interesseorganisasjoner som hjelper menneskeheten. De er de største motstandere av en konkurransedyktig, effektiv, rasjonell, lønnsom og forbrukervennlig landbruksnæring. Dagens situasjon krever handling, mener Fremskrittspartiet.

Til slutt vil jeg ta opp forslag nr. 1 på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, forslagene nr. 2-4 på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre og forslagene nr. 5 og 6 på vegne av Fremskrittspartiet, som er referert i innstillingen.

Presidenten: Øystein Hedstrøm har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Gunnar Breimo (A): Fremskrittspartiet vil over natten rasere alle offentlige tilskuddsordninger bortsett fra noen få. SND skal bort, landbruket skal få et kutt på 4,1 milliarder kr hvis jeg har summert rett. Og dette skjer da i forbindelse med behandlingen av ett års budsjett. Det skal altså gjennomføres i løpet av 2001 hvis Fremskrittspartiet får det som de vil. I tillegg betyr deres økonomiske politikk en rasering av kommuneøkonomien. Alt skal overlates til kreftenes frie spill. Nå er det slik at næringslivet selv ønsker et offentlig engasjement, ikke minst gjelder det å legge til rette for infrastruktur m.m. Da er kommunene helt essensielle. Så sier Hedstrøm at distriktspolitiske ambisjoner må tilpasses forholdene sør for Svinesund, hvis jeg oppfattet det rett. Det er ganske oppsiktsvekkende, og jeg har lyst til å spørre Hedstrøm om han virkelig har tenkt igjennom de totale konsekvensene av Fremskrittspartiets politikk. Fremskrittspartiet er jo med på gode formuleringer når det gjelder landbrukspolitikken: Man vil opprettholde bosettingen og ta vare på jordbruket over hele landet, man ønsker levende kulturlandskap osv. Så snakker han om at man skal selvfølgelig ha overgangsordninger for dem som rammes. Men hvor i budsjettet finnes overgangsordningene for dem som må ut av jordbruket? Jeg har ikke maktet å finne dem. Mitt spørsmål til slutt blir da: Når skal Fremskrittspartiet slutte å kaste blå i øynene på folk når det gjelder distrikt-

politikken bl.a.? For det kan ikke være tvil om at deres politikk vil bety et havari når det gjelder all distriktspolitikk.

Øystein Hedstrøm (Frp): Det var mange og sentrale spørsmål som representanten Breimo stilte meg, og det vil være umulig å gå i detalj på alle disse spørsmålene.

Men la meg ta det generelle først: Den politikken som de øvrige partier, kanskje delvis med unntak av Høyre, har stått for etter krigen, har ført til den største folkeflytningen fra distriktene til sentrale strøk. Fra 1977 til 1996 kostet bare distriktspolitikken, som var knyttet til landbruket – som jo har en distriktprofil – 500 milliarder kr, når vi inkluderer skjermingsstøtten. I den samme perioden, med de enorme overføringene, har vi hatt en så stor folkeflytning. Så det vi alle må konstatere, er at den politikken som de andre partiene har ført, og som de fortsatt ønsker å føre, har vært mislykket. Det er derfor Fremskrittspartiet ønsker å endre på dette. Jeg så et oppslag i Nationen den 4. desember: «Norsk kvalitet for milliarder», står det i overskriften, og «Norsk næringsmiddelindustri snuser på enorme eksportmarkeder etter at kugalskapen har skremt Europa».

Nå er det vel på tide også at de selvstendig næringsdrivende i matvareproduksjonsbransjen begynner å se mulighetene. Nå som det er kugalskap og folk er skremt av det, har vi muligheter med våre rene produkter til å selge ute. Det er jo ikke mer som skal til enn at 1 pst. av Europas kjøpedyktige befolkning er villig til å betale norske priser, så vil vi kunne selge ute alt vi kan produsere. Derfor ønsker Fremskrittspartiet å legge opp denne løypa slik at landbruket kan være konkurransedyktig i framtiden, ikke fortsette med de gamle melodiene.

Karin Andersen (SV): For SV er miljøpolitikken viktig, og den er faktisk så grunnleggende at vi bøyer oss for både naturens og miljøets tålegrense når det viser seg at menneskets virksomhet går over den og det truer ressursgrunnlaget og levegrunnlaget vårt. Fremskrittspartiet er vel de som har vært lengst unna denne politikken. De må vel nærmest regnes som analfabeter på dette området og er overhodet ikke interessert i å høre på forskerne engang når de dokumenterer ganske tydelig at her er vi i hvert fall nødt til å være føre var.

Jeg har lest denne innstillingen ganske nøye, og til min forundring er det i punkt 2.2 en enstemmig komite som slutter seg til at «all menneskelig aktivitet må underordnes naturens og miljøets tålegrense». Jeg satte nesten kryss i taket, for jeg lurte på: Kan dette være sant? Men når en blar litt bakover, skjønner jeg at det er det ikke. Dette er en talemåte fra flere av partiene, og bl.a. i særlig grad fra Fremskrittspartiet. For når representanten Hedstrøm holder sitt innlegg, snakker han ikke om å tilpasse norsk næringsliv til natur og økologi og til naturens tålegrense, han snakker om å tilpasse det til avkastningskravene til den mest grådige internasjonale kapitalen som finnes. Hvordan kan dette henge sammen? I tillegg til det avslutter han sitt svar på den forrige replikken med å mane til at norsk landbruk nå skal ut på eksportmarkedet, fordi vi er så reine og så miljøvennlige og så økologiske

og flotte, slik de europeiske forbrukerne vil ha det. Jeg vil be om at representanten Hedstrøm dokumenterer på hvilken måte Fremskrittspartiets politikk på landbruksområdet ville framelske økologisk produksjon, rein mat og trygg mat. Tvert imot er Fremskrittspartiets landbrukspolitikk basert på de samme prinsippene som industrilandbruket i Europa.

Øystein Hedstrøm (Frp): Det er riktig, som representanten Karin Andersen sier, at vi stiller oss bak den merknaden som hun refererer til i innstillingen. Miljøpolitikk er et stort tema også. Men la meg ta et eksempel på hva som skjer i dag: Vi har de såkalte miljøavgifter, som veldig ofte er fiskale avgifter, altså går inn i den store kverna. Først kreves disse avgiftene inn, og en del av dem går til jordbruksoverføringer. Og jordbruket i dag er faktisk en stor, hvis ikke den største, forurensner av vann og vassdrag. Altså, først krever man inn miljøavgifter som er fiskale, og så deler man dem ut for at aktørene skal få lov til å forurense. Det er et eksempel på hvor galt dette kan være. Og selv om vi ønsker en mer markedsbasert landbrukspolitikk, ønsker vi selvfølgelig rammekrav om miljø, sikkerhet, arbeidsmiljø osv.

Randi Karlstrøm (KrF): Et av hovedargumentene fra landbruket og miljøbevegelsen internasjonalt mot frihandel har jo nettopp vært hensynet til det biologiske, fordi man gjennom frihandel og økt transport øker risikoen for utvikling av sykdom. Man øker smittepresset, og man øker faren for kugalskap og dets like. Vi har en situasjon i dag hvor ingen med sikkerhet kan si at det ikke finnes kugalskap i Norge. Det er den faktiske, reelle situasjonen. Dette er en skremmende utvikling. Fremskrittspartiet vil satse på eksport av norske landbruksvarer til europeiske land, men da må jo også Fremskrittspartiet være sikker på at norsk landbruk fortsatt vil være fri for kugalskap. Mitt spørsmål til Hedstrøm er derfor: Hva slags tiltak vil Fremskrittspartiet fremme for å sikre norsk landbruk og norske forbrukere mot kugalskap?

Øystein Hedstrøm (Frp): Det er riktig som representanten Karlstrøm sier, at det er blitt fokusert stadig mer på problematikken rundt smittepress. Det er faktisk EU som her går foran på en del områder og innfører kontrollordninger og forbud, som den norske landbruksministeren nå følger opp. Og det synes jeg er riktig.

Fremskrittspartiet har i budsjettinnstillingene aldri gått imot økte bevilgninger til kontrollapparatet, enten det gjelder disse spørsmål eller andre interne spørsmål i Norge. Jeg tror ikke noe parti har en endelig resept på hvordan et kontrollapparat skal utformes. Her må vi lære av andre land. Vi må også gå i bresjen på enkelte områder i Norge, men det står ikke i motstrid til at vi med våre rene produkter i dag kan eksportere, og bruke det i internasjonal markedsføring for å få solgt våre produkter.

A u d B l a t t m a n n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Jon Lilletun (KrF): Kristeleg Folkeparti og sentrum tek på alvor at det er verdiskapninga og arbeidsplassane i våre norske bedrifter som gjev grunnlag for finansiering av velferdssamfunnet vårt. Det budsjettet som vart presentert for Stortinget tidleg i oktober i år, var ikkje eit budsjett som skapte åtgåum i næringslivet. Sentrumspartia sa òg klart frå om at næringslivsprofilen var eitt av dei punkta det var viktigast for oss å få endra. Det har vi klart. Resultatet er ikkje fullgodt, men det er langt betre enn det som vart lagt fram av Regjeringa. Det budsjettet vi no får, kan vi forsvare.

Trass i at skattar og avgifter ikkje ligg til næringskomiteen, er sjølv sagt skattepolitikken og avgiftene heilt avgjerande for næringslivet sine rammevilkår. Dei kan vere forskjellen mellom å drive med overskot og å leggje ned. Dei kan vere det som får verksemder til å investere i utlandet i staden for i Noreg.

Sentrumspartia fekk gjennomslag for svært store endringar i inntektssida av budsjettet. Vi sikra ein langt mindre del av skatteauken på næringslivet, noko Regjeringa fremja forslag om. Eg vil nemne to viktige moment her. Konjunkturavgifta vart fjerna. Heilårsverknaden av Regjeringa sitt forslag låg på litt over 9 milliardar kr, og over seks av desse var det næringslivet som skulle betale. Denne avgifta fekk vi fjerna heilt. Vi unngjekk dermed å auke arbeidsgjevaravgifta med 1,5 pst. Vi sikra òg at industrien ikkje vert ilagd elavgift på produksjonen. I staden skal industri som er friteken frå elavgift på produksjonen, betale elavgift på linje med oss andre for sitt normalforbruk av straum til kontorføremål og liknande.

Det siste eg vil seie om skatt, er at vi har fått fleirtal for å fjerne investeringsavgifta frå 2002. Det vil gjere Noreg til eit langt meir interessant land å investere i. Denne i stor grad særnorske avgifta er allereie uthola med så mange unntak at det knapt er nokon som har oversikt over alle. Innkrevjingskostnadene er òg vesentlege. No får vi fjerna denne avgifta, noko næringslivet har spurt etter i mange år. I samband med dette vil eg òg nemne delingsmodellen, som har vore eit tilbakevendande tema.

Vi har òg fått ei god innretning på budsjettet i næringskomiteen. Teknologisk Institutt får auka sine rammer med 6 mill. kr, og Veiledningsinstituttet i Nord-Norge får 4 mill. kr meir enn Regjeringa føreslo. Eg vil spesielt peike på at Teknologisk Institutt har ei viktig oppgåve, og at dei midlane TI får, skal sikre at verksemder utan stor betalingsevne òg skal kunne nyte godt av tenester frå TI. Ei brukarundersøking syner at kundane er særskild godt nøgde med dei tenestene TI leverer.

Forskingmeldinga var tema i Stortinget i vår. Eg er særskild godt nøgd med at Kristeleg Folkeparti gjennom budsjettavtalen med Arbeidarpartiet har medverka til ei styrking av forskingsinnsatsen. Det har vi fått til gjennom meir midlar til universitet og høgskular, meir midlar til næringsretta forskning og meir midlar til fiskeriforskning. Det vil krevje stor innsats å nå målet om at forskingsinnsatsen i Noreg skal opp på snittet i OECD,

ikkje minst vil det krevje ei styrking av FoU-innsatsen i næringslivet. Det forslaget Regjeringa har lagt fram, er ein start i form av 200 mill. kr, og for neste år er det ei grei løysing. Men vi vil etter kvart innføre det Hervik-utvalet tilrådde, nemleg ei ordning med skattestimulering for FoU-verksemde i bedriftene. Avgrensinga kan vere om lag som Regjeringa fremja forslag om, med ei øvre grense for FoU-utgifter på 4 mill. kr og maksimalt skattefrådrag på 1 mill. kr, og dobbelt så høge grenser for samarbeidsprosjekt med høgskular, universitet og forskingsinstitusjonar.

I budsjettavtalen med Arbeidarpartiet er det semje om at Regjeringa skal kome attende til Stortinget med ei sak om vidare oppfølging for å sikre FoU-innsats, men eg gjev altså allereie no melding om at vi kjem til å støtte det som ligg i Hervik-utvalet på det punktet. Eg meiner det er heilt naudsynt dersom vi skal nå måla våre. Eg må seie at det er vel ikkje på noko område vi – både dei ulike regjeringane og Stortinget – har slite meir med å få gjort det vi skal gjere. Og eg meiner det er heilt naudsynt at dette no vert teke på ramme alvor. Det er heilt klart at det som låg i budsjettet, slett ikkje var i samsvar med det Stortinget hadde lagt som premiss i fjor, og, for å vere ærleg, det som Stortinget no vedtek, er heller ikkje så godt som det burde ha vore. Difor har vi framleis ein jobb å gjere her.

Reiselivsnæringa er ei av dei næringane vi ynskjer å satse på i framtida. Difor er det viktig at ho får gode rammevilkår. Regjeringa la fram forslag om 12 pst. moms på m.a. overnatting, medan nokre av verksemdene i reiselivsnæringa vart ilagde full moms. Eg er svært glad for at vi har sikra at reiselivsnæringa framleis skal ha fritak for moms. Det gjev eit signal til dei som er i næringa, om at vi vil leggje til rette for vidare utvikling, og vi unngår at ei rekkje verksemder truleg måtte leggje ned. Eg vil òg peike på at vi har sikra at alpinanlegg og fornøylesparar skal vere fritekne for moms. Regjeringa føreslo full moms for desse verksemdene. Det har eg vanskeleg for å forstå. I fleire landsdelar er slike verksemder hovudårsaka til reiselivsnæringa sitt omfang. Overnattingsstadene i Hemsedal eller Gudbrandsdalen ville slite utan alpinanlegg, og på Sørlandet er dyreparken hovudattraksjonen for turistane. Det er klart at moms på desse verksemdene ville forverra vilkåra for heile reiselivsnæringa i desse regionane. Gjennom budsjettavtalen har vi òg sikra noko meir midlar til nettopp reiselivstiltak. Det opnar for noko auka innsats i marknadsføringa av Noreg som turismål.

Ei av dei store sakene i dette budsjettet er forslaget om å opprette eit privat og statleg investeringsselskap. Det er ikkje slik, som enkelte seier, at no skal staten gå inn i verksemdene åleine. Det er ein ny type selskap eller fleire selskap som skal gjere det. Det er sagt i debatten at om dei private ikkje er interesserte i det, vil det ikkje verte noko av. Det er nemleg slik at 51 pst. av kapitalen skal kome frå private investorar. Prosjekta må vere så interessante at dei er villige til å gå inn der. Då meiner Kristeleg Folkeparti for sin del at premissane som ligg i denne innstillinga, er eit godt utgangspunkt. Eg forventar sjølv sagt at Regjeringa gjer eit grundig arbeid med dette. Eg skal

ikkje gje meg til å lese frå innstillinga no, men det er ein spennande konstruksjon vi kan få her. Det er ikkje slik at dette er noko særnorsk. Eg kan nemne at eit av dei landa som har lukkast best når det gjeld IT, er Israel. Det er den største IT-satsinga som skjer der, utanom Silicon Valley. Og kva er modellen der? Dersom private er villige til å gå inn med 60 pst. av investeringane, går staten inn med 40 pst. som ansvarleg lån, altså ein modell som liknar på denne. Dette er ikkje ei byråkratisering. Det er ein annan måte å skaffe seg risikovillig kapital på. Difor står Kristeleg Folkeparti trygt på det som står i innstillinga om det selskapet.

Eg er vidare glad for at fleirtalet har vorte samde om at refusjonsordninga for sjøfolk skal halde fram slik som i dag, til Stortinget får ein samla gjennomgang. Det var viktig for å oppretthalde truverde og stabilitet.

Randi Karlstrøm, Kristeleg Folkepartis andre medlem i næringskomiteen, vil gå inn på viktige område innanfor Landbruksdepartementet. Eg skal på slutten seie litt om marine næringar.

Det er tragisk at det i det siste har vorte avslørt at det er mykje juks i fiskerinæringa. Det er eit viktig tema. Eg vonar det er mogleg å få avdekt det reelle omfanget av dette. Dersom omfanget er så omfattande som det vert hevda frå mange, er det skremmande. Ein samla komite har bede om at Regjeringa orienterer Stortinget om situasjonen og legg fram forslag til tiltak mot miljøkriminalitet, ulovleg fangst og omsetjing av fisk. Eg vil seie at det som fiskeriministeren har gjort så langt, verkar absolutt truverdig, men eg ser fram til at Stortinget får ein samla gjennomgang av dette, både på analyse- og på tiltakssida.

Det må vere moglegheitene innanfor marin sektor som likevel står øvst på dagsordenen når vi diskuterer denne sektoren. Det er imponerande kva både fiskeri og havbruk så langt har klart å få til av verdiskapningsauke. Her ligg det store moglegheiter framigjennom. Og for ein augneblink å vende tilbake til forskning: Eg er særskuffa over at Regjeringa ikkje har framlegg til løyving til igangsetjing av «G.O. Sars». Eg meiner at det er mogleg å finne ei løysing her før Stortinget går frå kvarandre. På bakgrunn av den merknaden som ligg føre i denne budsjettinnstillinga, og det som andre komitear arbeider med no, burde det vere mogleg å få sett det i gang. Eg trur at den gjennomgangen som skal vere, berre vil medføre at vi taper tid, og at pengane likevel vil gå med til auka kontraktsprisar.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Knudsen (Frp): I budsjettinnstillingen skriver sentrum med bred penn om veksten i bestanden av sel og hval. For flere arter, særlig sel i Østisen og Vestisen, mener de nå at bestandene er blitt altfor store, og det er jo riktig. Videre konstaterer sentrum at disse havpattedyrene reduserer det potensielle uttaket for tradisjonelle fiskerier. Det er også meget riktig. Den samme sentrumskoalisjonen sier at sel og hval er en ressurs som må utnyttes mye bedre, og at dette kan gi verdiskapning langs kysten. Da er det litt fristende å spørre om dette betyr at

Kristelig Folkeparti og resten av sentrum vil støtte Fremskrittspartiets Dokument nr. 8-forslag, hvor vi ber Regjeringen om å oppheve Norges selvpålagte eksportforbud av produkter av vågehval, som nå er til behandling i komiteen. Kan vi også regne med at Lilletun på vegne av de samme partier ønsker å bevilge mer penger til selfangst? I så fall, hvor mye, for det synes uklart.

Jon Lilletun (KrF): Representanten Knudsen påpeika heilt rett at det er samsvar mellom ein del av dei premissane han legg i forhold til desse sjøpattedyra, og det som står i sentrum sin merknad. Isolert sett er det klart at dette er ressursar som bør fangast innanfor dei rammene som forskinga set for bestandsvurdering, foredlast og kunne utnyttast på ein best mogleg måte. Men det er òg nødvendig å sjå dette i ein internasjonal samanheng. Der- som det å oppheve dette forbodet vil skape mottiltak i forhold til den store næringa som fiskeri og havbruk er, og den enorme eksporten næringa har, vil prisen verte svært høg. Difor vil ikkje vi utan å kjenne dei forhandlingskorta som Regjeringa sit med, og dei forhandlingspremissane som er lagde, stemme for det forslaget som Framstegspartiet har fremja, sjølv om det isolert sett har ein god intensjon.

Presidenten: Presidenten beklager at hun har kuttet ned taletiden for replikkene til ett minutt til både replikant og svarer. Jeg håper jeg kan bli unnskyldt.

Ivar Kristiansen (H): Under finansdebatten gjorde Kristelig Folkepartis leder Valgerd Svarstad Haugland det til et av sine hovedpoenger å påstå at Høyre står for usosiale holdninger når det gjelder spørsmålet om sykelønn og sykelønnsutbetalinger. Hun gikk så langt som å gi uttrykk for at det var vanskelig å forholde seg til partiet Høyre med dets standpunkt i disse spørsmålene. Lilletun snakket mye om situasjonen for norske alpinanlegg og var for så vidt innom dyreparken i Kristiansand. Men han sa ingenting om det særnorske gigantproblemet som går på de kolossale sykelønnsutbetalinger som nå vil passere mer enn 50 milliarder kr pr. år for den norske stat og for det norske næringsliv. Økningen på statens hånd alene vil fra i år til neste år utgjøre 5 milliarder kr i merutbetaling. Den totale problematikken rundt sykefravær, som har hatt en særnorsk økning de siste par år, representerer i dag mer enn 200 000 årsverk.

Faktum er at Høyre i disse spørsmålene står for én karensdag pluss halv lønn de to neste dagene, og deretter utbetaling av 90 pst. lønn. Kristelig Folkeparti har i sitt stortingsvalgprogram to fulle karensdager, deretter 90 pst. av full lønn. Dette er mer eller mindre identisk med Høyres forslag, med unntak for de mange som har et sykefravær på to dager. Disse blir mer brutalt rammet etter Kristelig Folkepartis forslag. Mitt spørsmål til Lilletun er: Deler han sin partileders holdning til Høyre i hennes utsagn om Høyres politikk på dette området? Eller er det slik at Kristelig Folkeparti har lagt til side sitt stortingsvalgprogram for dette viktige spørsmålet for den norske stat og for det norske næringsliv?

Jon Lilletun (KrF): Eg trur eg ikkje vil bruke noko særleg tid på å skildre kuldenivået på Høgre sin politikk. Men eg tek på fullt alvor det som representanten Kristiansen tok fram, at det auka sjukefråveret er eit problem både for dei det gjeld og for samfunnet. Det fråtek oss handlingsfridom.

Attgjevinga av Kristeleg Folkeparti sitt program er sjølvsagt heilt rett. Det som likevel er skjedd i mellomtida, er at vi har sett ned eit breitt samansett utval for å prøve å kome fram til ein konsensus. No er det rett nok lenge sidan Høgre har vore i nærleiken av regjeringskontora, men eg vil likevel tru at om dei tenkjer seg om, har dei ei viss forståing for at dersom ein har sett i gang ein prosess der partane er tungt inne, gjer ein ikkje store grep mens den prosessen går føre seg, før ein skal følgje opp det som den prosessen har resultert i.

Kristeleg Folkeparti er for sin del klar til å følgje opp Sandman-utvalet sine spennande og konstruktive forslag, der bae partar – både arbeidsgjevarane og arbeidstakarane – må gje, der vi fyrst og fremst stoppar veksten og etter kvart dermed òg vil få ein nedgang.

Det er nødvendig at ein ein del gonger faktisk tek politiske standpunkt som går inn i ei røynd i forhold til kva som det er mogleg å få til, og ikkje ut frå at ting ikkje endrar seg, slik som i dette tilfellet. Eg skulle ynskje at Høgre hadde valt same innfallsvinkel. Då kunne det verte eit trykk til å få gjennomført Sandman-utvalet sine gode forslag.

Karin Andersen (SV): Lilletun brukte mye av sitt innlegg til å snakke om hvor viktig forskning er, og at vi ikke har nådd målene som det har vært enstemmighet om når det gjelder forskningsinnsats. Jeg stilte et spørsmål om det samme til Senterpartiets Morten Lund, og fikk beskjed om at det ikke var så lett å nå fram i forhandlinger. Men jeg har litt problemer med å skjønne hvorfor man ikke kan nå fram i forhandlinger mellom partier som faktisk er enige. Alle er enige. Også de som ikke var med på dette forliket, har vært enige. Det får meg til å tro at dette området kanskje ikke har den første prioriteten likevel, og det er veldig alvorlig. Det er alvorlig for Norge at vi henger slik etter i forskningsinnsats, for det er den som skal utvikle de produktene og det næringslivet vi skal leve av i framtida. Derfor kunne jeg godt tenke meg å høre en litt bedre forklaring enn det vi har fått til nå, på hvorfor man ikke fikk til dette.

Så har det vært snakket veldig lite om fisk i dag, og det forundrer meg litt, fordi fiskeriene er jo av de virkelig store, betydningsfulle og framtidsrettede næringsvegene vi har i landet. Det er kanskje spesielt at det er en dame fra Hedmark som skal legge så stor vekt på det, men slik er det.

Kristelig Folkeparti ønsker å ha en høy miljøprofil og har sluttet seg til innstillingen på viktige områder når det gjelder fisk og kvoteuttak. Men da må jeg spørre representanten Lilletun om han ikke er klar over at de kvotene som har vært tatt ut til nå, faktisk har vært større enn forskernes anbefalinger, og at det i tillegg til det har blitt bedrevet svart fiske.

Og så må jeg spørre om Kristelig Folkeparti er rede til å stemme for SVs forslag i dag om at man skal fastsette framtidige fiskekvoter basert på forskernes tilrådinger, punktum – at det ikke lenger skal være noen tvil om det, for dette kan ikke fortsette lenger. Dette er altfor viktig til at det skal ødelegges av overfiske.

Jon Lilletun (KrF): For å ta det siste fyrst: No la eg i mitt innlegg faktisk ganske mykje vekt på kva fiskeria og marin sektor egentleg betydde. Når det gjeld dette med korleis ein skal fastsetje kvotar, er det ideelt sett greitt å stemme for forslaget frå SV og representanten Karin Andersen. Men kva kan konsekvensen av det vere? Der- som ein ikkje klarer å kome til eit forlik med Russland om desse kvotane, og vi einssidig fastset denne kvoten, vil konsekvensane truleg vere at det vert fanga eit atskilleg høgare kvantum enn det som faktisk er den fastsette kvoten. Her er det igjen dette med realpolitikk kontra eit prinsipp, som eg er samd med representanten Andersen i. Difor tviler eg på at vi kan stemme for forslaget, men vil gjerne at vi skal gjere mest mogleg for at vi i forhandlingar kan kome lengst råd er imot dette. Så viser det seg at det som kanskje er den største trusselen, ikkje er at vi ikkje har klart å treffe rett kvantum, men det jukset som ligg her. Det må takast med i denne samanhengen.

Så til det med forskning. Ja, no trur ikkje eg noko forlik nokon gong har styrkt universitet, høgskular og forskning samla så mykje som denne gongen. Samstundes meiner eg at den semja som har vore i Stortinget når det gjeld forskning og utvikling, aldri har kome tilstrekkeleg til uttrykk i konkrete budsjettvedtak. Der meiner eg at vi skal ha ein viss audmjukskap nokon kvar. Men eg var meir optimistisk etter at vi hadde behandla forskingsmeldinga, enn etter at Regjeringa kom med sitt resultat både i revidert i fjor og no i budsjettet. Samstundes har heller ikkje vi klart å bringe det langt nok. Det må vi gjere endå betre neste gong.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ansgar Gabrielsen (H): Skatteøkningen på mer enn 12 milliarder kr som Stoltenberg-regjeringen foreslo, og som sentrumspartiene har sluttet seg til, mangler faktisk sidestykke i norsk historie. Opseth slo fast en virkelighet som jeg tror var ganske riktig, der han sa at selv om det hadde vært en del endringer, var den ene skatten byttet ut med en annen, og den ene avgiften var byttet ut med en annen.

Ved å angripe verdiskapningen i små og store bedrifter over hele landet undergraver Regjeringen selve grunnlaget for all privat og offentlig velferd. I stedet for å øke tilgangen på arbeidskraft og legge til rette for næringsutvikling reduserer skatteforslagene innsatsvilje, investeringer og nyskaping i norsk næringsliv. Til sjuende og sist rammer skatte- og avgiftsøkningene hver enkelt gjennom høyere priser, redusert lønnsvekst og utrygge arbeidsplasser. Når dette kombineres med tiltak som hindrer modernisering og konkurranseutsetting av offentlig sektor, betyr det et alvorlig tilbakeslag for den nødvendige

fornyelsen av det norske næringslivet og samfunnet. Summen er et vekstdepndende og verdivisjonsløst budsjett. Ikke på ett eneste område anviser regjeringen Stoltenberg løsninger på de mange utfordringer som samfunnet står overfor.

Jeg er skuffet over at forliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene opprettholder den dramatiske økningen av skatte- og avgiftsnivået på hele 12 milliarder kr. Det er ett lyspunkt, og det er at Regjeringens foreslåtte konjunkturavgift ikke blir vedtatt. Dessverre blir det da innført en annen konjunkturavgift på investering i bygg og anlegg, og alle bedrifter får en kraftig skatteskjerpelse bl.a. på grunn av reduserte avskrivningssatser. Store deler av næringslivet rammes også av økning i elavgift og avgift på fyringsolje. Arbeiderpartiet har også fått gjennomslag for dobbel skatt på aksjeutbytte. Det er dermed ingen tvil om at bedrifter i hele landet rammes hardt av enigheten mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet.

Protestbrevene har ikke uteblitt. Budskapet er at de kraftige skatteøkningene sammen med planene om endring av hele bedriftsskattesystemet fra 2002 svekker bedriftenes konkurransevne og gjør forutsigbarheten lik null.

Høyre mener det er helt avgjørende at Norge fremstår som et attraktivt land for nyetablering og investeringer i næringsvirksomhet. Men med de foreslåtte skatte- og avgiftsøkningene vil Norge ta opp konkurransen med Sverige om å ha det høyeste skattetrykket i Vest-Europa på aksjer og investeringer i næringslivet. Forskjellen består i at den svenske sosialdemokratiske regjeringen i likhet med andre europeiske regjeringer reduserer skattene, mens regjeringen Stoltenberg altså går den motsatte veien. Resultatet blir at ideer og nyskappingsprosjekt i større grad vil realiseres i andre land.

Høyre ønsker å fjerne reguleringene som gjør det vanskeligere å drive næringsvirksomhet og egen bedrift i Norge enn i andre land. Samtidig må det bli enklere og mer attraktivt å jobbe. En av de største utfordringene næringslivet og norsk økonomi står overfor, er å øke tilgangen på arbeidskraft. Til tross for at det på svært mange områder er mangel på arbeidskraft, fremmer Regjeringen ingen forslag for å få flere i arbeid. Reglene om frivillig overtid og midlertidige ansettelser er eksempler på dette.

I næringskomiteens budsjettinnstilling er et av de viktige punktene som har blitt omtalt tidligere i debatten, opprettelsen av et statlig investeringsfond. Det som jeg har undret meg over av holdninger til de forskjellige partiene i komiteen og for så vidt under forliket, er den endrede holdningen som jeg registrerer hos to av sentrumspartiene. Da Stortinget behandlet eierskapsmeldingen, var det ganske klare grenser mellom det jeg vil kalle for de borgerlige partiene, og Arbeiderpartiet. Hva har de facto skjedd siden vi behandlet eierskapsmeldingen? Det har vært et regjeringsskifte, som har ført til at tre av de fire medlemmene i næringskomiteen fra sentrumspartiene er byttet ut. Den fjerde, som er igjen, Venstres representant, går nå ut av det flertallet som utgjøres av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Arbeiderpartiet. Jeg er undrende til det som har skjedd på dette

(Gabrielsen)

området, og jeg vil i likhet med andre talere gratulere Opseth, som brukte den treffende formuleringen at «Roma ikkje vart bygd på eitt år». Hans ambisjon om å ha et fond på 100 milliarder kr antar jeg står ved lag, og at kimen er lagt for dette. Vi vet hva som har vært felttoget til Opseth på disse områdene, det kan vi lese i innstillinger enten det er om IT Fornebu, Statkorn eller hva det måtte være.

En av de næringene som må antas å få stor betydning i Norge fremover, er den som går på fiskeri. Det er mulighetens næring. Prioritert forskning innenfor det som har med marine arter å gjøre, bør videreføres – jeg vil si forsterkes. Jeg tenker både på havbruk og på tradisjonelt fiske.

Men jeg synes det har kommet noen mørke skyer på himmelen i det siste hva gjelder påstander om ulovlig fangst og omsetting av fisk. Mange av de påstandene som har blitt servert gjennom media de siste ukene, er i seg selv så graverende at det bør påkalle statsrådets absolutte oppmerksomhet med påfølgende handling. Med handling i denne sammenheng tenker jeg på å undersøke både hva som har foregått, og hva som foregår i dag. Jeg har forstått det slik at det har vært avholdt møte med relevante organisasjoner i bransjen for å få bekreftet, eventuelt avkrefte, de påstandene som har vært fremsatt.

Meget alvorlige beskyldninger er fremsatt, og det skjer jo faktisk daglig. I gårshagens Dagbladet uttalte en trålfisker at

«På min siste tråltur ... ble over 50 prosent av fangsten dumpet».

Vi har sett påstander om torsk som er levert som sei. Vi har hørt om snurpere som i ly av nattemørket er ute og tømmer fisk fordi de har for mange tonn, og de venter kontrollverket neste morgen. Vi har sett påstander om utstrakt samarbeid mellom båter for å unngå Kystvakten. Vi har sett strøm utkobling for å unngå satellittsporing, som Stortinget vedtok for ikke lenge siden, sorteringsfrister som blokkeres osv. Listen over påstander fremsatt av folk i bransjen kan gjøres atskillig lengre. Det har fremgått av oppslag i media at statsråden var sjokkert. Jeg ser at statsråden har kommet seg etter det sjokket, og det er jo bra. På den annen side uttalte altså Fiskebåtredernes Forbunds styreformann til Dagbladet i går at

«Våre båter er de mest lovlydige i Fiskeri-Norge».

Det verst tenkelige er om begge påstandene er korrekte, at det er omfattende fusk, samtidig med at trålerrederiene sier: Vi er de mest lovlydige. Da er det jo virkelig ille. Det har jeg imidlertid ikke grunnlag for å si, men Norge kan ikke leve med en tilstand som denne. Vi må ta til etterretning at skal vi opprettholde en grad av troverdighet, så må det handles. Det må handles raskt, og det må handles resolutt. Og i den innstillingen vi behandler i dag, har Høyre en merknad, som for så vidt også er gjentatt som en enstemmig komitemerknad:

«Komiteen ber Regjeringen orientere Stortinget om situasjonen».

Det er etter mitt skjønn absolutt påkrevd at fiskeriministeren kommer til Stortinget snarest for å orientere om denne saken. Hvis påstandene er riktige, noe jeg selvfølgelig ikke skal ta stilling til, er det på høy tid at alle

alarmklokkene begynner å ringe. Av hensyn til så vel fiskere og fiskeindustri som kystens befolkning i sin alminnelighet, er det på tide med fremtidsrettet handling. På den annen side bør det skaffes oversikt over hva som faktisk har foregått.

For det første har dette med forvaltning av ressurser i havet å gjøre. Vi kan ikke leve med en situasjon hvor det i realiteten er sannsynliggjort at det fiskes langt mer enn hva havforskerne anbefaler, selv om havforskerne faktisk også legger inn et ikke ubetydelig slingsringsmonn for såkalt «uregistrert fiske» når vi er i internasjonale forhandlinger. Vi har i dette landet tidligere fisket ned statstammer som det har tatt tiår å bygge opp igjen, og det er statsrådets ansvar å sette inn nødvendige tiltak for å unngå at vi kommer i nærheten av en slik situasjon.

For det andre har det med Norges anseelse å gjøre, som troverdig forvalter av fellesressurser som vi har sammen med andre land. Skal vi være foregangsland hva gjelder forvaltning av bærekraftige marine ressurser, må vi ha orden i eget hus. Og det er i realiteten med vemod jeg må si at jeg ikke føler meg trygg på at det er tilstanden pr. i dag. Derfor ønsker jeg at fiskeriministeren fra denne talerstol i dag vil bekrefte at han snarest mulig vil komme til Stortinget med en redegjørelse for å orientere om situasjonen i videste forstand. Hvorvidt Stortinget bør ta ytterligere initiativ i den saken, vil fra Høyres side bli vurdert etter en slik eventuell redegjørelse. Alternativene som Stortinget rår over, går jeg ut fra at statsråden er kjent med.

Jeg tar også opp forslagene som står i innstillingen og som er omdelt på bordene.

Presidenten: Representanten Gabrielsen har tatt opp de forslag han viste til.

Det blir replikkordskifte.

Gunnar Breimo (A): Høyre støttet subsidiært jordbruksavtalen i år. Et halvt år senere kutter de i neste års budsjett med over 1,5 milliarder kr over natten. I likhet med Fremskrittspartiet er Høyre enig i alle gode formuleringer om målsettingen for norsk jordbruk – det skal medvirke til å sikre bosettingsmønstre, livskraftig jordbruk over hele landet, livskraftige bygder, vakre kulturlandskap osv. Jeg har spesielt merket meg at Høyre på en måte vil dele inntektsgrunnlaget for bøndene. Staten skal betale for kollektive goder, såkalte «fellesgoder», som f.eks. vedlikehold av kulturlandskap. Så skal selve matproduksjonen dekkes gjennom markedet.

Jeg har lyst til å spørre Gabrielsen: Hvordan ser han for seg at dette systemet skal gjennomføres i praksis? Vil Høyre ha offentlig ansatte gartnere som holder jorden i hevd der matproduksjonen ikke gir nok inntjening? Hvor mye er Høyre villig til å bruke over statsbudsjettet til de såkalte «fellesgodene»? Personlig er jeg redd for at Høyre her vil få statsbudsjettets mest brukte salderingspost. Etter mitt syn fins det bare én realistisk løsning. Det er at staten medvirker slik at man gjør matproduksjonen så lønnsom og jordbruket så attraktivt at vi får «fellesgodene» som et resultat av det.

Ansgar Gabrielsen (H): Norsk jordbrukspolitikk og norsk landbruk i sin alminnelighet er nå i endring. Det typiske er følgende: Arealene som dyrkes, er konstante, mens antall årsverk i landbruket synker. I år 1800 var alle bønder – minus 1 000 embetsmenn – i år 1900 var det 500 000, etter krigen 350 000, og nå er det 70 000 bønder. Om 15 år vil det være slik at når vi fremskriver den landbruksmeldingen som Arbeiderpartiet sluttet seg til, etter at den var lagt frem av Bondevik-regjeringen, vil resultatet være 30 000–35 000 bønder. Det er en avgang på 2 500 pr. år, og det er ingen i denne sal som har tatt til orde for en annen politikk – ingen.

Så til fellesgoder. Vel, det er slik at landbruket produserer noe i tillegg til liter og kilo, og det er fellesgoder, som representanten var inne på, bl.a. dette med kulturlandskap. Men det er helt åpenbart at en overfokusering på verdien av å beholde et kulturlandskap nøyaktig slik det er i dag, er det ikke noen grunn til. Og det andre, i forhold til bosetting: I enkelte kommuner er det helt avgjørende med landbruk som en premisse for at folk kan bo der. I mange andre kommuner er det helt underordnet. Det var viktig, men det er det ikke lenger. Likevel fortsetter vi med et støttenivå som om ingenting hadde skjedd, men det vet vi at det har.

Når vi vet at de direkte og indirekte støttetiltakene til norsk landbruk tilsvarer verdien av all villfisk og all oppdrettsfisk i dette landet, så synes jeg at det er på tide at en i hvert fall ser på visse korrigeringer. Høyre gjør en justering på 6–7 pst. i forhold til dagens støttenivå, og kutter ut støtte til det som er mest hobbypreget. Når folk velger å ha 10–15 sauer gående i stedet for å bruke plenklipper, er det ingen grunn til å opprettholde noe særlig engasjement fra skattebetalerne.

Øystein Hedstrøm (Frp): Representanten Gabrielsen var i sitt hovedinnlegg inne på det uheldige i budsjettforliket som innebar økte skatter og avgifter for enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner, og det er selvfølgelig Fremskrittspartiet hjertens enig i. Men så vidt jeg har sett av budsjettinnstillingen, er også Høyre med på å øke enkelte avgifter, og det bryter jo litt med det bildet Høyre ønsker å tegne av seg selv som et skatte- og avgiftsletteparti.

Her gjelder det totalisatoravgiften. Da vi behandlet landbruksmeldingen i vår, var det en enstemmig komite som sa at det var viktig at Norsk Rikstoto skulle være konkurransedyktig, fordi det stimulerte hestesporten, avlsarbeidet og støtten til hestesentrene. Men likevel, så vidt jeg kan se av innstillingen, så støtter Høyre den avgiftsøkningen som Regjeringen har lagt opp til, og mange i Høyre er jo da forbauset. Er ikke Høyre et skatteletteparti på dette området? Hvordan henger dette sammen?

Ansgar Gabrielsen (H): Som de fleste vil vite, er ikke terskelen høy for å kontakte Gabrielsen over verken telefon, brev eller e-mail – ei heller over dørstokken. Men den forbauselsen som Hedstrøm har registrert hos en del Høyre-folk, har ikke nådd frem p.t. Det var likevel interessant å bli gjort oppmerksom på at det var en eller

annen avgift et eller annet sted hvor vi faktisk har støttet Regjeringens økning. Hvorvidt det beror på en inkurie eller er en bevisst handling, kan jeg faktisk ikke her og nå stå og si. Men på områder der det er økning i viktige skatter og avgifter, har vi foretatt bevisste valg. Nå er det faktisk slik at vi har lagt fram et alternativt – jeg vil si ansvarlig – budsjett, som innebærer en total skatte- og avgiftslettelse på 8,1 milliarder kr, og det består i å nulle ut det meste av det skadelige som er i det forliket som vi allerede har vedtatt i Stortinget. Jeg kan ikke akkurat si at jeg føler at totalisatoravgiften er helt avgjørende for norsk næringslivs rammevilkår og fremtid. De som spiller på hest, får spille, og de som spiller på andre instrumenter, får gjøre det.

Jon Lilletun (KrF): Når representanten Gabrielsen omtaler dette med eit investeringsselskap – og det same har skjedd tidlegare i dag, då representanten Ivar Kristiansen omtala det – vert det omtala som eit statleg selskap. Det er altså slik at det er 51 pst. av kapitalen i dette selskapet som skal vere privat. Er det etter representanten Gabrielsen sitt syn ein korrekt måte å skildre ting på å seie at det som har 49 pst. statleg eigarskap, er statleg? Eg vil tru at eit fleirtal private vil seie at ein i alle fall bør bruke begge nemningane.

Vidare vil eg minne representanten Gabrielsen om at Høyre har rimeleg positive haldningar når det gjeld kommersialisering tilknytt forskning. Les han innstillinga her, vil han sjå at dette er på ein måte eit grep for å syte for at forskingsresultat faktisk i større grad kan bli kommersialiserte.

Som vi veit, har Torger Reve, rektor ved BI, sagt at vi er verdsmeisterar på prototypar, men klarer ikkje å kommersialisere dei. Her gjer ein altså eit forsøk.

No var det òg etterlyst folk som støttar dette. Torger Reve, som faktisk er rektor på ein av landet sine største utdanningsinstitusjonar innan økonomi, har sagt at dette er ein god idé, ikkje minst ut frå den modellen som no ligg føre, og som ein skal kome tilbake med til Stortinget.

Så eit heilt enkelt spørsmål til slutt: Er det slik at representanten Gabrielsen like gjerne hadde sett at Regjeringa sitt opphavlege forslag hadde vorte vedteke, som det som no ligg i forliket? Eg kan nok gje han ein del dokumentasjon på at det ikkje er veldig mange i næringslivet som meiner det, men det hørdest ut som om representanten Gabrielsen meiner det.

Ansgar Gabrielsen (H): Til dette med det halvstatlige investeringsselskapet. Jeg er for så vidt enig med Lilletun i at det ville være den rette betegnelsen; men kjært barn har mange navn, og om en kaller det det ene eller det andre, er i grunnen ikke avgjørende.

Det jeg vil påpeke, er den endring i holdning som har vært i Kristelig Folkeparti og Senterpartiet – og det er uomtvistelig – som en kan lese ut av de innstillinger vi har hatt når det gjelder statlig eierskap i norsk næringsliv. Parallellen til Israel, som Lilletun drog i sitt innlegg, er for så vidt interessant, men den styrker jo ikke hans

standpunkt, heller tvert imot. Der har de valgt ikke å gå inn på eiersiden, nettopp for ikke å få alle disse rolleblendingene. Det er jo noe av det som er selve kongstanken til Opseth. Det ser en hvis en leser den innstillingen som Opseth var leder av, og som ble utredet av Arbeiderpartiet. Det er et klassisk eksempel på hvordan man skal ha på seg tre hatter samtidig. Vi vet hvordan det har vært håndtert tidligere, og det er grunn til å anta at en kanskje har det som siktemål også i denne saken.

Så er det altså en eller annen som har støttet dette. Det er klart at det er en del folk som støtter dette, ikke minst de som ser muligheten til å forvalte eller bli delaktig i disse investeringene. Norsk Investorforum, som vi hadde inne til høring i komiteen, så vel for seg en relativt sentral oppgave ved å ha en finger på rattet i forhold til dette. Hva som er lovet og ikke lovet, vet ikke jeg, men en vil alltid finne noen som støtter dette. At en finner industriledere i halvstatlige selskaper som synes dette er en god idé, og som har vært med på mye av dette, er heller ikke unaturlig. De har jo en karriere å ivareta.

Når det gjelder det skatte- og avgiftsopplegget som ble vedtatt i og med forliket, har det en litt annen innretning enn det opprinnelige. I sum er det likt: 12 milliarder kr mer i skatter og avgifter. Det utgjør en litt større belastning på lønsmottakere enn på næringslivet, så sett fra næringslivets synspunkt vil det selvfølgelig være positivt.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Karin Andersen (SV): Først vil jeg ta opp SVs forslag, som er omdelt.

SVs hovedlinje i næringspolitikken er økt satsing på forskning og utdanning, mer risikokapital, god kommuneøkonomi og god distriktpolitikk. Vi ønsker å legge om fra svart oljeavhengig økonomi til grønn miljøvennlig kunnskapsøkonomi.

Når jeg ser på de generelle merknadene fra komiteen – til og med enstemmige – inneholder de ansatser til mange politikkområder som er helt i tråd med SVs politikk. Men jeg lurer på om komiteen har ment at dette skal gjennomføres, for det fins ikke sammenheng mellom de virkemidlene man vil bruke, og de målsettingene man sier man har, jf. det som har vært sagt om forskning før i dag. Og når Fremskrittspartiet og Høyre i generelle merknader er med på en enstemmig hyllest til Regjeringens økonomiske politikk og styring, er det grunn til mistanke, jf. det som har vært sagt i debatten tidligere i dag.

I virkelighetens verden er det ikke slik at flertallet vil styre med naturens tålegrense som hovedrettesnor. I virkelighetens verden lar man de internasjonale kapitalgigantene, «gutteklubben Grei», trålfiskeadelen og matvarehandelenes yppersteprester få lov til å styre utviklingen, helt uavhengig av fagre løfter om målsettinger om økologi og miljø. Nå har en av de aller ypperste av dem også inntatt en av landets prekestoler – har jeg sett – for å advare mot grådighetskulturen. Lenger mellom liv og lære går det vel knapt an å komme.

SV fremmer derfor forslag som er helt i tråd med de generelle merknadene. Vi mener at det er nødvendig for at disse virkemidlene nå skal komme på plass. Vi gjør det fordi det ikke skal være tvil om at dette har Stortinget ment, og at dette har Regjeringen ryggdekning for å gjennomføre.

Så til fisk: Fiskeriene er et av de viktigste områdene vi har, og SV fremmer forslag både når det gjelder juks, når det gjelder å få samsvar mellom flåten og det ressursgrunnlaget man har, og ikke minst når det gjelder hvordan kvotene skal fastsettes. Komiteen sier i en merknad:

«Komiteen merker seg at med de fastsatte kvotene vil det være mulig å bygge opp gytebestanden for norsk-arktisk torsk til de anbefalte 500 000 tonn innen utgangen av 2003.»

Det blir et fromt ønske. Jeg forutsetter at komiteen er kjent med at avtalen baserer seg på et uttak på 130 000 tonn over forskernes anbefalinger, og det i en treårig avtale, og at det ikke er tatt hensyn til svart fiske, et fiske som av Havforskningsinstituttet er kalkulert til 100 000 tonn i året. Er dette ansvarlig ressursforvaltning? Det er i hvert fall ikke å være føre var, ta et sjøstendig ansvar og ikke la seg presse på hjemmebane til å gå utover naturens tålegrenser.

Her trengs det et forslag som går på dette: Mener man at grunnlaget skal baseres på forskernes tilrådinger, eller mener man det ikke? Derfor fremmer SV et slikt forslag.

Vi har også – ikke i dag, men i et Dokument nr. 8-forslag tidligere – fremmet forslag om tiltak mot kugalskap og for et bedret smittevern. I tillegg fremmer vi i dag forslag som går på å bedre myndighetenes kontrollapparat. Norge er dessverre ikke lenger best når det gjelder dyrevelferd og tilsetningsstoffer. Men vi burde bli det. Det skjer ingenting her før EU eksploderer i panikk. Først da gjør vi det, hvis EU gjør det, sjøl om det er riktig.

Norsk landbruk er ikke best når det gjelder renhet og trygghet. Det skal bli det. Tilliten til norsk mat er dessverre vaklende. I økologisk landbruk er som kjent sprøytemidler, kunstgjødsel og genmodifisering av innholdet ikke tillatt. Likevel er det en utbredt skepsis til dette, og man får så små bevilgninger at det ikke er noen sjanse til å nå målet om 10 pst. av dyrket areal til økologisk landbruk, som Stortinget har satt. Derfor har vi fremmet forslag også om det i dag.

Myndighetene lar forskermiljøene fortsatt bruke ressurser på genforskning framfor å belyse viktige markedsbarrierer for sunn norsk mat eller å utvikle kunnskap om sammenhenger mellom mat og helse. Skal Norge fortsatt være et økologisk u-land? Eller skal Norge som framtidig kunnskapsnasjon etter oljealderen ha en matproduksjon som kan konkurrere når det gjelder miljø og kvalitet? Da er vi nødt til ikke bare å sette oss målene, men også skaffe oss virkemidlene for å gjennomføre den politikken vi sier at vi er enige om.

Leif Helge Kongshaug (V): De siste årene har alle partier snakket varmt om behovet for nyskaping i norsk næringsliv, og om hvordan et større verdiskapningsskap må fylles med nye bedrifter og nye arbeidsplasser. Å gjøre

Norge til et attraktivt land for næringsvirksomhet og investeringer har vært gjennomgangsmelodien. Manns minne er tydeligvis kort. Denne høsten har framstående representanter for regjeringspartiet sagt at det er greit å flytte arbeidskraft over fra det konkurranseutsatte næringslivet til offentlig sektor. Viktige distriktsnæringer, som reiseliv, ble foreslått hardt rammet, noen snakket faktisk om strupetak. Bedrifter som ikke tålte moms og konjunkturavgift, kunne oppfattes som ikke å ha livets rett. Budsjettet for grunnforskning og høyere utdanning var det dårligste på mange år til tross for tverrpolitisk enighet om økt innsats på området for å sikre framtidig verdiskapning. Det har derfor vært et omfattende og krevende arbeid å komme fram til en budsjettavtale for 2001 som gir et godt budsjett for verdiskapning og sikring av arbeidsplassene.

Jeg merket meg at Arbeiderpartiet i komiteinnstillingen er opptatt av hvor små beløp som er flyttet på Næringsdepartementets budsjett. Dersom slike summer er så viktige, burde det være en tankevekker at når det gjelder skatte- og avgiftssiden i budsjettet, som tross alt er det viktigste i en helhetlig næringspolitikk, er endringene rekordstore. Over 20 milliarder kr er flyttet på, hovedsakelig for å hindre skadelige og dramatiske forslag fra Arbeiderpartiet om bl.a. ekstra arbeidsgiveravgift på 1,5 pst., moms på reiseliv, innstramning i delingsmodellen og skjerpelse av formuesskatten.

Jeg vil spesielt nevne to viktige gjennomslag for Venstre. Det ene er fjerning av investeringsavgiften fra 2002, som innebærer lettelse for næringslivet på ca. 6,5 milliarder kr. Investeringsavgiften er fragmentert, rammer tilfeldig og medfører betydelige innkrevningskostnader for det offentlige. Når investeringsavgiften fjernes, vil det også bidra til å forenkle skjemaveldet. Det andre er enigheten i budsjettavtalen om at delingsmodellen, som straffer aktive eiere i egen bedrift, skal fjernes. Det vil gi en lenge etterlengtet rettferdighet mellom hverdagssliterne i småbedriftene og de som lever sine liv i styrerommene.

Når det gjelder Arbeiderpartiets forslag til statlig investeringsselskap, synes en betydelig forbedret utgave å få flertall. I det ellers gode samarbeidet i sentrum skiller likevel Venstre lag med Senterpartiet og Kristelig Folkeparti i denne saken. Å åpne for økte statlige oppkjøp i private bedrifter ut fra høyst uklare og sprikende kriterier, er å gå i feil retning og truer det private mangfoldet av eierskap i norske bedrifter. Det kan ikke Venstre være med på.

Det er for Venstre spesielt gledelig at sentrum har fått et løft for reiselivets norgesprofilering i utlandet. Reiselivet er en nøkkelnæring i distriktene og fortjener nå lang-siktig satsing og stabile rammevilkår. Venstre gir med dette et tydelig signal om vår tro på potensial i Norge for verdens raskest voksende næring.

Videre er det viktig at budsjettet igjen gir signaler om at kysten som arbeidsplass blir tatt på alvor. Tilbakeføring av midler til redningsselskapet, samt fortsettelse av arbeidet med digitalt kartverk til sjøs er viktige trygghetssignaler å gi til Kyst-Norge.

Jeg er også tilfreds med at refusjonsordningen for sjøfolk fortsetter som i dag.

Store ferjetgifter er fordyrende for et verdiskapende næringsliv som nær sagt naturstridig har klort seg fast langs kysten. Det er gledelig at det i budsjettavtalen avsettes 80 mill. kr til reduksjon av ferjetakstene. Hadde det vært opp til Venstre alene, skulle midlene i sin helhet gått til å redusere næringslivets ferjekostnader. Resultatet som foreligger, går ikke så langt, men er likevel svært positivt og viser framtidig retning.

Venstre er svært glad for at Regjeringens forslag om et auksjonssystem for oppdrettskonsesjoner, som i praksis ville ført til at kun de mest kapitalsterke hadde nådd opp, er kontant tilbakevist av Stortinget.

Skuffende er det imidlertid at ikke Regjeringen følger opp flertallets vedtak i forbindelse med stortingsmeldingen om perspektiver på utvikling av norsk fiskerinæring når det gjelder skatteavsetningsordningen for fornyelse av fiskeflåten. Jeg vil varsle at Venstre ikke vil legge den saken på hyllen selv om Arbeiderpartiet tydeligvis har gjort det. En fiskeflåte som har en gjennomsnittsalder på 20-30 år, er ikke godt nok for fiskerinasjonen Norge, og staten burde vært med og påskyndet en prosess med utskiftning gjennom tilskudd og kondemneringsordninger. Dette har vi dessverre ikke funnet plass til i budsjettet, men en moderne flåte har også med sikkerhet å gjøre, det har med rekruttering å gjøre, og det har med bedre utnyttelse av biprodukter, som i framtida vil gi et potensial i milliardklassen, å gjøre.

En historisk flyttesjau når det gjelder budsjettet, har ført til et godt budsjett for det nyskapende, kunnskapsbaserte og distriktsorienterte arbeidslivet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ansgar Gabrielsen (H): Først vil jeg gi honnør til Kongshaug og Venstre for at de har greid å ha samme standpunkt i både ett og to år når det gjelder dette halvstatlige investeringsselskapet, og at de i konkret handling gjør hva de sa i forbindelse med næringmeldingen da vi behandlet den for ett års tid siden. Det skal de ha all mulig kreditt for.

I det budsjettforliket som er inngått, og som Kongshaug var inne på, er det flyttet 20 milliarder kr frem og tilbake – jeg understreker frem og tilbake – for summen er jo den samme som den som forelå fra Stoltenberg-regjeringen: ca. 12 milliarder kr i økte skatter og avgifter. Det er ikke slik at man har avvirket konjunkturavgiften. Man har avvirket den på lønnsutgifter, men så har man innført den på næringsbygg. Man har kompensert det med lavere avskrivningssatser, man har gjort innstramninger i delingsmodellen osv. Så dette er et slags nullsumspill, slik som det fremstår. Det gjelder også momsen, som, så vidt jeg kan se, bare har vært etterspurt av Norges Bondelag – det er vel ikke akkurat Venstre en skal gratulere her, men i større grad Senterpartiet.

Så er det et flaggskip som dras frem, og det er investeringsavgiften. Jeg tror det er meget fornuftig å få en utvikling av denne relativt særnorske affæren som investe-

ringsavgift er, ikke minst for dem av oss som har plundret med regnskap – og hva som er innenfor og hva som er utenfor i forhold til det, skal jeg ikke komme inn på. Men det som er spørsmålet mitt – i den grad Venstre, og for så vidt sentrum, tenker å fortsette logikken fra dette forliket, å øke noen skatter og avgifter for å avvikle andre – er: Hvilke skatter og avgifter er tenkt økt ved avvikling av investeringsavgiften?

Leif Helge Kongshaug (V): Jeg takker for gode ord og honnør for at vi har holdt en stødig kurs i forbindelse med det statlige investeringselskapet – representanten Gabrielsen hadde vel heller ikke forventet noe annet av oss i den sammenhengen.

Det er helt klart at gjennom det budsjettforliket som nå har skjedd mellom Arbeiderpartiet og sentrum, har Venstre fått betydelig gjennomslag for viktige saker, til beste for næringslivet generelt og for næringslivet i distriktet spesielt.

Det er grunn til å påpeke at bortfall av investeringsavgiften fra 2002 er en sak som Venstre stod hardt på for og fikk gjennomslag for. Det er en sak som Høyres velgere alltid har drømt om å få gjennomslag for, men som Venstre i praksis har klart i Stortinget. Og det er vi stolt av. Likeså skal delingsmodellen i skattesystemet – som jeg var inne på i innlegget mitt – som straffer aktive eiere i egen bedrift, avvikles fra 2002. Så jeg synes at Venstre med sin styrke på Stortinget har fått til utrolig mye gjennom dette budsjettforliket.

Når det gjelder bortfall av investeringsavgiften, som skal skje fra 2002, og hvordan den skal kompenseres, kan det ikke være riktig å gå inn på det fra denne talerstol her og nå. Men det er jo selvfølgelig en sak som det er opp til Regjeringen å komme tilbake med i forbindelse med kommende saker og i forbindelse med statsbudsjettet for 2002.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Grete Knudsen: Hvis vi skal kunne føre en fremtidsrettet næringspolitikk – og det skal vi – er det nødvendig å kunne forstå de endringene som skjer i samfunnet. Sentralt står forståelsen av sammenhengen mellom de teknologiske endringene og fremveksten av den nye økonomien, som igjen betyr at næringene – gamle som nye – må forholde seg aktivt til den nye teknologien.

Det er videre viktig å skjønne hva disse teknologiske og økonomiske endringene betyr for de rammebetingelsene som til dels er rettet inn mot en annen tid, men som fortsatt lever i beste velgående og som har sterke forsvarere. Det er også viktig å kunne vurdere valg av nye løsninger som gjør at vi kan fange inn næringene og deres nye behov, enten dette gjelder de nye næringene eller de etablerte næringene. Et eksempel på etablerte ordninger har vært verftsstøtten, som nå flates ut. Noen vil også nevne refusjonsordningen for sjøfolk, mens mindre vekt

er blitt lagt på å stimulere kanskje akkurat de samme næringene til å takle endringer og omstillinger for å kunne klare en stadig mer aggressiv internasjonal konkurranse. Det samme gjelder rammevilkår for nye næringer, som krever ny forståelse, politikk og organisering på ulike nivåer, men som nå møtes til dels med virkemidler rettet inn mot en annen tid.

Slik sett kan vi trygt si at vi står ved et veikryss der vi faktisk må klare flere ting på samme tid.

Noe av det som skjer, er at industrisamfunnets motsetninger mellom arbeid og kapital utvikler seg på en annen måte enn tidligere. Samtidig synes det å utvikle seg større forskjeller i samfunnet på flere områder – «the winner takes it all». De som lykkes, oppnår store inntekter ved at mangel på kompetanse gjør at arbeidsgivere er villige til å betale svært mye for å få denne arbeidskraften.

Et annet område er derfor utdanning og kompetanse. De krav som den rivende teknologiske utviklingen fører med seg, kan innebære økende forskjeller i samfunnet. Også regionalt er forskjellene i ferd med å vokse, f.eks. utflytting av kompetent arbeidskraft fra Nord-Norge. De med relevant utdanning søker til kompetente fagmiljøer. Dette er ikke noe vi bare kan vedta oss bort fra.

Disse utfordringene kan synes store og er særdeles krevende for et samfunn der likhetstanken står sterkere enn i de fleste andre land.

Samtidig har vi større forutsetninger enn de fleste andre land for å utføre de grep som kan kombinere innovasjon og verdiskapning med en erkjennelse av at alle må hjelpes inn i den nye økonomien. Alle må være med, også de tradisjonelle næringene må konkurrere om kompetanse. Våre tradisjoner for å skape sosial enhet kan også brukes som konkurransefortrinn.

Men alt dette krever innsikt i de spilleregler som vil prege den nye økonomien.

I utformingen av en fremtidsrettet næringspolitikk er det derfor to spørsmål som må besvares på samme tid: Hvordan utforme en næringspolitikk som bidrar til ny verdiskapning i et omfang som reduserer avhengigheten av oljeinntektene og sikrer velferdsstaten også på lang sikt? Hvordan sikre at denne prosessen skjer uten at store deler av samfunnet blir stående utenfor, men kan utnytte de mulighetene som skapes som følge av endringene?

Stikkord vil bli: Vi må makte omorganisering av mange institusjoner i samfunnet, og dermed virkemidlene. Staten vil måtte få en ny rolle, der samspelet mellom stat og private vil være viktig. Tiltak for innovasjon og nyskaping som en meget viktig del av næringspolitikken, kompetanseoppbygging, utvikling av kunnskaps- og kompetanse-miljøer med utgangspunkt i svært viktige næringsklynger for landet vårt vil måtte stå sentralt. Mye av dette er smertefullt, for vi kan ikke gjøre mer av alt, men må foreta valg for å hjelpe til med omstillingene.

Som følge av den utviklingen vi er inne i, vil også staten få endret sine roller. Det har vi erfart med det gamle Televerket, nå Telenor, vi ser utfordringene for NRK, som også må takle en markedsmessig konkurranse, gjerne i nye allianser, vi ser det med Postverket, der e-mail,

e-handel og andre elektroniske løsninger innebærer en åpen internasjonal konkurranse.

Resultatet er at den rollen som staten kan og bør spille, er i endring. Kravene til statlig eier om å vise kommersielle hensyn og å ha kommersiell kompetanse innebærer at statens rolle på mange områder blir mer lik den private eiers rolle. Selv om staten også har andre virkemidler, som f.eks. ervervsloven, standardkrav og kvalitetssikringer, viser praksis at kommersielle konkurranseforhold stadig virker sterkere inn fordi vi er en del av en åpen internasjonal og intens konkurranse.

Slik Regjeringen ser det, vil det være sammenhenger der staten også kan være en bedre eier enn private fordi det også er viktige samfunnshensyn å ta, eller at det kan være særlige langsiktige forhold som spiller inn. Samspillet mellom stat og private vil da være viktig. Behovet for staten forsvinner ikke, men rollen blir en annen. Ser vi f.eks. til Japan, ser vi at myndighetene gjennom statlige midler er med på å bygge opp sterke innovasjonsmiljøer. Det samme ser vi mange andre steder – i USA, i Singapore og – som representanten Lilletun helt riktig nevnte – i Israel. Organiseringen av såkornfondene, startfondene og nå investeringsselskap kan være våre eksempler på dette.

Når det gjelder investeringsselskap, viser all erfaring internasjonalt og nasjonalt at det er to forhold som er avgjørende for at det skal bli en suksess. Det ene er at selskapet har en viss størrelse og at det har et avgrenset bransjefokus – en viss størrelse på grunn av evne til risiko, men også for å få et kompetent lederskap.

Norge ligger dårlig an når det gjelder innovasjonsevne og kunnskapsbasert næringsvirksomhet, men vi har store muligheter. Vi har en meget kapitalsterk stat, vi har en velutdannet befolkning, vi har en befolkning som er avanserte brukere av ny teknologi, og vi har høy kompetanse innen viktige næringsklynger og gode samarbeidsrelasjoner i vårt arbeidsliv.

De aller viktigste virkemidlene i næringspolitikken vil altså være innovasjon og kompetanse. Denne konkurransen er også global. Folk flytter dit vilkårene er best, der fagmiljøene er berikende og der det er mulig å sikre at f.eks. begge foreldrene har muligheter til å realisere seg selv. Det er derfor en stadig større sannhet at under jobbintervju er det faktisk den arbeidssøkende som intervjuer arbeidsgiveren, for han må svare på hva han og bedriften er villig til å stille opp med for å få arbeidskraften og beholde den.

Et annet konkurransefortrinn Norge bør utnytte, er at vi er store brukere av høyteknologiske produkter og løsninger. Her vil handlingsplanen for bredbånd stå sentralt for å stimulere flere vanlige brukere til å satse på ny teknologi både hjemme og på jobben, slik at vi også derigjennom fortsatt kan være et aktivt testland, men enda mer ambisiøst: et aktivt utviklingsområde også for utenlandske og globale bedrifter.

Modernisering av offentlig sektor står også her sentralt. Det kommer til dels på grunn av folks behov for bedre, bredere og mer tilpassede tjenestetilbud, men også som en følge av de nye teknologiene. Denne utviklingen

kommer også til å skape grunnlag for ny næringsvirksomhet.

En politikk for de neste årene må ta utgangspunkt i de grunnleggende forandringene som samfunnet gjennomgår som følge av den teknologiske revolusjonen og globaliseringen av økonomien. Vi må rydde plass til de nye næringene og de etablerte clustrene, klyngene, der vi fra før av er gode. Det må gjøres gjennom kompetanseutvikling og kunnskapsmiljøer, ved å fornye offentlig sektor, men også ved å utnytte statens kapitalstøtte.

Jeg mener at den innstillingen som ligger på bordet i dag til drøfting, danner et meget godt grunnlag for et bredt flertall omkring disse linjene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg ønsker på vegne av Fremskrittspartiet å ta opp med statsråden spørsmålet om internasjonal markedsføring av Norge som turistland. Jeg vet at statsråden har vært konfrontert med det spørsmålet en rekke ganger, for Regjeringen har i løpet av de siste seks månedene redusert bevilgningene to ganger.

Utviklingen er bekymringsfull fordi norsk turisme innen brede segmenter er i stagnasjon eller taper markedsandeler. Her er det store muligheter, for vi har ledige ressurser i Norge. Det vi mangler, er kundene. Reiselivsnæringen er viktig for distriktene, den skaper mange kvinnearbeidsplasser, og den er fremtidsrettet.

Fremskrittspartiet går lengst av alle partiene i å bevilge midler til reiselivsnæringen, fordi vi ikke ser den som et selektivt virkemiddel, men generelt, fordi den virker for mange bransjer og bedrifter over hele landet. Vi har på vårt utenlandsbudsjett satt av 200 mill. kr til internasjonal markedsføring, f.eks. gjennom TV-kampanjer. Undersøkelser viser jo at Norge er veldig lite kjent som turistland, og det trengs en innsats her.

Jeg vil spørre statsråden: Hva er begrunnelsen for at Regjeringen ikke har ønsket å prioritere dette området?

Statsråd Grete Knudsen: Regjeringen vil følge opp det som lå i innstillingen fra komiteen og som det var bred enighet om da man i vår drøftet reiselivsnæringen. Jeg har flere ganger, også i svar til representanten Kongs- haug nettopp, svart at vi er innstilt på at det skal gjøres et løft, også sammen med organisasjonene og reiselivsbedriftene.

Turistrådet har nå under planlegging en internettportal, der det skal gjøres enklere ved at man kan komme inn på portalen og få videre anvisninger om de konkrete reisemålene og tiltakene. Men som jeg også tidligere har sagt: Det gjelder ikke bare Turistrådet. Det dreier seg jo også om Eksportrådet, altså hele den internasjonale offensiven som gjøres fra Norges side, også gjennom Utenriksdepartementet og gjennom våre utenriksstasjoner. Det er et tungt arbeid å bygge opp en merkevare, og her har vi nok et stykke å gå for å kunne samle alle disse kreftene i en mer felles offensiv, slik at det bildet som kommer ut, kanskje blir langt mer entydig enn det som er tilfellet i dag.

Ansgar Gabrielsen (H): I forbindelse med børsintroduksjonen av Telenor har selskapet brukt store midler på å markedsføre dette både i inn- og utland, og det er naturlig at når et selskap av en slik størrelse skal børsintrodukeres, må det gjøres på et grunnlag som står i et rimelig forhold til størrelsen på selskapet.

Nå er det slik at det har versert en del ting under ferden, og i Dagbladet i dag er det en kronologisk gjennomgang av hva som har foregått de siste to-tre døgnene, mens tegning ennå pågikk. Det brukes uttrykk som at man føler seg lurt; meklernes har overdrevet en uttalt etterspørsel, som har fått investorer til å overtegne seg i den tro at de ville få en prosentvis andel av de aksjene som de egentlig skulle ha, og så viser det seg kanskje – i den grad Dagbladets kilder er riktige – at så ikke er tilfellet.

Mitt spørsmål til statsråden er basert på at det fremkommer at departementet også har hatt «en finger med i paien» i disse møtene som har foregått, og vi har sågar sett statsrådens blide åsyn på bilder sammen med eliten i Telenor. Spørsmålet mitt er om statsråden er fornøyd med den håndteringen som har vært gjort fra meklernes side i den avsluttende fasen – da snakker jeg om de siste to-tre døgn – gitt at det som fremkommer i Dagbladet i dag, er riktig. Forstår statsråden den frustrasjonen som en del kjøpere, især på norsk side, føler i forhold til dette, og at en del av dem valgte allerede på mandag å selge seg ut med betydelige tap?

Og til slutt: Kan statsråden bekrefte detaljer som har versert om hvor mye staten/Telenor har tapt på utsettelse av børsintroduksjonen på grunn av utbytteskatten, som Regjeringen foreslo?

Statsråd Grete Knudsen: For å svare på det siste først: Svaret er nei. Jeg kan ikke svare på verken om en har tapt eller hva en har gjort, fordi den verdien som nå ligger på børs, faktisk er den verdien som markedet gir. Og da kan man ha mange spekulasjoner om hva den hadde vært for en måned siden, for to måneder siden, et år fremover osv. Når Stortinget så klart har ønsket at Telenor skal på børs, må vi også ha tillit til selskapet ut fra en langt mer langsiktig ordening. Det er derfor ikke mulig å svare på alle de antydningene som er kommet, heller ikke på en del av de antydningene som kommer nå etter tre dager – tre dager.

Jeg har også sett dette i Dagbladet i dag. Jeg har ikke noe grunnlag for å gå inn i en kommunikasjon som har vært mellom tilretteleggere og norske investorer. Det må aktørene selv gjøre rede for, de som har vært involvert akkurat i det. Men det forundrer meg jo litt at en del som mener de er absolutt kompetente på børs, kompetente til å make dette, føler seg litt snytt. Det harmonerer liksom ikke helt.

Fra vår side har vi hatt et meget tillitsfullt og et veldig nært forhold til tilretteleggerne. Vi har ikke grunn til å tro at de står for noen dårlig forretningsskikk. I tillegg til det har vi også hatt med oss rådgivere som har vært helt uavhengige, av de mest kompetente internasjonale finansmeglerhus, og som ikke selv har hatt noe å tjene underveis i denne transaksjonen, og rådene deres har vært entydige.

Morten Lund (Sp): Senterpartiet er positiv til at vi skal ha en aktiv stat, også som eier, og en aktiv stat som vil noe til beste for Norge. Vi synes det er selvsagt at med den kapitalstyrken vi har, må staten hjelpe til. Og det er ikke noe særnorsk, ikke på noe sett og vis. Det som kanskje er litt særnorsk, er at det er så mange som er skeptiske til staten som eier.

Vi bør også utpeke satsingsområder, og vi bør satse kapitalen vår på forskning innenfor de satsingsområdene. Men også der må forutsetningen være at det skal være verdier som forblir i Norge, og at vi da bruker kapitalstyrken til å bygge med tanke på Norge. Senterpartiet er med og støtter investeringsfondet på det grunnlaget. Og vi er helt enig med Thorbjørn Jagland når han som statsminister sa at vi må si nei til bitvis salg av Norge. På siste landsmøte sa han at vi må ha mottiltak mot bedriftsslakterne. Han sa også at det er ikke-kreftene som har overtatt styringen med utviklingen i dette landet, og det må vi få gjort noe med.

På grasrota i bedriftene er folk fullstendig enig i dette. Men så ser de at det som blir sagt skal skje, skjer ikke. Det er ikke noe vilje bak. Og det farligste som finnes, er at en sier at en skal gjøre en ting, og så gjør en ikke noe, som når folk fra Nycomed Pharma kommer og sier at departementet og de er blitt lurt. Det lå en plan bak å flytte farmasjonen fra Oslo til Øresund-området, den planen lå der – de sa det motsatte, at overtakelsen var for å styrke bedriften i Oslo – og det er bevist at slik var det, det måtte være slik, og så vil ikke departementet gjøre noe med det.

Så jeg vil spørre om statsråd Knudsen mener at staten skal ville det samme som eier og som myndighet, at vi trenger et lovverk, og vi trenger vår kapitalstyrke for å sikre nasjonalt eierskap innenfor de områdene vi vil satse mest på.

Statsråd Grete Knudsen: Jeg tror at representanten Morten Lund og jeg er helt enige om at vi må sikre at verdiskapningen skjer fra og i Norge, og helst med norske utøvere. Men vi må selvsagt også være åpne for at utenlandske investorer og eiere finner det riktig også å være i Norge. Mange industrisamfunn hos oss er jo blitt bygd opp med utenlandsk kapital og utenlandske eiere.

Men så viste jeg i mitt innlegg til at en del virkemidler som vi har brukt, og som vi kanskje fremdeles er sterke forsvarere av, ikke virker så godt lenger i dette internasjonale markedet, når både kapitalen flyter over grensene og bedriftene flytter mellom landene. Også norske bedrifter går ut – Norske Skog, fra området til Morten Lund, er et veldig godt eksempel på at man går ut og sluker andre. Spørsmålet er da om det er rigide lovverk som er det riktige, eller om vi må sikre virkemidler som stimulerer gjennom kunnskap, gjennom innovasjon og gjennom å bruke staten – og statens midler – som kommersiell aktør på viktige næringsområder. Og det er jo nettopp det investeringsselskap og komiteen legger til rette for, slik jeg opplever det, at her kan det være helt bestemte områder der Norge kan ha fortrinn, og at man lager en forretningsidé på disse områdene for å stimulere

en slik utvikling. Men ellers er det meget vanskelig hvis man ikke har vært veldig klar på det juridiske, å komme tilbake i etterhånd og prøve å bevise noe når det faktisk ikke er mulig. Der henviser jeg til saken med Nycomed – man kan *mene*, men her dreier det seg om å kunne *bevise*.

Karin Andersen (SV): Statsråden sa i sitt innlegg at det var viktig å forstå endringene og den nye økonomien, og forholde seg aktivt til det. Sett i lys av det, er det vel litt underlig at man har kjørt videre på den samme tempoplanen når det gjelder børsintroduksjonen av Telenor, for meg bekjent har ikke Stortinget bedt om at dette skulle skje akkurat nå. Nå sier statsråden at de har fått entydige råd fra sine rådgivere i denne saken. Men er det slik at Regjeringa sjøl overhodet ikke har vurdert at man kanskje burde ha valgt et tidspunkt som var mer egnet, for ikke å tape så mye i verdi som man nå har gjort? Det er riktig at vi ikke vet hvordan dette går på sikt, men i utgangspunktet har man altså valgt det som ser ut til å være det verst mulige tidspunktet.

Så til et annet område som er viktig for næringslivet i distriktene, og det er den differensierte arbeidsgiveravgiften. Den er nå bare midlertidig godkjent fram til og med 2003, og da skal hele ordningen opp til ny notifikasjon. Dette har denne regjeringa og den forrige regjeringa motsatt seg å komme til Stortinget å fortelle om konsekvensene av, eller å forberede. Hvordan skal vi forholde oss til dette? Blir vi i stand til å finne et annet regelverk, et annet system, som kan opprettholde støttenivået og en geografisk differensiering? Senest i går var Stortinget ikke villig til å gå med på det – Senterpartiet og SV fremmet et forslag, vi trakk det, og vi kommer tilbake til det. Men er det virkelig slik som kommunalministeren skrev i et brev til kommunalkomiteen, at dette har ikke Regjeringa sett på ennå? Jeg synes det er ganske skremmende. Hele poenget her er jo at vi vil være helt avhengige av at Regjeringa kan argumentere godt for nødvendigheten av slike ordninger, hvis vi i det hele tatt skal få lov til å beholde noen av dem framover.

Statsråd Grete Knudsen: Først til Telenor, der SV har en annen oppfatning – man har ikke ønsket å ha Telenor på børsen. Men samtidig sitter også SV med et problem, nemlig: Hvordan oppkapitalisere selskapet Telenor når det ikke er et flertall i Stortinget for det? Det er en realitet som også SV må ta innover seg når en er helt negativ til å gjøre denne emisjonen.

Da koker det egentlig ned til hvilket tidspunkt som er det riktige. Og når det nå antydes at man fra selskapets side gjerne kunne ha ventet, synes jeg det er merkelig at SV er i stand til å se inn i denne glassklokken og se at mulighetene et halvt eller ett år senere ville være bedre både for selskapets økonomiske situasjon og for å få armslag, og at forholdene for IT-aksjene ville være bedre om et halvt eller ett år. Alle de rådgiverne vi har hatt – og Regjeringen – har vurdert det, styret har vurdert det, uavhengige rådgivere og tilretteleggere har vurdert det, og alle har kommet til at dette var riktig for selskapet nå,

også ut fra den realitet som man forholder seg til ifølge Stortingets flertall.

Helt til slutt når det gjelder den differensierte arbeidsgiveravgiften: Jeg tror at jeg også der vil si at vi i stedet for etablerte virkemidler må finne de nye virkemidlene. Her er det ikke snakk om at man skal finne noe som ikke drar i riktig retning både for bosetting og for å videreutvikle vår kompetanse i de ulike regionene, men det kan godt være at noen av de ordningene vi har, må endres.

Leif Helge Kongshaug (V): Ved en forglemmelse ble ikke Venstres forslag i budsjettinnstillingen fremmet i mitt hovedinnlegg, så jeg tillater meg å gjøre det her og nå.

I budsjettproposisjonen er det redegjort nærmere for investeringsselskapet og dets formål. Formålet med selskapet er bl.a. at det skal fokusere på næringsklynger med potensial for framtidig verdiskapning. I Nationen i dag står det å lese:

«Regjeringen åpen for norsk genbank».

Videre står det:

«Regjeringen vil diskutere mulighetene for å etablere et halvstatlig norsk selskap for å drive genkartlegging i Norge.»

Videre i artikkelen står det at næringsministeren i brev har uttrykt at «helseministeren vil innkalle til et felles møte om saken».

I ettertid synes det å komme uklare signaler fra Regjeringen om hva som er realiteten i dette. Mine spørsmål til statsråden blir da: Er genkartlegging del av en viktig næringsklynge med potensial for framtidig verdiskapning? Er det aktuelt å etablere et nytt halvstatlig selskap for å drive genkartlegging i Norge? Eller er det investeringsselskapet som får flertall i dag, tenkt brukt til å etablere et halvstatlig norsk selskap for genkartlegging her til lands?

Presidenten: Representanten Kongshaug har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Grete Knudsen: Spørsmålet om en genbank går jeg ut fra refererer seg til et brev som både helseministeren og jeg har mottatt fra Erik Must-gruppen, der han tar opp at han ønsker å drøfte dette videre med oss.

Det er helt klart at når vi har fått en henvendelse, har vi sagt at vi gjerne vil høre hva Must-gruppen ønsker. Det har ikke vært avholdt noe møte, så jeg vet ikke hva Must-gruppen tenker på, utover at jeg ser av avisene at én i gruppen er positiv til et investeringsselskap.

Når det gjelder investeringsselskapet, og om dette eventuelt blir datterselskap eller noe som blir rettet inn mot en forretningsidé, vil jo saken bli forelagt Stortinget, slik Stortinget har bedt om. Stortingets flertall, som står bak investeringsselskapet, har vist til at viktige områder å gå inn på kan være IKT, energi og miljø, helse og bioteknologi. Dette er i tråd med det som hele Stortinget sluttet seg til i forbindelse med forskningsmeldingen, og som faktisk er gjentatt nå fra næringskomiteens side. Det vil

være etter de linjene vi nå vil utarbeide det konkrete forslaget om et investeringselskap.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Terje Knudsen (Frp): Fremskrittspartiet mener at Norge har naturgitte forhold som muliggjør høsting av marine ressurser på en god og effektiv måte. Det ble i fjor eksportert fisk og fiskevarer for til sammen 30 milliarder kr. Vi mener derfor at fisk og marine produkter har potensial til på sikt å kunne utvikle seg til den viktigste eksportnæringen. Derfor er det viktig å legge til rette for en bærekraftig utnyttelse av fisk, skalldyr, sjøpattedyr, skjell, tang og alger.

Men Fremskrittspartiet mener at dereguleringen og liberaliseringen av fiskerinæringen går for langsomt. Det som burde være en effektiv og frittstående næring, er fortsatt preget av en mengde offentlige tiltak, reguleringer og lovpålegg. Det er maktpåliggende for oss å presisere dette, selv om vi erkjenner at fiskerinæringen må reguleres til en viss grad, bl.a. fordi ingen har naturlig eieendomsrett til havets ressurser. Likevel synes vi at det er for stor avstand mellom en fornuftig regulering basert på å sikre konkurransefrihet innen næringen, og dagens mengde reguleringer, forskrifter og regler.

Sjøpattedyr er en del av det økologiske systemet. En fornuftig beskatning vil ha positive konsekvenser for bestanden av en rekke fiskeslag. Bestanden av sel, bl.a. i Øst- og Vestisen, er nå blitt så stor at den er i ferd med å bli en alvorlig trussel for enkelte fiskebestander, og har faktisk vært det ganske lenge. Derfor vil Fremskrittspartiet arbeide for en økning av selfangsten gjennom å etablere en avtale med Russland om dette.

I denne forbindelse kommer vi ikke utenom å nevne den norske vågehvalfangsten. Denne fangsten bidrar til å skape lønnsomme arbeidsplasser for fangere, produsenter og tilhørende næringer langs kysten. Vi vil også her minne om Fremskrittspartiets Dokument nr. 8-forslag hvor vi ber Regjeringen omgående oppheve Norges selv-pålagte eksportforbud av produkter fra vågehval, en sak som er til behandling i komiteen.

Fremskrittspartiet mener det er altfor strenge vilkår når det gjelder tildeling av konsesjon for havbruk/oppdrett, og at dette virker negativt for næringen. Vi er primært av den oppfatning at konsesjonsordningene skal fjernes, og at begrensningene kun skal være de som følger av forurensning og veterinære hensyn.

Det naturlige må være å arbeide for at de kommuner som har naturgitte forhold for havbruk/oppdrett, skal tilrettelegge i sine reguleringsplaner for slik næringsvirksomhet. Vi mener videre at førkvoter innen denne næringen er et utidig inngrep i den enkelte bedrift og derfor må bringes til opphør. Skal vi få den vekst i denne næringen som etterstrebes for årene som kommer, må Norge få til en mye bedre lakseavtale med EU enn tilfellet er i dag. Som kjent skal det høsten 2001 forhandles om ny lakseavtale som skal iverksettes i juni 2002. Mange aspekter ved lakseavtalen må omarbeides eller fjernes ved de nevnte reforhandlinger.

Når det gjelder fiskeriatvaten, vil Fremskrittspartiet gå inn for at næringsavtaler og annen selektiv virkemiddelbruk må avvikles, unntatt når det gjelder tilskudd til selfangst.

Vi mener at selv med endrede fiskekvoter for fiske-slag i 2001 vil det være gode vilkår for næringen. Vi vil derfor som et alternativ åpne for en annen organisering og struktur som kan gi en bedret avkastning av det vi kan kalle fiskeformuen.

Fremskrittspartiet vil også understreke betydningen av å ha et næringsperspektiv på fiskerinæringen. Vi mener derfor at distriktpolitikk og kompetansehevede tiltak må ivaretas bl.a. gjennom det ordinære virkemiddelapparatet og utdanningsinstitusjonene, uavhengig av næring.

Statsråd Otto Gregussen: Den framtidige nasjonale velferden vil avhenge av hvordan vi i årene som kommer, erstatter nedgangen i oljeinntektene. Utløsning av verdiskapningspotensialet i fiskeri- og havbruksnæringen vil være av sentral betydning for mulighetene til å opprettholde velferdsnivået, slik at Norge også i framtiden er et av verdens beste land å bo i. Det er dette som ligger i visjonen Verdier fra havet – Norges framtid.

Verdivekst og nyskaping kommer ikke av seg selv; det er nødvendig med handling i dag for at verdiskapningen om 10, 20 eller 30 år skal kunne realiseres.

Jeg kan derfor slutte meg til næringskomiteens understrekning av at det er behov for å satse mer offensivt på fiskeri- og havbruksnæringen i årene som kommer. I Fiskeridepartementets budsjettforslag er det prioritert å styrke innsatsen innenfor marin forskning, nyskaping, trygg sjømat, infrastruktur og sikkerhet, som er viktige forutsetninger for å kunne utløse verdiskapningspotensialet i næringen.

En av de største utfordringene framover er å legge til rette for at vi har folk nok til alle de arbeidsplassene som vil bli skapt i de marine næringene. Vi er avhengig av at næringen tiltrekker seg ungdom og høyt kompetent arbeidskraft fra et bredt spekter av fagområder. Dette vil stille krav til næringen om attraktive arbeidsplasser som gir rom for personlig utvikling, fritids- og familieliv, god lønn og ikke minst trivsel. Dette vil igjen stille krav til levende samfunn som gjør at folk vil bo langs kysten.

Den siste tids fokusering på kugalskap, beinmel i fôr osv. understreker at *trygg mat* blir stadig viktigere. Markedet krever økt offentlig kontroll og dokumentasjon av at innsatsfaktorene og produktene er trygge. Dette gjelder selvsagt også for sjømat. Regjeringen har derfor foreslått en vesentlig styrking av bevilgningene til trygg sjømat under Fiskeridirektoratet og Ernæringsinstituttet.

Jeg er ikke ukjent med at det går og har gått rykter om at det finner sted ulovligheter, både i form av kvotejuks og ulovlig utkast. Slike rykter har versert i flere år, og Kystvakten, Fiskeridirektoratet og salgslagene, som er våre kontrollinstanser, har gjennom disse årene utført et betydelig arbeid for eventuelt å verifisere disse ryktene. Det er også utviklet et godt samarbeid med skatte- og tollmyndigheter. I den grad kontrollinstansene har kommet over uregelmessigheter, er sakene overlatt påtale-

myndigheten eller avgjort ved forelegg. Det må kunne sies at kontrollvirksomheten har avdekket en rekke uregelmessigheter, men ikke av et slikt omfang som er blitt antydnet i det siste.

Fiskeridirektoratets kontrollinnsats har de siste årene vært konsentrert om omsetningskontroll, spesielt rettet mot kjøpersiden. Videre har man de siste årene tatt i bruk muligheten for å ha inspektører om bord i fiskefartøy, og vi har i år innført tvungen bruk av satellittsporing for havfiskeflåten. De lovbrudd som er avdekket, og de erfaringer som kontrollinstansen på denne måten har tilegnet seg, har dannet grunnlaget for at Fiskeridirektoratet estimerer kvotejuksset til å ha et omfang på 5-15 pst. av de fastsatte kvoter innenfor torskesektoren og på 10-20 pst. innenfor sildesektoren.

Fiskeridepartementet tar selvfølgelig også velfunderte påstander om ulovligheter på alvor. Men det kan ikke være slik at utøvelsesreglene for denne næringen, med et mangfold av aktører innenfor enorme havområder, skal baseres på rykter. Det ville vært uansvarlig av meg. Jeg må ta utgangspunkt i de opplysninger som fremkommer av kontrollinstansenes og påtale- og domsmyndighetenes virksomhet innenfor dette området. Og disse tegner et noe mindre dramatisk bilde enn det vi har kunnet lese ut av media de siste dagene.

Fiskeridepartementet forbereder nå raskest mulig gjennomføring av økt omfang av kontrollvirksomheten. Fiskesalgslagene skal i samarbeid med kontrollmyndighetene øke sin egen kontrollvirksomhet, og det skal etableres et system for landingssedler. Jeg har allerede instruert fiskeridirektøren om å gjennomføre en stram praksis med suspensjon eller tilbaketrekking av ervervstillatelse eller kjøperregistrering når ulovligheter blir påvist. I tillegg skal næringens organisasjoner utarbeide en etikkplakat og sørge for bred diskusjon om holdninger og etisk bevissthet innenfor sine egne organisasjoner.

Til våren skal Fiskeridepartementet fremme en odelsingsproposisjon om endringer i råfiskloven og saltvannsfiskekloven med sikte på å oppnå en mer effektiv kontrollvirksomhet.

Jeg merker meg at også komiteen er bekymret for overkapasitet innenfor fiskeflåten, og at en vedvarende overkapasitet framstår – i tillegg til juks og ulovlig fiske – som en trussel overfor knappe fiskebestander.

De siste årene har veksten innenfor produksjonen av laks og ørret vært tatt ut i form av økte førkvoter. Jeg mener imidlertid at det er viktig at vi tar hele kysten i bruk og også utnytter det potensialet som finnes i utnyttede sjøarealer. Det er derfor bred enighet om at det nå blir utdelt nye konsesjoner for produksjon av laks og ørret i løpet av 2001.

Med bakgrunn i at det er hevet over tvil at laksekonsesjoner representerer store verdier, mener jeg det er rimelig at staten tar et vederlag for den eksklusive rettigheten til å drive med produksjon av laks og ørret. Det vil derfor bli krevd vederlag for de konsesjoner som skal deles ut i 2001.

Fiskeridepartementet er nå i gang med å utrede hvordan en ordning med vederlag bør gjennomføres. Forslag

om hjemmel i oppdrettsloven til å ta vederlag ved tilde- ling vil bli sendt på alminnelig høring, og Regjeringen vil fremme en odelsingsproposisjon om dette i løpet av våren.

Mange har gode grunner til at nettopp de bør få tildelt konsesjoner. For meg er det imidlertid viktig at vi nå gjør et grundig arbeid med utarbeidelsen av retningslinjene for tildeling av de nye konsesjonene. Vårt mål med konsesjonstildeling er å få fram gode prosjekter for å ta i bruk hele det potensialet som kysten har. Derfor vil vi legge mye arbeid i å lage en tildelingsforskrift som sikrer dette.

Når det gjelder framtidige strategier for utviklingen av havbruksnæringen, vil jeg komme tilbake til disse i den havbrukspolitiske redegjørelsen som jeg vil legge fram for Stortinget 11. januar neste år.

I budsjettproposisjonen har Regjeringen foreslått å komme tilbake til Stortinget med kostnadsramme og framdriftsplan for bygging av nytt forskningsfartøy i revidert budsjett 2001. Jeg merket meg at flertallet i komiteen er enige om behovet for et nytt fartøy.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg leste et innlegg av Frode Pleym fra Greenpeace her om dagen med headingen «Fiskejuks + lovlig kvote = svart hav». Vi vet jo hva som har skjedd i mange havområder utenfor norsk jurisdiksjonsområde der man ikke har klart å regulere dette fornuftig og ha systemer som styrer seg selv. Nå har statsråden tatt dette med tiltak mot fiskejuks alvorlig. Han sendte ut en pressemelding om tiltak som kunne bli aktuelle å gjennomføre, og har også nå varslet at det kommer proposisjoner som vil ta opp disse tingene til våren.

Vi har et stort problem som jeg føler det ikke gjøres noe med. Jeg føler også at det vil være vanskelig gjennom reguleringer og tiltak å få gode løsninger. Fiskeridirektør Peter Gullestad sa til mediene her om dagen: «Overkapasiteten i fiske-flåten er på nærmere femti prosent.»

Dette er et grunnleggende problem. Vi har en langstrakt kyst, og vi vil aldri kunne få effektive kontrolltiltak hvis vi ikke får systemer som styrer seg selv, altså at man gjør noe med overkapasiteten som virkelig betyr noe her. Er statsråden enig i at det er vanskelig å kunne forvente gode resultater, noe som virkelig betyr noe, før man får gjort noe med denne overkapasiteten?

Statsråd Otto Gregussen: Jeg er enig med alle som sier at overkapasitet i fiskeflåten er et veldig stort problem. Jeg er enig med alle som sier at vi både nasjonalt og internasjonalt må ta alvorlige grep for å komme dette problemet til livs. Men jeg vil også si at i norsk fiskeri- næring har man faktisk foretatt en del slike grep. I hovedsak har man hittil vært i stand til å gjennomføre dette innenfor havfiskeflåten, hvor man grovt sett kan si at vi har gitt fartøyene anledning til sammenslåing av fangst- kapasitet slik at det blir større kvote på hvert enkelt far- tøy.

Vi vil i tillegg til dette fremme forslag om at dette også skal gjelde for båter helt ned til 21 meter, og så må vi ta tak i tiltak som har samme effekt også for kystfiskeflåten. Her er det vesentlig vanskeligere å gjennomføre slike ting, fordi disse fartøyene i stor grad fisker utenfor fartøykvoteregulerte fiskerier.

Jeg vil også henlede oppmerksomheten på at næringens organisasjoner også er opptatt av dette, og viser til at vi i forhandlingene om fiskeriavtale for neste år har en egen protokoll på dette spørsmålet, hvor man er enig om at næringens organisasjoner og myndighetene skal utrede muligheten for strukturordninger som er finansiert av næringen, av det offentlige eller ved et samspill mellom disse.

Randi Karlstrøm (KrF): Skal man sikre sysselsetting og bosetting, kan vi ikke ha et rettighetsbasert fiskerisystem som er blind når det gjelder geografi. Det er behov for å øke den regionale styringen med fiskeressursene og knytte rettighetene til regionene. En bærekraftig ressursforvaltning vil avgjort være et viktig bidrag for å sikre bærekraftige fiskerisamfunn, men det motsatte gjelder også like sterkt: Bærekraftige fiskerier krever bærekraftige lokalsamfunn.

Jeg tror ikke det hjelper så mye med kontroll og straff dersom fiskerisamfunnene i Norge forvitrer sosialt, politisk og moralsk. Over tid må næringsutøverne se poenget med å overholde normer og regler, ikke det motsatte, at det er om å gjøre ikke å bli tatt.

Jeg har et spørsmål i forhold til fiskeriforhandlingene. Her er det gått inn på det med flerårige kvoter, og det er jo forståelig ut fra fiskerinæringas behov for forutsigbarhet, noe vi alle ønsker. Sist Stortinget diskuterte denne saken i forbindelse med St. meld. nr. 51 for 1997-98, sa komiteen:

«Fiskeridepartementet vil bidra til utviklingen av langsiktige forvaltningsstrategier, men kan ikke la hensynet til stabilitet i kvotene gå foran hensynet til en bærekraftig forvaltning av ressursene. Dette innebærer at en flerårig kvote i ordets egentlige forstand, ikke er realistisk med dagens kunnskapsnivå om svingninger i fiskeribestanden. Like fullt er stabilitet en målsetting i fiskeriforvaltningen.»

Da er mitt spørsmål: Er norske myndigheter av den oppfatning at man i dag har slik kunnskap – også på bakgrunn av den siste måneds avsløring om fiskerifusk? Jeg vil også ha en kommentar fra ministeren om hvordan han hadde tenkt å redegjøre for Stortinget om hvordan man skal håndtere disse spørsmålene rundt fiskefusk, og om når han kan komme tilbake med det?

Statsråd Otto Gregussen: For å ta det siste spørsmålet først, om når jeg skal orientere Stortinget. Jeg er opptatt av at man får til tiltak som virker, og at man baserer disse på en analyse av hva som er årsak og virkning. Vi har allerede meldt til Stortinget forslag om endringer i saltvannsfiskeloven og i råfiskeloven, som skal legges fram i mars neste år.

Når det gjelder fiskeriavtaleforhandlingene og forholdet til vitenskapelige råd og langsiktighet, vil jeg si at den avtalen som vi har kommet fram til for inneværende år, representerer en mulighet til både å holde et relativt lavt uttak og sikre en langsiktig oppbygging av bestanden og stabilitet til næringen. Jeg synes det er riktig i denne forbindelse å gjøre oppmerksom på at det nivået man har valgt for denne bestanden, er rimelig lavt i forhold til hva som var nivået hvis en går tilbake til 1997 og de nærmeste år, hvor man mente at det var en langt sterkere utvikling. Avtalen har klausuler som går på at hvis dette ikke utvikler seg som forutsatt, kan man gripe inn i dette. På samme måten har avtalen klausuler om at dersom det skulle vise seg at man når det ønskede nivået på gytebestanden, altså 500 000 tonn, før dette, må man også kunne ta hensyn til det. Men det er generelt en fordel for hele næringen å kunne forholde seg til noe langsiktig for sin planlegging, ikke minst for de strukturtiltak som det er helt nødvendig å iverksette for å få den riktige balanse mellom ressurser og fangstkapasitet.

Ansgar Gabrielsen (H): Vi snakker om en av de største næringene i Norge – fiskeri og havbruk. Vi snakker om en næring som antas å bli mye viktigere for sysselsettingen og for distriktene enn den er i dag.

Vi har i det siste, som både jeg og statsråden var inne på i våre innlegg, sett på dette med fusk og avdekking av fusk, påstander om det i hvert fall. Hvorvidt omfanget er så stort som påstått, om det er mindre eller større, har jeg ingen eksakt formening om, men jeg vil ikke bli overrasket om det har et omfang langt utover det vi hittil har sett. Etter å ha vokst opp i et fiskevær og vært i bransjen noen år, vil ikke det forundre meg. Statsråden pekte på en del enkeltsaker som hadde gått til domstolene. Det som har vært typisk for de sakene som har gått til domstolene, er at her har både de som har vært på havet og de som har vært på landsiden, hatt en felles interesse, og det er jo et av problemene knyttet til dette. Og da er det etter mitt skjønn langt fra tilstrekkelig at statsråden henviser til at næringens organisasjoner er opptatt av dette. Det skulle bare mangle at de ikke var det. Og i den grad omfanget skulle være mindre enn det som er påstått, er det også veldig viktig for næringen å bli renvasket for de påstandene som er fremsatt.

Jeg utfordret statsråden i mitt innlegg på om han i dag fra denne talerstol kunne bekrefte at han vil komme til Stortinget snarest mulig med en muntlig redegjørelse fra denne talerstol. I sin replikk til Karlstrøm antydet han noe om de konkrete forslagene som allerede er i Stortinget og på vei til Stortinget, og som han planlegger. Det anser jeg ikke som tilstrekkelig. Vil statsråden, eller vil han ikke, ta et initiativ til en redegjørelse i Stortinget så snart som mulig?

Statsråd Otto Gregussen: Jeg er enig med representanten Gabrielsen i at det er mange ting i forbindelse med fisk og fiskejuks som gir grunn til bekymring. Jeg er også enig med representanten Gabrielsen i at det ikke er tilstrekkelig at man i organisasjonene er opptatt av å

snakke om dette spørsmålet. Men jeg mener faktisk at dette er én av de tingene som man er nødt til å få på plass i næringen, fordi det er slik at både kjøper og selger sager av den grenen de begge sitter på, hvis de ikke selv innser at det de holder på med, er ufornuftig.

Jeg synes det er svært viktig å komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse for hva som er situasjonen. Jeg synes det er like viktig å komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag om hva man skal gjøre for å ta tak i denne situasjonen og gjøre den bedre ved lovendringer. Svaret på spørsmålet fra representanten Gabrielsen er helt klart, det vil bli gitt en redegjørelse så snart som mulig om disse spørsmålene.

Inge Myrvoll (SV): Det er en viss tafatthet over fiskeriministeren når han snakker om rykter om fiskejuks i sitt hovedinnlegg.

Fiskeridepartementet fikk utarbeidet en rapport i 1992 som viste at da var 36 pst. av fangsten i Barentshavet, 130 000 tonn, svart fiske – uregistrert fiske. Vi kan si det er lenge sia. Men i fjor gikk Odd Nakken ut – og han er ikke noen hvemsomhelst innenfor forskning – og sa at det store problemet de hadde, var ulovlig fiske, det var utkast og det var svart, uregistrert fiske. Er Odd Nakken bare en ryktespreder? Kan man ikke basere seg på hans utsagn om at dette er en realitet? Etter det jeg hører, har Havforskningsinstituttet antydnet 100 000 tonn i svart fiske. Har statsråden fortsatt bare hørt rykter, eller er det ikke så mye realitet i dette at det er grunn til å bli overrasket og sjokkert?

Så har komiteen en utmerket enstemmig merknad: «Grunnlaget for fastsetting av kvoter må fortsatt baseres på forskernes tilrådinger.» Nå hadde statsråden helt rett i at i 1997 bommet man sterkt, hadde altfor høye kvoter, og også i årene etterpå. Faren er jo at man kan bomme igjen. Når det gjelder Den norsk-russiske fiskerikommissjonen, har man nå lagt opp til en fangst som ligger 130 000 tonn over det som forskerne har anbefalt. Samtidig har man svart fiske. Ja, det foregår et barentsmesterskap i utrydding av torskestammen.

Og da er mitt spørsmål til statsråden: Er det sånn at kvotene er fastsatt og basert på forskernes tilrådinger, eller er det sånn at man faktisk ligger langt over det forskerne har tilrådd?

Statsråd Otto Gregussen: Odd Nakken er ikke en ryktespreder. Odd Nakken er en seriøs forsker, og alle hans anbefalinger og tilrådinger om å gjøre ting for å komme dette fiskejukset til livs, tas svært alvorlig. Han er en av mange som over en årrekke har påpekt at ting ikke henger sammen, som har påpekt behovet for å gjøre ting, og han er en av mange hjemmelmenn for de tiltakene som rent faktisk er iverksatt.

Det er viktig at vi minner hverandre om at vi allerede gjennomfører en betydelig kontroll av fiskerivirksheten: Kystvakten gjør det på havet, Fiskeridirektoratet gjør det på kaikanten, de gjør det også med dokumenter, de samarbeider med tollmyndighetene, de samarbeider med Økokrim, de samarbeider med domstolene, og salgs-

lagene gjør det også. Og vi er nødt til å stole på at de systemene de har valgt, og som faktisk avdekker folks ulovligheter og bringer dem til rettsapparatet, fungerer best mulig med de samlede ressurser som er til disposisjon.

Jeg er enig i at når man skal drive med fiskeriforvaltning, så skal dette være basert på forskernes tilråding. Jeg mener at i det helt spesielle tilfellet som gjelder her for norsk-arktisk torsk, har man fulgt disse tilrådingene, men man har valgt å komme fram til det optimale resultat for en lengre periode enn det som forskerne hadde tilrådd. De ligger på en høyere beskatning enn det som er tilrådd, men på lang sikt håper og tror man at dette kommer i balanse, og det vil på nytt bli et tema ved neste års forhandlinger hvis så ikke har skjedd. Jeg mener at dette er viktig for næringen, for stabiliteten og for utviklingen av det potensialet som ligger i den samlede fiskerinæringen i Norge.

Leif Helge Kongshaug (V): De siste dagers fokus på uregelmessigheter, fusk, snusk og fanteri i fiskerinæringen er uheldig, og har negativ effekt når det gjelder næringens omdømme. Likevel synes jeg det er riktig å si at det er viktig å ikke generalisere – å stemple en hel næring er feil. Her må man se på enkelttilfeller og slå ned på dem. Ellers er jeg enig med de talere som har sagt at her er det viktig å ta fatt i problematikken. Jeg vil si at fiskeriministeren har tatt fatt i den på en offensiv måte allerede, og vi ser fram til fortsettelsen.

I forslaget til statsbudsjett legges det opp til økt satsing på forskning på oppdrett av marine arter. Den forventede veksten i oppdrett av nye arter reiser problemstillinger som Venstre og komiteen er svært opptatt av, og det går på skillelinjen mellom tradisjonelt oppdrett og oppføring av villfanget yngel. Ut fra hensynet til kontroll med ressursuttaket bør fiskerimyndighetene fokusere på grenseoppgangen mellom marint oppdrett og tradisjonelt fiske. Næringskomiteen anmoder fiskerimyndighetene om å se på grenseoppgangen mellom marint oppdrett og tradisjonelt fiske, og mitt spørsmål til fiskeriministeren er: Ser fiskeriministeren positivt på det tiltaket, og vil fiskeriministeren i sin oppfølging involvere ulike instanser i dette arbeidet, eksempelvis salgslagene?

Det andre spørsmålet går på oppdrettskonsesjoner og utdanning. Jeg hadde et spørsmål tidligere til statsråd Giske, og han var svært positiv og sa at det var viktig med tanke på rekruttering og utdanning at også skoler kunne få oppdrettskonsesjoner. Er fiskeriministeren like positiv som kirke- og utdanningsministeren til at skoler kan få oppdrettskonsesjoner med tanke på en bedre rekruttering til havbruk og fiskeri?

Statsråd Otto Gregussen: Jeg er enig i at det er tatt et offensivt tak i disse fiskefusksproblemene, og jeg har tro på at dette skal bidra vesentlig til at ting blir bedre enn de er.

Når det gjelder nye arter, synes jeg representanten Kongshaug peker på ting som det er veldig viktig å få prinsipielle avklaringer på. Jeg er overbevist om at det finnes mye positiv næringsutvikling i skillelinjen mellom

disse to delene av vår næring. Jeg er helt sikker på at akvakultur som sådan kan bidra til å skape større stabilitet i sysselsetting basert på ville ressurser, dersom vi kan få disse delene av næringen til å gå sammen. Jeg har f.eks. sagt at jeg synes man skal ta det som en utfordring i Finnmark å produsere 50 000 tonn torsk i oppdrett om noen år. Jeg er overbevist om at det går hvis man prøver, og jeg er overbevist om at dette vil bidra positivt til stabilitet i sysselsetting og legge grunnlaget for økt verdiskapning, f.eks. i Finnmark. Og det finnes mange slike eksempler.

I prosessen med å se hvor disse grensegangene skal være, vil alle involverte bli tatt med på råd. Dette gjelder selvfølgelig også salgslagene.

Når det gjelder konsesjoner for fiskeoppdrett til utdanningsinstitusjoner, synes jeg også at dette er positivt og nødvendig. Hvis vi skal forvente å trekke kompetanse til næringen i framtiden, må man tilby utdanning som er relevant også når det gjelder praktisk opplæring til folk som skal inn i næringen. Det finnes allerede utdanningskonsesjoner, og jeg er positivt innstilt til at man skal finne rom for flere slike konsesjoner for å gjøre rekrutteringen til næringen så god som mulig.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Randi Karlstrøm (KrF): Naturlig nok vil jeg som representant for Kristelig Folkeparti trekke fram noen viktige deler av budsjettavtalen mellom regjeringspartiet og sentrum.

For oss var det viktig at vi har fått på plass en bevilgning til å starte opp realiseringen av et kompetansesenter for nordnorsk landbruk. Regjeringa skal vurdere styringsformen for senteret ut fra målet om at næringa i Nord-Norge skal ha et eierforhold til senteret. Regjeringa skal også vurdere hvordan Universitetet i Tromsø kan trekkes med, og naturlig nok også hvordan kompetansen ved Universitetet kan trekkes inn i FoU-arbeidet rundt småbedriftene i landbruk, innlandsfiske og reindrift i landsdelen. Jeg ser det som naturlig at spørsmålet om høyere utdanning innen arktisk landbruk og naturbruk, som næringskomiteen bad Regjeringa vurdere i vår i forbindelse med landbruksmeldinga, vil være en naturlig oppfølging når kompetansesenteret realiseres. For småbedriftene innenfor primærnæringa vil det da ligge til rette for å sette i gang med felles program både for kompetanse og verdiskapning. Det er en viktig nasjonal satsing i en region.

Komiteen har også presisert at senteret skal ha en sterk fokusering på kvinner som nyskaperere og entreprenører og på dem som går nye veier i gamle tradisjoner.

Budsjettforliket økte også bevilgningene til Norges Turistråd med 7,5 mill. kr. Komiteen viser her til landbruksmeldinga og reiselivsmeldinga som fokusering på mat og matkultur. Hele komiteen mener at en god og hensiktsmessig merkebygging også rundt norsk bygdeturisme vil være viktig for å sette bedriftene i stand til å realisere ambisjonene både i landbruksmeldinga og reiselivsmeldinga.

Gårdene i Norge er en spennende næringsbase for entreprenører, og etterspørselen etter gårder er stor også til næringsformål.

Det er gledelig at et flertall i komiteen ser det som viktig at internettportalen «Møteplassen – ledige gardsbruk på nett» sikres midler til framtidig drift og utvikling av portalen og til kompetanseutvikling i kommunene. Jeg er spent på oppfølginga fra Regjeringas side når det gjelder denne saken.

Kristelig Folkeparti mener at å satse på kompetanse også er å satse på barn og unges engasjement. Norske 4H er den eneste barne- og ungdomsorganisasjon som bevisst og kompetent satser på å utvikle entreprenørånden i barn og unges fritidsinteresser. Norske 4H har de siste ti åra satsset på kystnæringene spesielt, og er vel den eneste frivillige barne- og ungdomsorganisasjon som engasjerer de unge med det som skal være nasjonens framtidsnæring nummer én. Å reversere kuttet på bevilgningen til denne organisasjonen var viktig for oss.

Med hensyn til fiskefusk er det viktig at ministeren kommer med en redegjørelse om omfanget av dette. Alvoret i denne saken kan være så stort at vi må tenke igjennom hele forvaltninga og kvotesystemet vårt. Da tror jeg ikke det er nok med endringer i saltvannsfiskekloven og råfiskekloven og økt kontroll. Min påstand er: Jo løsere rettighetene og fordelene i fiskerierne er knyttet til region og lokalsamfunn, jo større vil fristelsen være for juks. Jo løsere rettighetene sitter i lokalsamfunnet, jo mindre interesse har de av å opptre som forvaltere, og dermed også som kontrollører. Å få ned fiskerikapasiteten i fiskerinæringa som det viktigste tiltak for å redusere jukset anser jeg som en politisk kortslutning. Gi heller lokalsamfunnet og regionene større ansvar for forvaltninga. En våken befolkning er de beste kontrollørene.

I det videre arbeidet med verdiskapning både i landbruk og reindrift er det etter mitt syn meget viktig å se sammenhengen mellom kompetanse og innsikt i hovednæring og muligheten til å realisere næringsprosjekter. En strukturrasjonalisering som drives hardt fram av staten, vil kunne ødelegge litt av motivasjonen og mulighetene for nyskapning og også landbrukets multifunksjonelle betydning i det norske samfunn. I det videre løp vil jeg advare Regjeringa mot å være for hard når det gjelder struktur, nettopp av hensyn til ambisjonene i verdiskapningsprogrammet.

Å starte en bedrift tar tre-fem år, og hvis grunnen under bedriften i den tradisjonelle produksjonen synker ned i leire mens man driver verdiskapning, er det lite motiverende. Man har fått flere signaler fra aktører ute som føler en frykt rundt dette. Jeg vil heller anbefale at det fokuseres på tak på overføringer pr. bruk, og at produksjon utover dette både når det gjelder tradisjonell produksjon og det nye, blir markedsbasert.

K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: Regjeringen har lagt fram et budsjett for Landbruksdepartementet for

2001 med vekt på å sikre forbrukerne trygge matvarer og tiltak for å sikre et mer forbrukerrettet landbruk.

Viktige mål for landbrukspolitikken er ivaretatt gjennom samarbeidet mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene. Jeg er videre glad for samarbeidet i komiteen som har ført til at viktige reformer i forbindelse med forslaget om endring av Jordskifteverkets organisasjon samt forslaget knyttet til veterinær beredskap har fått tilslutning.

Vi har gjennomført en prosess med sikte på å endre organiseringen av Jordskifteverket. Det legges opp til å legge ned seks kontorsteder samt å flytte fire kontor. Med denne omorganiseringen ønsker vi bl.a. å gi jordskiftedommerne mer tid til dommarbeid, vi ønsker å få en mer kostnadseffektiv drift av jordskifterettene samt å forenkle organisasjonen ved å ta bort fylkesjordskiftesjefstillingene. Summen av tiltakene skal gi bedre service.

Forslaget knyttet til veterinær beredskap legger til rette for at det blir etablert vaktordninger over hele landet. Dette skal bidra til å styrke dyrevernet og beredskapen overfor alvorlige smittsomme dyresykdommer, bl.a. BSE, eller kugalskap, for å bruke et mer kjent begrep.

Den Norske Veterinærforening har i brev av 5. desember 2000 meddelt departementet at de ikke finner det forsvarlig å inngå en avtale om innføring av nye vaktordninger innenfor de gitte økonomiske rammer. Jeg vil peke på at det i bevilgningene til klinisk vakt er foreslått en klar økning. Jeg legger til grunn at Den Norske Veterinærforening går videre i forhandlinger på det grunnlag Stortinget fastsetter.

Regjeringens budsjettforslag viser at vi i betydelig grad setter mat i fokus. Her er målsettingen klar: Landets innbyggere skal ha tilgang til nok mat, maten skal ha riktig kvalitet, og den skal være både trygg og god. Basert på nøktern statistikk vil jeg påstå at vi i Norge ligger svært godt an i forhold til målsettingen. Mange og stadig flere synes likevel å oppleve virkeligheten annerledes. Debatten om kugalskap i Europa de siste ukene er karakteristisk i så måte. Forbrukerne opplever situasjonen som truende. Jeg vil si litt om hvordan vi vil møte denne situasjonen.

Det er naturlig å ta utgangspunkt i de siste ukers debatt om kugalskap. Nye tilfeller av denne sykdommen i Spania og Tyskland skaper frykt og uro hos forbrukerne og i næringene langt utover Sentral-Europa. Beslutningen om nye vedtak løftes helt til topps politisk.

De såkalte matskandalene vi har hatt i Europa de siste årene, har noen fellestrekk. Det er ofte nye og hittil ukjente tilstander. Risikoen for at den enkelte rammes, er liten, men skaden hvis noe skjer, er svært alvorlig. Myndighetene står overfor to klare utfordringer.

For det første: Det kreves et risikobasert tilsyn langs hele matkjeden som bygger på den siste og beste kunnskapen som kan skaffes. I ordet risikobasert legger jeg at fagfolk ut fra objektiv kunnskap skal kunne dokumentere beskyttelsesnivået ved ulike tiltak. Da er det viktig å være klar over at nullrisiko ikke eksisterer. Derfor er det opp til politiske myndigheter å bestemme hvilket nivå

som anses som akseptabelt, og hva det koster å håndtere risikoen på gitt nivå. Resultatet skal være et tilsyn som objektivt sett er til å stole på.

Øg så det andre prinsippet: Det må legges opp til full åpenhet overfor forbrukerne, og forbrukerne må gis innflytelse både i faglige og i besluttede fora. Det handler om tillit. Innen matpolitikken vil jeg som landbruksminister forsøke å etterkomme to krav jeg vet forbrukerne har, nemlig retten til å vite og retten til å velge. Derfor har jeg påskyndet arbeidet med merking av storfekjøtt som ett av mange tiltak i en ny plan for forbrukerretting av matpolitikken.

Når det gjelder BSE, har våre kontrolltiltak vært vurdert av vitenskapskomiteen i EU. Her ble vi plassert som best av alle EØS-land. Likevel, når EUs landbruksminister møte mandag besluttet midlertidig å forby bruk av kjøtt- og beinmjøl, foreløpig for en seks månedersperiode, var Regjeringens avgjørelse klar. Det må skje en tilsvarende skjerping her. Det er snakk om å ta forbrukerne på alvor, og å håndtere den opplevde risikoen. Tiltakene skal vise at myndighetene ønsker å beholde trygghetsforspranget.

Slike tiltak koster. Tiltakene kan ikke dekkes innenfor budsjettet for 2001. Vi har foreløpig ikke full oversikt over kostnadsøkningen. Det var opprinnelig planlagt å teste om lag 2 000 dyr pr. år. Som følge av vedtaket vil vi øke testingen til om lag 6 700 dyr. Avhengig av resultatet fra testingen første halvår må eventuelt dyr over 30 måneder testes ved slaktning før kjøttet kan godkjennes.

Det midlertidige forbudet mot bruk av kjøttbeinmjøl i kraftfôrproduksjonen vil innebære store ekstrakostnader i husdyrholdet som vil komme raskt og allerede fra 1. januar. Det er derfor et grunnlag for å kreve forhandlinger fra jordbrukets side i henhold til jordbruksavtalen. Det vil være behov for å kartlegge disse kostnadene nærmere. Disse kostnadene kan prinsipielt dekkes opp gjennom enten økte priser i markedet, bevilgninger over statsbudsjettet og egenandeler fra næringen eller en kombinasjon av disse tre mulighetene. Vi må også se på hvordan disse spørsmålene vil bli behandlet i våre naboland. Jeg tar sikte på at forhandlinger startes opp så snart som nødvendig.

I tillegg kommer kostnader knyttet til etableringen av en storfehelsesdatabase på individnivå. Så snart konsekvensene av de nye kravene er klare, vil jeg komme tilbake til Stortinget med forslag om nødvendige tilleggsbevilgninger i 2001.

Landbrukspolitikken er et aktivt distriktspolitisk virkemiddel. Regjeringen vil for jordbruksoppkjøret i 2001 legge opp til å videreføre hovedprinsippene i årets jordbruksoppkjøret. Bruk der jordbruket gir et viktig bidrag til sysselsetting og inntekt, vil derfor bli prioritert. Det samme gjelder tiltak som kan bidra til kostnadsreduksjoner og omstillinger i hele matvarekjeden. Landbruket må på lik linje med andre næringer innstille seg på omstillinger.

For å stimulere til nytenking og markedsretting blir det etablert et verdiskapningsprogram for norsk matproduksjon. Dette programmet skal støtte gode modeller for utvikling og produksjon av nye produkter, gode ideer til produktutvikling, produksjon og markedsføring og andre

tiltak for å produsere og selge varer som øker den lokale og regionale verdiskapning bygd på norske råvarer.

Vi har et tilsvarende program på skogsiden. Jeg er glad for komiteens tilslutning til Regjeringens prioritering av verdiskapningstiltak i skogbruk og skogindustri. Jeg har videre merket meg at komiteen er opptatt av at investeringsnivået i skogbruket bør økes. Jeg deler komiteens bekymring for dagens investeringsnivå, og på den bakgrunn har jeg nylig invitert næringen til bred diskusjon om hvordan vi i fellesskap kan ta tak i disse utfordringene. Landbruksdepartementet vil med det første ha klar en utredning om skogkulturaktiviteten i skogbruket. Dette gir oss anledning til en bred gjennomgang av disse spørsmålene.

Gjennom budsjettforliket er det kommet på plass en bevilgning til oppstart av et nordnorsk kompetansesenter. Det fører til at det vil bli etablert et nordnorsk kompetansesenter for landbruk og innlandsfiske i 2001. Kompetansesentret skal være en kunnskapsbase for utvikling, koordinering og formidling av kompetanse. Dette vil bidra til nyskaping og styrking av virksomhet innen landbruk, naturbruk, innlandsfiske og tilknyttede næringer i landsdelen.

Det er en målsetting at prisdifferansen mellom en del norske landbruksprodukter og tilsvarende produkter i våre naboland skal reduseres. Fra statens side har vi lagt grunnlaget for å senke matprisene gjennom reduksjon i målprisene i årets jordbruksoppgjør. Halv merverdiavgift på matvarer vil være et viktig bidrag til å redusere grensehandelen, styrke norske produsenters inntektsgrunnlag og gi forbrukerne billigere matvarer.

Jeg er glad for at komiteen støtter Regjeringens politikk for å få en mer økologisk bærekraftig reindrift. Situasjonen med store tap og dermed redusert produksjon er en stor utfordring i reindriftspolitikken. Det å redusere misforholdet mellom reintall og ressursgrunnlag har derfor høy prioritet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (Frp): Statsråden sa at halv matmoms ville være et viktig virkemiddel for å redusere grensehandelslekkasjen. Ja, mon det, vi får håpe det går på den måten. Men i kugalskapens tidsalder handler Kari og Ola nordmann mer enn noen gang i Sverige, så det virker jo som de har tiltro til det svenske kontrollapparatet, svensk kjøtt og delvis også importert kjøtt til Sverige.

Jeg vil sitere Dagbladet i dag, som har en heading der det står: «Flaut å handle svensk». Der er det en som sier: «Det er jo flaut at vi må til Sverige for å gjøre Norge billigere.» Det er jeg helt enig med vedkommende i. Men nå skal vi da få halv matmoms. Først skal momsen gå opp 1 pst., til 24 pst., den 1. januar, for så å gå ned på mat 1. juli neste år. Men Regjeringens forslag til lavere spritavgifter ble det jo ikke noe av, det var vel 17,5 pst. som var foreslått. Veldig mange som har kunnskaper om dette, og som er relativt nøytrale, mener at vi kommer ut med status quo. Så jeg føler at hvis vi skal kunne gjøre noe reelt for å redusere grensehandelslekkasjen, må vi

også ha en del andre virkemidler enn bare å vente til vi får halvert matmoms. Man vet heller ikke hvor mye som vil komme forbrukerne til gode. I 1996 halverte svenske matmomsen, og relativt mye kom forbrukerne til gode. Men det er en reell forskjell, for svenskene åpnet samtidig for større intern konkurranse, noe som gjorde at forbrukerne kom bedre ut.

Mitt spørsmål til statsråden blir: Hva mer har departementet i tankene for å kunne gjøre noe reelt? Nå hører jeg at man også fra landbrukshold vurderer å stoppe grensehandelen ved å stoppe import av kjøtt fra Sverige. Hva er statsrådets synspunkter på det?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: Det som er viktig i forhold til grensehandelsproblemen, er at hvis vi ikke greier å få hånd om de problemene, vil en stadig større andel av det norske markedet for norske landbruksprodukter forsvinne. Da får vi en næring med dårligere og dårligere økonomi, slik at det blir mer og mer behov for statlige overføringer for at man skal kunne ha et tilfredsstillende inntektsnivå. Derfor er det viktig at det norske markedet blir tatt tilbake, i den forstand at vi tar markedsandeler fra svenskehandelen.

Det som har vært viktig for Regjeringen, er å si at det ikke finnes én bestemt grunn til at vi har en situasjon med ganske store prisforskjeller mellom Norge og Sverige på en del viktige produkter – og det er viktig å understreke at det ikke gjelder alle produkter, men en del viktige produkter. Det er en årsakssammenheng, som handler noe om måten vi produserer mat på, noe om måten vi slakter og foredler mat på, noe om måten vi omsetter den på, og også en del om statens skattepolitikk. Derfor har det vært viktig for Regjeringen å si at nå ønsker vi å dra i gang en dugnad for å få en effekt der summen av tiltak gjør at prisforskjellen mellom norsk og svensk mat reduseres. Og det er en dugnad som handler om at vi har redusert målprisene og etablert et fast, stabilt lavere prisnivå på råvarer. Vi har jobbet overfor slakteriindustrien, som gjør at vi vet at prisen på hele og halve slakt har gått ned. Og vi driver nå og presser på i forhold til foredlingsindustrien og varehandelen for å få dem til å sørge for at de reduserte råvareprisene kommer fram til forbrukerne i form av reduserte forbrukerpriser. Og i tillegg vil vi altså fra neste sommer av få redusert matmoms. Summen av denne dugnaden vil etter min mening føre til at prisforskjellene reduseres, og da er vi i gang med et viktig arbeid.

Jon Lilletun (KrF): Eg merka meg at representanten Hedstrøm no òg er komen fram til at det er galskap å handle i Sverige, og det forstår eg godt at han er komen fram til.

Men til realitetane. Det som eg på vegner av Kristeleg Folkeparti kan gje sterk tilslutning til av det statsråden sa, er at det trengst ein dugnad i høve til matvareprisar og grensehandel. Eg ynskjer ei nærmare utgreiing om kva tiltak statsråden tenkjer å setje i gang i forhold til varehandelen. Så langt har vi sett at det å gjere Noreg billigare stort sett har vore å få auka sin eigen formue for dei

som eig desse kjedene. Der har statsråden full støtte frå Kristeleg Folkeparti til å setje inn effektive tiltak, men eg har ikkje høyrte anna enn generelle vendingar om det så langt.

Så oppfatta eg statsråden slik at han aksepterte ei tredeling av dei kostnadene som no kjem med tiltak som må setjast i gang på grunn av situasjonen i Europa når det gjeld kugalskap. Var det rett oppfatta?

Det er i innstillinga eit avsnitt om ny veterinær vaktordning. Det er òg akkurat kome eit brev frå Veterinærforeininga. Eg ynskjer ei stadfesting frå statsråden av at han vil følge opp det som komiteen har sagt, at ei ny vaktordning skal setjast i gang ut frå dei premissane som komiteen la i handsaminga av denne saka, og sameleis som fleirtalet seier, at det ikkje skal setjast i gang før ein har ein avtale på plass. Det er det viktig at statsråden her og no følgjer opp.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: Det var tre omfattende spørsmål. Jeg får starte fra topp: Hva kan man gjøre i forhold til varehandelen? Det stemmer som representanten Lilletun sier, at det vi har opplevd så langt, er at målprisen, altså prisen til bonden, har gått ned, prisen på hele og halve slakt har gått ned, men forbrukerprisen har ikke gått ned. Og det er to ledd imellom. Det er skjære- og foredlingsindustrien og varehandelen. Så noen av dem bruker nå reduserte priser til bonden for å kunne ta ut økte marginer i sin del av virksomheten. Vi må nå få kartlagt om det er skjære- og foredlingsindustrien eller varehandelen som tar ut økte marginer, eller om det er begge to. Derfor har vi nå et stort prosjekt på gang sammen med Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning og ECON Senter for økonomisk analyse, som skal være ferdig nå i løpet av ganske kort tid, og som nettopp skal følge den halve grisen, fram til kotelett. Så får vi se hva som skjer.

Og det er klart at med en gang de undersøkelsene er avsluttet, vil jeg ha grunnlag for å iverksette tiltak overfor dem som nå spiser av lasset. Jeg tror ikke det skal være behov for særlig kraftige tiltak, fordi både foredlingsindustrien og varehandelen har sagt at de skal sørge for at reduserte råvarepriser skal komme forbrukeren til gode. En sann undersøkelse vil jo da sannsynligvis være en utmerket anledning til å minne dem på deres egne lovnader, og det har jeg tro på.

Jeg har ikke sagt at jeg aksepterer en tredeling av kostnadene. Jeg verken aksepterer eller ikke aksepterer noe som helst pr. i dag. Jeg sier at prinsipielt er det tre mulige finansieringskilder: økte priser i markedet, bevilgninger over statsbudsjettet og egenandeler fra næringsen, eller en kombinasjon av disse. Det får vi da jobbe videre med.

For øvrig er det alltid sann at flertallsmerknader fra komiteen må tas til etterretning.

Morten Lund (Sp): Først ros til landbruksministeren for kjapp reaksjon når det gjelder opprinnelsesmerking av kjøtt. Det tror jeg forbrukerne kommer til å sette pris på – muligheten til å velge og velge bort ut fra kvalitet.

Og når avisene hver dag bringer budskap om at trygg mat forlanges, koste hva det koste vil, tror jeg også at forbrukerne i en slik situasjon vil ha stor forståelse for andre tiltak som gjør at vi kan beholde den gode dyrehelsen som vi har. Jeg håper de undersøkelsene som nå blir gjort på storfe, kan bekrefte at vi har så god dyrehelse at vi etter hvert kan trappe ned den kostbare testingen av kjøttet og ha et lavere testingsnivå i Norge enn andre steder. Det tror jeg vi har grunnlag for.

Men like viktig for folks helse er det at industriproduktet er like sunt. Og så får vi matsminkedirektivet oversendt fra Regjeringen midt i en tid da avisene er fulle av folks engstelse for helsen sin og hva de kan bli påført. Det direktivet fører med seg – og vi må gå ut fra at de grensene som myndighetene fastsetter, blir gjeldende – det er økt allergi og astma, særlig blant barn, og økt kreftfare.

EUs vitenskapskomite har sagt om kreftfaren på grunn av nitrosaminer at de er «kreftfremkallende i en grad som gjør at det ikke fins noen helbredssikker minstegrense».

Mitt spørsmål til landbruksministeren er da knyttet til dette med risikobasert tilsyn: Er det foretatt noen beregninger av risikoen for å dø av kreft på grunn av nitrat i maten i forhold til risikoen for å dø av Creutzfeldt-Jakobs sykdom på grunn av smitte via storfekjøtt?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: Denne saken om matsminkedirektivet er jo oversendt fra Regjeringen til Stortinget og ligger til behandling i næringskomiteen, og så vidt jeg har fått med meg, planlegger komiteen også å gjennomføre åpne høringer om dette spørsmålet. En rekke høringsinstanser vil bli innkalt/invitert, og det vil bli rikelig anledning til å gå inn på direktivet i full bredde.

Morten Lund spør om det er gjennomført noen undersøkelser om risikoen for kreft knyttet til enkelte spesielle stoffer. Det kan godt tenkes at det er gjort, men jeg vet ikke. Jeg har altså ikke tilstrekkelig kunnskap til å si om det er gjort eller ikke, og i hvert fall ikke om det er vurdert opp mot risikoen for sykdom som følge av kugalskap.

Så det som må være utgangspunktet, er at dette er absolutt aktuelle problemstillinger som bør kunne tas opp i de åpne høringene, men ellers vil selvfølgelig vi fra Regjeringen kunne redegjøre for det på et senere tidspunkt.

Ansgar Gabrielsen (H): Statsråden hadde mange interessante betraktninger i sitt innlegg. Jeg la særlig merke til hans uttalelser når det gjaldt halv matmoms. Nå var jeg i den lykkelige situasjon at jeg reiste rundt med daværende næringspolitisk talsmann i Arbeiderpartiet i forkant av behandlingen av landbruksmeldingen og har hans mange gode innlegg om hvorfor man ikke bør innføre halv matmoms, i friskt minne. Men tiden går og standpunkter endres, og det må man for så vidt ta til etterretning.

Jeg synes det han sa om retten til å vite og retten til å velge, er veldig godt formulert, og jeg har full tillit til den måten statsråden har håndtert det vanskelige spørsmålet

(Gabrielsen)

knyttet til kugalskap og Creutzfeldt-Jakobs sykdom på. Jeg tror det er veldig viktig at vi gjør de tiltakene som er nødvendige for at vi skal kunne ha et forsprang hva gjelder trygghet for det kjøttet som de facto ligger i disken i Norge. Jeg er nokså overbevist om at Stortinget også vil være villig til å bevilge det som er nødvendig i forhold til å ta vare på det.

Nå er det vel ikke sånn som det ble sagt, at forbrukerne sier «koste hva det koste vil». Men det vil jo vise seg. Det har ikke vært retningsgivende til nå i hvert fall. En av grunnene til at folk reiser til Sverige, er vel nettopp at de ikke aksepterer «koste hva det koste vil».

Mitt spørsmål til statsråden går imidlertid på noe som står i Nationen i dag, som jeg antar han har lest. Det gjelder avgiftskravet som har kommet til de to uavhengige meieriene, Gausdalmeieriet og Jæren Gardsmeieri. Der har altså Statens Landbruksforvaltning kommet med krav til innbetaling av avgifter i et slikt omfang at det de facto betyr avslutning for disse to konkurrerende meieriene. Statsråden har jo før hatt opptredener knyttet til dette, og mitt spørsmål er: Mener han fremdeles det samme på dette området hva gjelder behovet for å ha konkurranse, og vil han ta konsekvensen av det?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: For det første vil jeg gjerne understreke at min veldig klare erindring fra de møter i forbindelse med landbruksmeldingen som representanten Gabrielsen omtalte, er at det verken fra Gabrielsens eller min side ble gitt uttrykk for noe klart standpunkt i matmomssaken. Det er argumenter for, og det er argumenter mot, og vi ønsket å se Regjeringens budsjettforslag før vi tok endelig stilling til det. Så hvis det ligger en understrømning her av at jeg i dag mener noe helt annet om det spørsmålet enn det jeg har gitt uttrykk for før, så stemmer ikke det.

Så til spørsmålet som går på de private meieriene. Der er det slik at Stortinget har lagt føring for hvordan vi skal arbeide med dem. Vi hadde i forkant av jordbruksoppkjøret på plass en stor arbeidsgruppe som jobbet med utjevningsavgiften. I forbindelse med Stortingets behandling av jordbruksoppkjøret i vår ble det nye systemet akseptert og vedtatt av Stortinget. Da fikk vi fastsatt nye utjevningsavgifter, både i forhold til produktutjevning og geografisk utjevning. Det er selvfølgelig slik at jeg må legge til grunn at det systemet gjelder, og vi vil bruke vårt apparat til å prøve å innkreve avgiftene. Jeg synes at det nye systemet som har kommet på plass, i rimelig grad tar hensyn til de ulempene som mange småbedrifter som ønsker å etablere konkurranse til TINE, opplever. Så utgangspunktet er selvfølgelig at de vedtak som er fattet, skal gjennomføres. Nå er det slik at jeg har også – selv om jeg ikke har lest Nationen i dag – registrert at det er debatt om dette. Jeg skal nå fredag ha et møte med disse to småmeieriene, og i hvert fall inntil det møtet er avholdt, er utgangspunktet at vedtaket skal gjennomføres.

Karin Andersen (SV): Nå har både EU og statsråden slått på blålyset og varslet store endringer i smittevern-

politikken og fôrpolitikken på grunn av kugalskap – BSE. Alle tiltakene kommer beklageligvis litt sent. Hvis det er slik at vi fremdeles skal satse på å være bedre enn EU, som statsråden sier, må vel det bety at vi noen ganger skal gå litt foran, at vi noen ganger må tørre å gjøre det vi faktisk sjøl mener er riktig, at man altså først må finne ut hva som er riktig og galt, og så får man etterpå se på hvilke tilpasninger innenfor det som er riktig, som vi skal gå med på. Noe av hele psykologien rundt svenskehandelen er jo også at hvis man ikke kan vise helt tydelig at norsk mat faktisk er bedre, men dyrere, så reiser folk til Sverige og handler. Hovedstrategien her må være at vi virkelig med hånden på hjertet kan dokumentere at den er bedre. Det er rein mat, og det er trygg mat. Da er ikke «Godt Norsk» godt nok.

SV har fremmet forslag om å øke kapasiteten når det gjelder kontrollvirksomhet i forhold til dyresykdommer, matvaresikkerhet og dyrevern. Og jeg vil spørre statsråden om han ikke er enig med SV i at konsekvensen av de tiltakene som kommer nå, vil være at man faktisk trenger å bedre og styrke også kontrollapparatet.

Så til slutt til økologisk landbruk, som skal være en spyspiss i markedsstrategiene. I årets jordbruksoppkjøp ble altså 0,6 pst. av rammen brukt til dette formålet. Skal man nå et mål om 10 pst. i 2010, må man sette opp farten vesentlig. Én bit av det som det vil være viktig å få et annet grep på, blir markedsordninger, for nå lar man altså de som skal produsere tradisjonell norsk mat, også stå for markedsføringen av økologisk mat – og det går dårlig.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen: Jeg må bare innrømme at jeg er litt forbauset både over denne replikken og innlegget fra Karin Andersen i forhold til trygg mat. Det hun nå sier, er at hvis vi skal være bedre enn de andre, må vi noen ganger tørre å gå foran. Situasjonen er at EU i forhold til kugalskap nå har vurdert alle land i Europa og spurt hvordan risikoen er for at det skal finnes BSE-smitte i de ulike land. Av alle EØS-landene er det ett land som er klassifisert på topp, der man altså bruker begrepet at det er «highly unlikely» – høyst usannsynlig – at smitten finnes her. Det er ingen andre land som er klassifisert i den kategorien. Det må jo være fordi vi i mange år har tort å gå foran, at vi har gjennomført tiltak med en sterkere grad av innsats enn det EU har gjort. Det EU nå opplever, er at for å kunne ta igjen for gamle synder, må man til de grader forsterke. Vi har ingen gamle synder å ta igjen for i forhold til kugalskapsutfordringene, fordi vi i mange år har jobbet veldig bra med det spørsmålet. Når vi allikevel sier at vi skal gjennomføre de tiltakene som EU nå gjennomfører, er det ikke for å komme på samme sikkerhetsnivå som EU, men det er for å ta vare på det trygghetsforspranget vi har – altså sørge for at vi nå gjør akkurat det samme for å ta vare på det forspranget vi har, slik at vi fortsatt skal kunne gå ut til norske forbrukere og si at i den grad man noe sted i Europa ønsker å spise storfekjøtt, så er det ut fra EUs egne vurderinger ikke ett eneste land i hele Europa der det er sikrere å gjøre det enn i Norge.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ivar Kristiansen (H): Jeg er glad for at temaet rundt fiskefusker har fått en viss oppmerksomhet i dagens debatt. Vi har også til behandling melding om de fiskerieravtalene Norge har inngått med andre land, hvor vi skuer bakover. Jeg tror det er på høy tid at Stortinget bruker tid på og får oppmerksomhet rundt behandlingen av disse spørsmål, for vi er i dag i en situasjon ressursmessig og forvaltningsmessig som vi langt fra burde vært i. Vi har utstyrt oss selv med et rådgivningskorps, et forskningskorps, med mulighet til kontroll for å kunne sikre en bærekraftig forvaltning av ressursene som antakelig ikke noe annet land i verden sitter inne med. Men vi har altså, på tross av alt det vi har utstyrt oss selv med som går på forskning, overvåking og kontroll, maktet å havne i en situasjon hvor svært mange av de fiskeartene som vi skal leve av og basere vekst, bosetting og utvikling langs kysten på, er plassert nærmest på listen over truede arter.

Det er en stor svakhet ved debatten og også ved den meldingen som lanseres, og som vi har til behandling i dag, at det ikke er nevnt at de forventninger man har satt til uttak i bl.a. Barentshavet, langt fra har slått til. Vi ser at i 1998 var det forventninger om en vekst i gytebestanden på 600 000 tonn, mens det virkelige tallet ble på 280 000 tonn. Vi ser i 1999, hvor forventningene fra forskerhold, som var grunnlag for de norsk-russiske forhandlingene, var på 400 000 tonn, at tilveksten ble på så vidt over det halve.

Tatt i betraktning at vi har et gap mellom forventning og de ressurser vi tildeler oss selv og andre nasjoner vi forhandler med, må vi nå ta rev i seilene og ta lærdom av det som er den faktiske situasjon. For den er like ille som den var først på 1990-tallet, og det bærer også bildet og meldingene fra norsk fiskeindustri klare bud om i dag.

Også tatt i betraktning at vi har en kolossal overkapasitet innenfor fangstleddet – det har tidligere i dag vært nevnt tall på 50 pst. – må vi sørge for at vi får en flåtekapasitet som for fremtiden mer harmoniserer med den ressurstilgangen vi har. For dette er alvorlig. Det er alvorlig på den måten at dette svekker Norges troverdighet, bl.a. med hensyn til den mer eller mindre selvpålagte rollen vi har satt oss i, å skulle være fremst i rekken av nasjoner som står for overvåking, kontroll og en bærekraftig utvikling som har den økologiske balansen som utgangspunkt for uttak.

Derfor er det tilfredsstillende å registrere at fiskeriministeren – etter hvert – i debatten lovet å skulle komme snarest mulig tilbake til Stortinget med en redegjørelse om de påstandene som går på fiskefusker. Jeg synes det til å begynne med var en særdeles sterk passivitet over fiskeriministerens holdning, men jeg setter pris på at han konkluderte på replikken fra representanten Gabrielsen med at han kommer tilbake «så snart som mulig». Det får vi sette pris på.

Men når, som statsråden selv gir uttrykk for, slike rykter om fiskefusker har versert i flere år, må det være skjellig grunn til å stille spørsmålet: Hvorfor har ikke departemen-

tet tatt initiativ til å prøve å komme debatten i forkjøpet? Nå skal ikke jeg legge skylden på nåværende fiskeriminister, det er flere foran ham som burde ha agert, men det har ikke skjedd.

Det er heller ikke noen særlig grunn til å bli beroliget når fiskeriministeren i dag sier at bildet er «mindre dramatisk» enn det som er hevdet. Det er langt fra noen dokumentasjon på den situasjonen som vi er inne i. Hva er «mindre dramatisk»? Er det 100 000 tonn mer i uttak enn den tildelte kvoten? Der må vi få klare svar, og vi må få en redegjørelse. Vi må også få redegjort for de tiltak som statsråden tar initiativ til, og som må bli gjennomført for å bringe oss tilbake igjen til den posisjon vi hadde internasjonalt, at Norge var en nasjon man kunne lite på i disse spørsmål, og som var i stand til å ta hånd om den forkastelige situasjon vi også nå i dag ser med hensyn til Nordsjøen og den kontakten man har vis-à-vis EU.

Erling Brandsnes (A): Det siste året har det blitt en økende oppmerksomhet rundt spørsmålet om trygg mat. Utbrudd av alvorlige dyresjukdommer i andre land i Europa har først og fremst reist disse debattene. Dette gjelder både svinepest i England i sommer og kugalskap i flere land, nå sist i Tyskland.

I de generelle merknadene i innstillingen fra Arbeiderpartiet og sentrumspartiene finner vi kommentarer nettopp til matvaresikkerhet.

Mange spør: Når kommer det første alvorlige tilfellet av slike dyresjukdommer også i Norge? Dette kan ikke besvares med skråsikkerhet av noen. Forhåpentligvis er det riktig at Norge har og har hatt bedre og sikrere systemer for å forhindre at alvorlige, smittsomme dyresjukdommer skulle dukke opp her hos oss.

Statsråden har av enkelte blitt kalt for forbrukerminister i stedet for landbruksminister. De siste hendelsene understreker at statsrådets oppmerksomhet rundt både produsent og forbruker har vært riktig, og statsråden fortjener ros nettopp for å kunne se produsenten og forbrukeren i et helhetlig perspektiv.

Trygge norske matvarer er de fleste forbrukere opptatt av, fordi vi ønsker å være sikre på at produktene som tilbys, er ufarlige og produsert på en betryggende måte. Uten forbrukere som stoler på at maten som produseres, ikke er helsefarlig, vil en få en svært vanskelig situasjon for norsk matproduksjon.

Flere av de sakene næringskomiteen i det siste har behandlet og kommer til å behandle, har elementer i seg som har med matvaresikkerhet å gjøre. Dette gjelder stortingsmeldingen om landbruket «Om norsk landbruk og matproduksjon», lov om plantehelse, om dyrehelseforvaltningen, lov om tiltak mot dyresjukdommer og om forskningsavgift på visse landbruksprodukter.

I alle disse sakene er tiltak mot dyresjukdommer og tiltak for å produsere trygge matvarer behandlet relativt grundig. Det viser med all tydelighet at jordbruket selv med alle sine produsenter, landbrukets organisasjoner og myndighetene er svært opptatt av matvaresikkerhet.

Veterinærene og kontrollsystemene har på mange måter en nøkkelrolle for å sikre god kvalitet på produksjon

av trygge matvarer fra husdyr. Under behandlingen av St.prp. nr. 54 for 1999-2000, Om faglige, juridiske og økonomiske rammer for dyrehelseforvaltningen og virksomheten til veterinærer og annet dyrehelsepersonell, ble dette sterkt understreket.

Så vet vi nå at Den Norske Veterinærforening i går brøt forhandlingene med Statens Dyrehelsetilsyn om de praktiske løsninger på de veterinære vaktordninger. Dette er å beklage, da intensjonen bak det nye systemet var å få en bedre ordning, ikke minst for matvaresikkerhetens skyld. Dessuten var det lagt opp til at de nye vaktordningene skulle evalueres etter relativt kort tid for å se om intensjonene i Stortingets vedtak ble oppfylt.

Så til en litt annen sak, en kommentar til sentrumspartiens hovedprioriteringer og primærstandpunkter, der det heter:

«Et framtidrettet landbruk er avhengig av at ungdom finner det attraktivt å gå inn i næringen. Inntektsmulighetene er i denne sammenheng helt avgjørende.»

Dette er selvsagt et utsagn mange kan slutte seg til. Så sies det videre:

«Disse medlemmene viser til at det både i 1998 og 1999 ble enighet mellom Regjeringen og landbrukets organisasjoner i landbruksforhandlingene, mens det dessverre ikke ble enighet om en avtale i 2000.»

En ting er å bli enige om avtaler, noe annet er hva avtalene fører med seg i den praktiske hverdagen, og det er vel det siste som må være interessant for dem som skal ha inntektene sine av jordbruket.

Det er avtalene i 1998 og 1999 som danner rammene for inntektene i jordbruket for inntektsåret 1999. Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning har funnet ut at inntektene pr. årsverk sank med fra 18 900 kr til 133 900 kr i 1999. Ut fra dette burde vel sentrumspartiene heller forsøke å analysere tallene og finne ut hva som gikk galt til tross for anbefalte avtaler og lovnader fra sentrumspartiene om en inntektsutvikling på linje med andre yrkesgrupper.

Det er i hvert fall liten grunn til å hovere over at Arbeiderpartiet ikke ble enig med organisasjonene i 2000. Hadde Arbeiderpartiet forhandlet fram avtalene i 1998 og 1999 med det økonomiske resultat vi nå ser, er det ikke vanskelig å spørre hvilke kommentarer dette ville ha avfødt fra sentrumspartiene.

Rita Tveiten (A): Eit viktig verkemiddel for nyskaping og innovasjon er Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. SND skal medverka til at utbygging, modernisering, omstilling, produktutvikling og nyetablering kan skje over heile landet. SND har også ei viktig oppgåve ved å medverka til næringsutvikling både gjennom delta-king i prosjekt og program for næringsretta forskning og utvikling og kommersialisering av forskingsresultat.

I Regjeringas forslag til budsjett ligg m.a. ei satsing på marin sektor som har som mål å medverka til auka vekst i fiskeri- og havbruksnæringa, og til at verdiskapningspotensialet som finst for næringa, kan realiserast. «Nyskappingsprogram for kommersiell utnyttelse av marine ressursar», heiter dette. Marine ressursar kan danna grunn-

lag for utvikling av ei av dei sterkaste norske næringsklyngjene i den norske økonomien. Verksemda kan vera knytt til fiske, fangst, oppdrett, foredling og eksport basert på norsk teknologi.

I tillegg har me eit monaleg potensial basert på utvikling av nye næringsgreiner som bioteknologi, bioprospektering, betre utnytting av biprodukt og ikkje minst det potensialet som skjuler seg i havet, som me berre anar kan eksistera i opphavet til livet på jorda. Forskings- og utviklingsinnsats og ei langsiktig ressursforvaltning er nøkkelomgrep for å få utløyst verdiskapningspotensialet i denne næringa.

I den seinare tida har det nok ein gong vorte fokusert på fiskefusk. Det er grunn til å følgja nøye med i denne saka. Det er ikkje eit problem av ny dato, likevel er det grunn til å innsjå at omfanget nok er større enn det ein har trudd fram til no. Saka er svært alvorleg, ettersom kvotetilrådingane nødvendigvis må verta feil når havforskarane manglar vesentlege data i sine utrekningsmodellar ved at eit uttak basert på fusk ikkje i tilstrekkeleg grad kjem til syne. Det er lett å kritisera forskarane for deira tilrådingar, men årsakssamanhengane må fram.

Den kortsiktige gevinsten er stor for dei som fuskar, men for fellesskapet og i det lange løp er dette ein dramatisk situasjon for alle. Her er det snakk om økonomisk kriminalitet, og det må handterast deretter. Det er grunn til å sjå på ulike verkemiddel. Utvida bruk av inspektørar om bord på fiskefartøya er eitt, hyppig skifte av kontrollregime eit anna. Her må det ryddast opp. Eg er glad for fiskeriministeren sine framlegg om tiltak i denne samanhengen.

Det er pinleg at bokettersyn hjå eit utval av fiskemottak synte større sal ut frå anlegget enn det som var bokført inn i verksemda. Me må få fram eit regelverk innan fiskerisektoren som er forenkla og oversiktleg, deretter må svaret vera sterke reaksjonar dersom fusk føregår og vert oppdaga. Det nyttar ikkje etter mitt syn med bøter åleine. Skal det verkeleg vera gagn i reaksjonane, må det gå på fiskerettane laus. Dersom ein ser kynisk på det, kan det vera ei felles interesse i at fusk føregår og vert oppdaga – me kan få ned overkapasiteten ved at dei som fuskar, må ut av fisket for godt. Den situasjonen som no er komen for ein dag, burde vera grunnlag for å sjå nærmare på dagens konsesjonssystem. Er me tente med at konsesjonane er tildelte nærmast i eit evigheitsperspektiv? Ville det gje oss betre styring å dela ut konsesjonane innan fiskeri- og havbruk for ein tidsavgrensa periode, la det vera evna og viljen til ei berekraftig forvaltning og respekt for vilkåra som skal styra om det er grunnlag for å la nett den fiskaren eller det selskapet få konsesjonen vidare? Innføring av eit prikkbelastningssystem er etter mitt syn verdt å greia ut nærmare, slik at det er reaksjonar undervegs og såleis høve til å endra ei uynskt forvaltning, praktisering eller utnytting av den tildelte konsesjonen eller dei kvotane det er snakk om.

Me må byggja ein fiskeripolitikk som tek vare på at me skal hausta i eit langsiktig perspektiv, elles vert det lite av klyngebygginga basert på marin sektor.

Forskning, forskning og forskning. Alle understrekar kor viktig forskning er for å få eit betre oversyn over kvar ut-

viklingsmogleighetene ligg, og i kva omfang dei kan utnyttast. I den samanhengen har komiteen understreka kor viktig det er å få bygd eit nytt forskingsskip til erstatning for «G. O. Sars», som no er 30 år. I lys av kor viktig fiskerisektoren er for Noreg no og frametter, er det all grunn til å få fortgang i den saka.

Til slutt vil eg også nytta høvet til å trekkja fram komiteen si samla oppmoding om at Fiskeridepartementet må ta aktivt del i arbeidet med å få etablert eit nasjonalt museumsnettverk for Fiskeri-Noreg. Slik situasjonen er i dag på museumssida, kunne ein tru at Kyst-Noreg ikkje har medverka til verdiskapning, utvikling og velstand for landet vårt, sett i høve til andre næringsområde, som f.eks. landbruk, olje osv.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Gunnar Breimo (A): Selv om dette ikke skal være noen reprise på finansdebatten, vil jeg først gi uttrykk for et ønske om at samarbeidet mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene må forsterkes i tiden som kommer. Det er spesielt to grunner til det. For det første trengs det mer forutsigbarhet i politikken. I tillegg er det behov for å ta noen tunge politiske løft som krever at et samlet flertall stiller seg bak.

Behovet for forutsigbarhet blir demonstrert ved hver eneste budsjettbehandling i dette hus. Det gjelder både det ordinære budsjett og revidert budsjett. Spesielt viktig er forutsigbarheten i arbeidet med å skape nye og å sikre bestående arbeidsplasser. For denne komiteens vedkommende gjelder det spesielt SND. Viktigheten av at denne instansen – som er vår absolutt viktigste på dette området – vet hvilke midler den rår over for mer enn et halvår om gangen, må være innlysende. Ikke minst SNDs distriktspolitiske rolle tilsier det. Like lite som arbeidsmarkedsmidlene bør være et salderingsobjekt, bør SND være det.

Også når det gjelder våre sjøfolk, er forutsigbarhet et nøkkelord. Det er derfor svært positivt at Regjeringen vil legge fram en vurdering av tilskuddsordninger på dette området, med det utgangspunkt at norske sjøfolk skal være konkurransedyktige. Mye kan tyde på at dagens tilskuddsordning ikke er tilstrekkelig for å sikre det. Det er også viktig at ordningen blir så treffsikker som mulig, slik at den får den tilskattede virkning.

Som landbrukspolitisk talsmann for Arbeiderpartiet vil jeg uttrykke tilfredshet med at det fortsatt er stor enighet om landbrukspolitikken mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene. Det bekreftes etter mitt syn gjennom budsjettbehandlingen, der Arbeiderpartiet naturlig nok følger opp jordbruksavtalen. At komitelederen uttrykte skuffelse over at Arbeiderpartiet fikk subsidiær støtte fra Høyre om jordbruksavtalen, endrer ikke min oppfatning. For hvis det på noe område er milevis avstand mellom Arbeiderpartiet og sentrum på den ene siden og Fremskrittspartiet og Høyre på den andre, er det jo nettopp i

jordbrukspolitikken. Fremskrittspartiet foreslår kutt på hele 4,1 milliarder kr, mens Høyre foreslår kutt på drøyt 1,5 milliarder kr. Hvordan de samme partiene skal makte å nå målet om livskraftig jordbruk og livskraftige bygder over hele landet, er en gåte som de selv ikke har svaret på.

Når det gjelder landbruket, er jeg for øvrig spesielt tilfreds med at forliket mellom Arbeiderpartiet og sentrum resulterte i oppstart av Nordnorsk kompetansesenter for landbruk og innlandsfisk. Det ideelle ville selvsagt vært å skape et slagkraftig senter med økonomiske muskler fra starten. Dette lot seg dessverre ikke gjøre innenfor den rammen som var til rådighet. At vi nå får til en relativt forsiktig oppstart, er imidlertid hilst med glede i hele landsdelen. Forventningene var og er nemlig store.

De utfordringene som norsk jordbruk står midt oppe i, vil bli mer og mer følbare også i den nordnorske landsdelen. Det er ingen grunn til å tro noe annet. Kompetanse og samarbeid vil være nøkkelord for å oppnå en positiv utvikling. Det er først og fremst *det* kompetansesenteret skal bidra til. Og skal vi makte å følge opp stortingsflertallets målsetting om at Nord-Norge skal beholde sin relative andel av primærproduksjon og foredling, må landsdelen henge med når det gjelder kunnskap og kompetanse.

Mimmi Bævi (A): For Arbeiderpartiet er et av de viktigste elementene i utforminga av næringspolitikken og sikring av velferdsstaten det å ha trygge og meningsfylte arbeidsplasser.

Fiskeriene tilfører allerede samfunnet enorme verdier, til tross for fusket. Men distriktene har også stort utviklingspotensial både i fiskerinæringa og i oppdrettsnæringa, i olje og gass og innenfor IT. Her vil Arbeiderpartiet også i framtida være en pådriver for å få til en utvikling som vil gagne hele samfunnet, og vi har her konkrete ordninger som er rettet inn mot dette.

Bosettinga langs hele kysten har én ting felles. Det er fisken som gir grunnlaget for at vi fortsatt skal bo der. Fiskerinæringa vil være den viktigste faktoren i kystsammfunnene.

Et annet område med store utviklingsmuligheter er havbruk og skjellproduksjon. Eterspørselen etter sjømat vokser på verdensmarkedet. Da er det viktig at norsk havbruksnæring er i stand til å imøtekomme dette markedet. Det offentlige har i samarbeid med næringa et ansvar for å lage rammebetingelser som gir næringa utviklingsmuligheter.

Teknologi, kvalitet og marked stiller i dag krav til betydelig kompetanse i både fiskerinæringa og havbruksnæringa. Kompetanseheving vil også være med på å bidra til statusheving. Og da klarer vi kanskje å stoppe flyten av de tusener av unge med høy utdanning som flytter fra Nord-Norge for å komme inn i mer utfordrende fagmiljøer, slik næringsministeren sa.

Et annet område som har store vekstmuligheter, er reiseliv. Over 100 000 mennesker er sysselsatt i denne næringa, herav en betydelig andel kvinner bosatt i distriktene. Reiseliv er spesielt avhengig av det som skjer i det inter-

nasjonale reiselivsmarkedet, og har derfor også et behov for statens virkemiddelapparat. Å prioritere distrikts- og stedsutvikling, infrastruktur, nettverkssamarbeid, markedsføring og et samarbeid på tvers av bransjer vil kunne gi denne næringa økt verdiskapning framover. Et vesentlig element som må følges nøye opp, er utdanning og forskning. Mange deler av Norge mangler bl.a. spisskompetansemiljøer innenfor reiseliv. Behovet for en oppgradering av utdanningssiden er helt klart til stede i en stadig sterkere internasjonal konkurranse.

Karin Kjølmoe (A): Arbeiderpartiet vil holde fast på at de ulike delene av landet vårt har viktige funksjoner i den nasjonale arbeidsdelingen og er gjensidig avhengig av hverandre. Ved å ta hele landets ressurser i bruk kan vi sikre tilgang på råvarer, skape mangfold i næringslivet og dermed danne et godt grunnlag for vår felles velferd. Derfor må hovedtrekkene i bosettingsmønsteret og målet om likeverdige levekår ligge fast.

Vi vil bruke mulighetene som bl.a. ny teknologi og kunnskap gir. Arbeiderpartiet vil stimulere til nyskaping og kreativitet. I utviklingen av ny virksomhet må vi i første rekke bygge på den kompetanse og de næringsmiljøene vi allerede har. Et viktig virkemiddel for nyskaping og innovasjon er Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. Her er det inngått en viktig avtale mellom SND og Selskapet for industrivekst. SIVAs oppgave er bl.a. utbygging og langsiktig eierskap og drift av bedriftsrettet infrastruktur for sterke verdiskapningsmiljø. Formålet med denne avtalen er å skape bedre resultater av partenes innsats i nasjonal nyskaping, å styrke det regionale arbeidet bl.a. med å utvikle og utnytte felles kompetanse, nettverk og ressurser, å oppnå gjensidig kompetanseutvikling og læring gjennom konkret og praktisk samarbeid.

Arbeiderpartiet har en fremtidsrettet, langsiktig og kreativ næringspolitikk. Det fremkommer ikke minst i Regjeringens forslag til statlig investeringsselskap og til et e-handelsprogram.

Inger Stolt-Nielsen (H): La meg først få uttrykke glede over at Stortinget har avvist det angrepet på refusjonsstøtten som kom i tillegg nr. 7 til statsbudsjettet. Jeg er også glad for at det nå etterlyses en oppfølging av det vedtaket som Stortinget fattet den 16. juni, og jeg håper at en melding om rammebetingelser for maritime næringer generelt og for sjøfolk spesielt legges frem for Stortinget i løpet av våren.

Ellers er jeg opptatt av litt andre ting enn maritime næringer, også i denne debatten, og jeg har lyst til å fokusere litt på det store potensialet som ligger i havbruk, som flere har vært inne på. Der har vi en veldig høy kompetanse og erfaring når det gjelder laks, mens vi har mindre kompetanse når det gjelder skjell. Skjell har en større avkastning pr. innsatsenhet, det gjelder både økonomiskressurs og areal, enn laks har. Så det er nødvendig å fokusere på forskning på skjell, på hvilke av havets arter som kan leve og dyrkes i nærheten av hverandre, og hvilke som må holdes atskilt fra hverandre. Vi vet bl.a. at blåskjell

renser der laks forurenses. Man kan si at de er kompletterende i forhold til havets økologi, men forskning på dette området, hvordan man skal bruke arealressursene, og hvordan man best kan utnytte de økonomiske ressursene og også forskning på logistikk omkring skjellnæringen, er veldig nødvendig.

Så har jeg lyst til å fokusere litt på trålnæringen i Sør-Norge. Vi har en gjennomsnittsalder på sørnorske trålere på over 40 år. Det er vanskelig å rekruttere til en flåte som er så gammel, og som etter hvert har så usikkert og dårlig driftsgrunnlag. Trålerflåten i Sør-Norge tar i første rekke opp arter som er grunnlag for fôrproduksjon til oppdrettsnæringen. Den er derfor en veldig viktig del av fiskeflåten vår som vi ikke må nedprioritere. Det er nødvendig nå å fokusere på hvordan vi skal kunne ruste opp fiskeriene som drives i Sør-Norge, der hvor det tradisjonelle fisket for en stor del er grunnlag for lakseproduksjonen med det store verdiskapningspotensialet som ligger der. Disse næringene er gjensidig avhengig av hverandre.

Ansgar Gabrielsen (H): Jeg hørte på representanten Breimo da han i sitt treminuttersinnlegg viet landbruksoppjøret våren 2000 ikke ubetydelig oppmerksomhet. Tanken som slo meg, var at uansett hvor gammel representanten Breimo blir, tror jeg aldri han vil glemme landbruksoppjøret i 2000. Jeg tror han følte et visst ubehag ved den subsidiære stemmegivningen den gang, og det skal jeg legge meg på minnet i forhold til det landbruksoppjøret som kommer til våren, slik at man ikke påfører noen unødige lidelser.

Jeg har et spørsmål til næringsministeren – som jeg så bad om ordet – som hun kanskje kan gi et svar på. Vi er nå i den situasjon at danskene har endret sine rammebetingelser for fergedrift, og svenskene er i ferd med å gjøre det. Vi har to norske fergereidier som driver mellom Norge og særlig Danmark, men også England. Jeg har vel registrert at statsråden har sagt at hun vil se på dette. Det som er spørsmålet, er når hun vil gå over i neste fase, fra å se til eventuelt å gjøre et eller annet, og om hun ser behovet for å gjøre endringer i rammebetingelsene.

Til fiskeriministeren vil jeg si at jeg er godt fornøyd med det svaret han gav i sitt replikkvar. Det har aldri vært min mening – jeg har heller aldri kunnet oppfatte det slik – at dagens fiskeriminister har et særlig ansvar for det som har foregått. Det må deles med veldig mange. I en slik sammenheng er det vel i realiteten ingen som går fri. Det som imidlertid er uomtvistelig, er at den sittende statsråd har ansvaret for å bringe dette til opphør. Det har vi for så vidt et felles ansvar for. Jeg tror vi alle føler at her må vi gjøre det som gjøres må for å ivareta nettopp fiskernes, fiskeindustriens og kystbefolkningens generelle interesse. Ja, det er hele Norges anseelse det kan stå på i siste instans. Jeg tror ingenting ville glede fiskerne og fiskeindustrien mer enn at en kunne si at nå er det ondet borte. Det tror jeg vi alle ville være tjent med. Men uansett tror jeg en runde i Stortinget på dette er helt nødvendig i tillegg til de eventuelle konkrete tiltakene som allerede er foreslått, og som vil bli foreslått. Så

jeg takker i realiteten for imøtekommelse av kravet om en redegjørelse fra Stortingets talerstol.

Einar Johansen (A): Det ser ut som vi har et stortingsmesterskap i svartmaling når det gjelder uregelmessigheter i fiskerinæringen, slik jeg opplever deler av debatten.

Jeg vil gjerne gjøre oppmerksom på at hvis man tar et enkelt regnestykke og slår sammen økningen i kvotene utover det som har vært forskernes tilrådinger i de siste årene, og det som enkelte påstår er overfiske, hadde vi i løpet av de siste fem år ryddet ut hele torskebestanden. De som er i næringen, vet at så selvfølgelig ikke er tilfellet. Gytebestanden, også ifølge forskerne, øker fortsatt. Barentshavet er i bra balanse. Lodda er i god forfatning og gir et godt beitegrunnlag for flere fiskeslag, herunder i særdeleshet torsken. Når det gjelder tilmåling i kvoter for lodde som man skal bringe på land, har man også tatt hensyn til at det skal være mat både til torsk og til sel osv., før man fastsetter den endelige kvoten.

Det er klart vi skal ta dem som fusker, men vi kan ikke stemple en hel næring. Det blir omtrent som at man stempler hele Stortinget for promillekjøring hvis én blir tatt for promillekjøring, og slike tilstander kan vi ikke ha. I alle næringer finnes det både hvite og sorte får, det ser man ved bare å følge med i avisene, og vi trenger ikke gå lenger inn på en slik debatt. Men vi må nok være enige om at målsettingen må være at risikoen for å bli tatt må være så stor og straffen såpass streng at ingen tar sjansen på å jukse. Da kan jo kanskje tiltakene være, slik som enkelte har vært inne på, at man mister fiskerettigheter. Det er slik at som oftest må det være to parter for å drive med juks, og da kan jo kjøpelisenser være i fare osv. Men jeg ser fram til de tiltak som fiskeriministeren vil komme med om ikke så veldig lenge.

Det er et annet forhold oppi det hele, og det er dagens regelverk for utøvelse av fisket. Jeg vil si at de tiltakene som kommer, må ikke være av en slik art at det ikke gjør det mulig å drive fiske på en lovlig måte. Det er ikke bestandig man får den fisken man tror når man setter bruk og redskaper i havet. Regelverket er vanskelig nok i dag. Vi må ikke skape lovbrutere av seriøse yrkesutøvere.

For meg ser det ut som at enkelte organisasjoner er nødt til å drive krisemaksimering for å rettferdiggjøre sin egen berettigelse. Det kan også synes som om enkelte stortingsrepresentanter følger den samme oppskriften. Men det vil ikke næringen være tjent med.

Statsråd Grete Knudsen: Jeg har fått to spørsmål. Det ene var fra representanten Stolt-Nielsen. Det virket på innlegget hennes som at departementet har foreslått en reduksjon i ordningen for refusjon for sjøfolkene. Det er ikke riktig. Det som er riktig, er at en gjennomgang viste at noen av skipene ikke har transport som sin hovedvirksomhet. De har noe annet som sin hovedvirksomhet som ikke er omfattet av ordningen. Derfor gikk vi gjennom ordningen og tok ut dem som faktisk ikke skal være der. Men komiteen har nå sagt at denne treffsikkerheten skal vi ikke ha nå, slik at ordningen fremdeles skal gjelde for

de skipene som ikke har transport som sin hovedvirksomhet, frem til revidert. Det tar jeg selvfølgelig til etterretning og skal komme tilbake igjen med en grundigere gjennomgang – for ingenting er kommet frem her om at vi skal endre reglene i refusjonsordningen.

Jeg vil også komme tilbake til andre forhold som Stolt-Nielsen var inne på, når det gjelder spesielt nærskipsfarten vår. Den har nå en trussel om mange konkurranser hengende over seg. Det er en gammel flåte. Men vi kan ikke avvente det til vi skal lage en melding. For vi har nå lagt opp til, med den nye maritime gruppen som vi har etablert, å gå inn med delrapporter, fordi en del av denne næringen faktisk ikke kan ses under ett. Man må muligens ha ulike ordninger. Vi ser at nærskipsfarten, som Stolt-Nielsen også arbeider for skulle få skatteletter, ikke er i en skatteposisjon, så de får jo ikke nytte av de skattelettene. Da blir vi nødt til å finne frem til andre ordninger som er treffsikre for dem. Det er det vi prøver nå ved å etablere en gruppe som nettopp kan gå inn og se på de forholdene, slik at vi får løst det. Vi vet også at i det voldsomme, tøffe konkurranseforholdet vi ser utenfor oss, vil de viktige konkurransefordeler til norsk skipsfart være kompetanse, kvalitet, sikkerhet og miljø. Da vet vi også ut fra det som er kommet frem fra Norges Handelshøyskoles rapporter, at denne næringen satser altfor lite på kompetanse. Det må endres, og vi må være med og bidra til at det blir endret.

Når det gjelder spørsmålet fra Gabrielsen, er det helt riktig at jeg har hatt runder med Color Line, jeg vil gjøre det samme med Fjord Line, og jeg legger nå i løpet av den nærmeste tid frem denne saken for Regjeringen. Derfor kan jeg ikke peke på hvilke eventuelle tiltak som vil være nødvendig. Det er ikke bare det med danskene, og at også svenskene nå vurderer å legge om systemet sitt, det er også det at man har fått en tøffere konkurranse i forhold til alle våre havneanløp. Det er en tilleggsutfordring for oss.

Morten Lund (Sp): Jeg har en stemmeforklaring på vegne av sentrumspartiene, men aller først et par kommentarer – for det første til det at vi har et forsprang når det gjelder dyrehelse i forhold til andre land, og som vi alle sammen er glad for. Hovedårsaken til det er at vi, i motsetning til andre land, ikke har handlet med dyr før Arbeiderpartiet og Høyre for noen år siden sa at det skal vi begynne med. Min usikkerhet rundt om vi virkelig har det forspranget, er knyttet til de dyrene som vi har fått inn på denne tiden. Jeg håper det er en ekstra oppmerksomhet om helsetilstanden i de besetningene som har fått inn de dyrene.

Representanten Gunnar Breimo sa at landbrukspolitikken til Høyre er «milevis» fra den som Arbeiderpartiet har. Det har også jeg ment. Men det var altså Arbeiderpartiet selv som valgte Høyre som samarbeidspartner, og som sa at det er greit for oss at politikken blir dreid i Høyres retning istedenfor mot sentrum. Det var et hardt slag for norsk landbruk – og det var det også for Arbeiderpartiets troverdighet når det gjelder landbrukspolitikk, i forhold til sentrum. Det er et faktum som vi bare må leve med.

Så til de forslagene som er lagt fram.

Karin Andersen har lagt fram flere forslag. Jeg vil håpe at de blir oversendt Regjeringen uten realitetsvotering, slik at vi slipper å stemme dem ned, for en rekke av de tingene som står her, er tidligere sagt av Stortinget, tidligere sagt av en komite, uten at jeg synes det er nødvendig at vi gjør vedtak om det.

Så er det representanten Gabrielsens forslag om Telenor-aksjer. Det vil vi stemme imot. For min egen del vil jeg si at jeg er opptatt av at vi skal få mer privat sparekapital på aksjemarkedet, og jeg er veldig skuffet over at det ved salg av Telenor-aksjene ikke var likebehandling, at det ikke ble gitt like opplysninger på samme tid, og korrekte opplysninger til de små aksjonærene som til de store. Det burde ha gått an å få til det. Det må være et minstekrav hvis en først ønsker å oppmuntre til kjøp, og i hvert fall hvis en kaller det for en folkeaksje, at det ikke blir gitt opplysninger om en annen pris til de private enn til de store institusjonene. Ellers er det, som en har vært inne på før, nå spørsmål om hvorvidt det faktisk har vært gitt feil opplysninger også til mange av de andre. Det håper jeg blir undersøkt av børsen, at en kommer til bunns i det, for det bør ikke Telenor som selskap være bekjent av.

Inger Stolt-Nielsen (H): Jeg må gjenta hva jeg sa i finansdebatten, at i henhold til de fremforhandlede forutsetninger som lå til grunn for refusjonsstøtten, var det ingen krav om at fartøyet skulle føre last – overhodet ikke. Retningslinjene for refusjonsstøtten er basert på de punktene som alle tre parter var enige om, ifølge referatet dattert 14. februar 1994. Her står ingenting om at fartøyer skal føre frakt.

Det som derimot står i avtalen av 1994, er at Regjeringen forplikter seg til å gå inn med 340 mill. kr. Når Regjeringen for 2001 da vil redusere det allerede reduserte beløp, ned til 290 mill. kr., er altså det 50 mill. kr under det som var inngangspakken i 1994. I det samme tidsrommet har rederiene økt sin innsats betydelig, så det er jo ikke tvil om at partene i arbeidslivet har levert, og vel så det, i forhold til de forpliktelser de påtok seg, mens staten har redusert sine forpliktelser. Det er ikke til å komme forbi; tallene kan ikke bortforklares.

Når det så gjelder kompetanse, er det klart at vi i maritime næringer har bruk for kompetanse over et bredt spekter. En har bruk for kompetanse i de tilknyttede næringer på land, og en har bruk for spisskompetanse til sjøs. At det er et forbedringspotensial for kompetanse i de tilknyttede næringer på land som gjerne ikke har direkte sjømannstilknytning, betviler jeg ikke et øyeblikk, men Norge har meget høy kompetanse på sine sjøoffiserer og sine sjøfolk, det er det heller ingen tvil om. Skal en få spisskompetansen, må en ha bredden. Derfor er det betenkkelig når vi nå ser disse sjokkene som blir gitt næringen hver sjette måned, når en angriper refusjonsstøtten til sjøfolk. Den er i ferd med å kvele effekten av den rekrutteringskampanjen som var satt inn, og som alle hadde sluttet seg til. En ser at næringen ikke lenger klarer å ta unna lærlingene, fordi den samlede endring i rammebetingelsene, med redusert refusjonsstøtte og økte avgifter

for flåten, fører til at det ikke lenger lar seg realisere innenfor en konkurransedyktig ramme.

For øvrig er jeg glad for at statsråden vil legge frem delrapporter, for det vi nettopp har etterlyst, er konkurransemessig riktige tiltak for de ulike flåtetyper.

Statsråd Grete Knudsen: Det er en realitet når det gjelder FoU-virksomhet, at det er enkelte innen den maritime næringen som driver aktivt med FoU-virksomhet, men det generelle bildet er veldig dårlig. Det er også noe av grunnen til at den maritime gruppen har konsentrert seg nettopp om det. Da mener jeg ikke at det ikke er enkelt næringer som er flinke på forskning og utvikling og tar kompetansen veldig alvorlig. Men det generelle bildet må vi være med på å endre, og det må næringen også ta innover seg, i tråd med de forskningsrapportene som de bl.a. selv har bestilt.

Når det gjelder refusjonsordningen, kommer jeg, som sagt, tilbake med en konkretisering, men vi har ikke fra departementets side tolket det slik at den båten som ligger helt i ro med seismikken, også skal komme inn under den samme ordningen. Så jeg tar til etterretning at vi skal komme tilbake til den ordningen i revidert nasjonalbudsjett.

Så er det svar til Morten Lund når det gjelder opplysninger i forbindelse med Telenors emisjon. Vi gikk ut med en meget bred kampanje for at det skulle bli en folkeaksje. I forbindelse med den siste folkeaksjen, da vi holdt på med Kreditkassen, fikk vi inn 17 000. Nå har vi fått over 53 000. Det er vi meget fornøyd med. Når det gjelder den nest siste dagen – egentlig den siste dagen – torsdagen, da vi var kommet så langt at vi så det ville være ønskelig å gå en runde til og også bruke fredagen, var det stor forskjell på å gå ut med informasjon til 53 000 personer og å gå ut til de få hundre som var investorer. Vi ville også hatt et ansvar på oss til å gå ut med informasjon til hele EØS-området, samtidig som vi ville fått et helt konkret praktisk problem med å takle det å være registrert på Oslo Børs fra mandag morgen. Så det var både juridiske, formelle og praktiske hensyn, men det altoverskyggende ble at vi faktisk hadde praktiske problemer med å gjennomføre akkurat dét på fredagen. Men utover det er dette en bredere kampanje enn vi noen gang har gått ut med, nettopp fordi alle skulle være skikkelig informert om både ulempene og fordelene med å tegne aksjer, og i aller høyeste grad om den usikkerhet det fører med seg å være på børs, for noen hver.

Presidenten: Inger Stolt-Nielsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad.

Inger Stolt-Nielsen (H): Jeg kan ikke la være å bemerke det underlige i at statsråden, som etterlyser spisskompetanse, vil sette utenfor de sjøfolkene som har kompetanse som går utover de ordinære skipsfartsertifikatene. De som opererer disse spesialskipene, har en tilleggsutdanning som går utover de vanlige maritime sertifikatene. Det er en kostbar tilleggsutdanning, som delvis blir betalt av sjøfolkene selv i enkelte rederier, andre rederier har betalt hele utdanningen. Da er det veldig merkelig at det

er de som har spisskompetansen, Regjeringen forsøkte å sette utenfor, ved å sluse ut hele denne flåtegruppen. Det blir et misforhold mellom etterspørselen etter spisskompetanse og måten en behandler kompetansen på. Men det har jo sin parallell når en nå etterlyser tålmodig, langsiktig, risikovillig kapital, hvor risikovillighet betyr at en skal være villig til å risikere tap, men ikke skal ha sjansen til vinning.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se neste spalte)

S a k n r . 2

Innstilling fra næringskomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet 2000 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 65 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 21 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1012)

S a k n r . 3

Innstilling fra næringskomiteen om endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 2000 under Landbruksdepartementet (Innst. S. nr. 66 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 24 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1013)

S a k n r . 4

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Vidar Kleppe, Jørn L. Stang, Per Ove Width, Terje Knudsen, Harald T. Nesvik og Øyvind Korsberg om å nedsette et utvalg for å forenkle og effektivisere kystforvaltningen (Innst. S. nr. 52 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:62 (1999-2000))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1014)

S a k n r . 5

Innstilling fra næringskomiteen om dei fiskeriavtalene Noreg har inngått med andre land for 2000 og fisket etter avtalene i 1998 og 1999 (Innst. S. nr. 51 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 44 (1999-2000))

Mimmi Bæivi (A) (ordfører for saken): Meldingen som vi i dag behandler, er en oversikt over de fiskeriavtalene vi har inngått med andre sentrale fiskerinasjoner. Målet med disse avtalene er å opprette en rimelig balanse i alt fiske.

Fiskeressursene representerer den viktigste ressursen vi har, og er en verdifull del av naturgrunnlaget som det norske samfunnet bygger på. Verdiskapningen basert på fiskeressursene er økende, og vi vil at dette skal fortset-

te. En god ressursforvaltning er en forutsetning for en slik utvikling. Dette gjelder selvsagt også andre kyststater der fiske er en vesentlig del av næringsgrunnlaget.

For å sikre en positiv utvikling også for framtida, må Norge stille strenge krav overfor dokumentasjon av tilstanden for fiskebestandene. Norge er et av de land i verden som bruker mest ressurser på havforskning og bestandsvurderinger. Da er det også Norges ansvar å følge opp dette i forbindelse med de fiskeriavtalene vi inngår med andre land. Komiteen mener den kunnskap vi innehar, og den fiskeripolitikk som Stortinget bl.a. har lagt i St.meld. nr. 51 for 1997-98, Perspektiver på utvikling av norsk fiskerinæring, er et godt utgangspunkt for de forhandlinger og beslutninger som skal tas på vegne av Norge i internasjonal sammenheng.

Komiteen er bekymret over den situasjonen som flere bestander befinner seg i. Komiteen mener, med bakgrunn i de tidligere inngåtte avtaler med andre land, at hensynet til bevaring og gjenoppbygging av flere viktige bestander må veie tungt i kommende fiskeriforhandlinger. Norge må jobbe sterkt for å få aksept for at ressursoppbygging har første prioritet. Dette tilsier også økt oppmerksomhet og samarbeid på områder som overvåking og kontroll.

Stortinget har også tidligere sagt at økt klarhet og trygghet i bestandsanslagene må være en prioritert oppgave, noe som vil bedre planleggingsrammene for aktørene i næringen, samtidig som dette vil bedre ressursforvaltningen.

Et annet forhold Stortinget har understreket, er at enkelte bestander har hatt for store uttak, slik at flere viktige bestander ikke kan gi en optimal ressurs høsting. Politikken som skal være grunnlaget for fiskerisamarbeid, må være slik at forvaltningen av fiskeressursene må skje innenfor en bærekraftig ramme.

En sentral del av det norske systemet for kontroll og håndheving er fysisk kontroll med all fiskeaktivitet. Samarbeid om kontroll med ressursuttaket på felles fiskebestander er inngått med flere viktige fiskerinasjoner.

Norske myndigheter har de senere år innført en rekke tiltak for å angripe ulovlig og uregulert fiske. Etter den senere tids dokumentasjon av fiskefuskeri er det helt avgjørende å følge dette opp slik som fiskeriministeren har skissert.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 1014)

Kirsti Kolle Grøndahl gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er vi klare for votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det framsatt i alt 13 forslag. Det er – forslag nr.1, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre

- forslagene nr. 2–4, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
 - forslagene nr. 5 og 6, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslagene nr. 7–11 og nr. 13, fra Ansgar Gabrielsen på vegne av Høyre
 - forslag nr. 12, fra Leif Helge Kongshaug på vegne av Venstre
 - forslagene nr. 14–19, fra Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- Forslagene nr. 1–12 er inntatt i innstillingen, mens de øvrige er omdelt på representantenes plasser i salen.
Karin Andersen – til stemmeforklaring.

Karin Andersen (SV): Jeg vil be SVs gruppe om å stemme mot alle mindretallsforslag som er inntatt i innstillingen, og for flertallsrammene.

Når det gjelder egne forslag, er jeg blitt oppfordret til å gjøre dem om til oversendelsesforslag. Det akter jeg ikke å gjøre. Derimot akter jeg å trekke forslagene nr. 17, 18 og 19. Dem vil Stortinget få møte igjen som Dokument nr. 8-forslag. De andre forslagene er direkte sitat fra det som står i innstillingen, og det er bemerkelsesverdig at Stortinget da ikke kan slutte seg til dem.

Presidenten: Presidenten vil først ta mindretallsforslagene opp til votering. Deretter voteres det samlet over innstillingens forslag til vedtak under rammeområdene 9, 10 og 11, og til slutt voteres det over innstillingens forslag til vedtak utenfor rammeområdene.

Presidenten starter med forslag nr. 12, fra Venstre:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak for Stortinget om hvordan staten kan bidra til å styrke tilgangen på risikokapital i det nyskapende, forskningsbaserte næringslivet. Muligheten for å opprette fond eller kommersialiseringsselskaper innenfor de strategiske satsingsområdene i Forskingsmeldingen i et samspill mellom statlig og privat kapital, lokalisert regionalt eller nasjonalt, må vurderes i denne sammenhengen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Venstre ble mot 4 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Vi skal så votere over forslagene nr. 14–16, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til tiltak mot miljøkriminalitet, ulovlig fangst og omsetning av fisk.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fastsette framtidige fiskekvoter basert på forskernes tilrådinger.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om tiltak som vil skape balanse mellom flåten og ressursgrunnlaget.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 7–11 og nr. 13, fra Høyre.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen selge statens resterende aksjer i Arcus AS.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avvikle SND Invest.»

Forslag nr. 9 lyder:

«1. Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til endringer i oppdretsloven slik at de nåværende konsesjonsordningene for oppdrett av ørret, skjell og marin fisk erstattes med en godkjenningssordning der det stilles miljø-, dyrehelse- og kompetansekrav.

2. Stortinget ber Regjeringen utvide konsesjonsvolumet for laks- og ørretkonsesjoner fra 12 000 til 18 000 m³.

3. Stortinget ber Regjeringen parallelt med tildelingen av nye laksekonsesjoner utvide førkvotene for eksisterende oppdrettsanlegg.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer i skattelovens § 8.2 punkt 2a slik at beløpsgrensene for skattefordelen i skogavgiftsordningen oppheves og skattefordelen økes til 50 pst.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for salg av deler av Statskog SFs produktive barskogeierdommer.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at fremtidige nedslag av statlige aksjer i Telenor ASA inkluderer en preferanse- og rabattordning for privatkunder.»

Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet vil støtte disse forslagene – det bekreftes.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 75 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.51.02)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 5 og 6, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen øke nivået for støtte til refusjonsordningen for sjøfolk til 20 pst. av brutto lønnsutgifter samt inkludere norske utenriks ferjerederier, bøyelaster for transport av råolje og opplæringsstillinger i NIS i ordningen.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om utvikling av konsesjonsgrenser gitt i henhold til lov om ervervmessig husdyrhold.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 88 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.51.23)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 2–4, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen tilpasse gebyrinntektene til driften av Brønnøysundregistrene ved å innarbeide nivået av gebyrene i tråd med selvfinansieringsprinsippet over en 2-års periode for budsjettene 2002 og 2003 slik at næringslivet tilgodeses i form av reduserte gebyr.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa legge fram ei sak om innføring av skattestimulering av forskning i regi av næringslivet i tråd med fleirtalsforslaget i Hervikutvalet si innstilling.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en nedtrappingsplan for statens eierinteresser i norsk næringsliv. Forslaget bør inneholde en nedtrappingsplan for alle

bedrifter der staten har eierinteresser, eventuelt en vurdering av hvilke spesielle hensyn som skulle tilsi fortsatt statlig eierskap.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 75 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.51.42)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide en plan for salg av statens eierandeler i NOAH AS.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 70 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.52.04)

Komiteen hadde innstillet:

A. Rammeområde 9 (Næring)

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)		
	1	Driftsutgifter	106 050 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	43 800 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	15 000 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901)		
	1	Driftsutgifter	153 000 000	
902		Justervesenet (jf. kap. 3902)		
	1	Driftsutgifter	74 450 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	100 000	
903		Standardisering		
	70	Tilskudd	26 000 000	
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904)		
	1	Driftsutgifter	134 900 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 616 000	
910		Statens veiledningskontor for oppfinnere		
	1	Driftsutgifter	7 150 000	
	70	Utviklingsarbeider og stipend, <i>kan overføres</i>	7 900 000	
911		Bedriftsrettet kompetanseoverføring		
	74	Norsk Designråd	9 000 000	
	75	EUs SMB-program, <i>kan overføres</i>	6 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	77	Næringsrettet teknologisk kompetanseoverføring	40 300 000	
	78	Bedriftsrettet informasjonsformidling	11 800 000	
922		Norsk Romsenter		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	246 700 000	
923		Forsknings- og utviklingskontrakter		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	151 000 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
	71	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	500 300 000	
926		Spesielle IT-tiltak		
	22	Samordning av IT-politikken, <i>kan overføres</i>	4 400 000	
	50	Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon, <i>kan overføres</i>	38 500 000	
928		FoU-prosjekter i næringslivets regi		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	200 000 000	
932		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3932)		
	1	Driftsutgifter	96 850 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	31 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	70	Tilskudd til sekretariat for IUGS	850 000	
933		Bergvesenet (jf. kap. 3933)		
	1	Driftsutgifter	8 900 000	
	30	Sikring av gruveåpninger, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
	31	Tiltak mot avrenning fra nedlagte gruver, <i>kan overføres</i>	3 300 000	
941		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3941)		
	1	Driftsutgifter	191 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 000 000	
	70	Hjemsending av sjøfolk	1 000 000	
942		Skipsregistrene (jf. kap. 3942)		
	1	Driftsutgifter	6 750 000	
943		Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	290 000 000	
944		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter	600 000	
951		Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S		
	70	Tilskudd	61 000 000	
952		Svalbard Samfunnsdrift og Næringsutvikling		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	11 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
961		Reiselivstiltak		
	1	Driftsutgifter	1 800 000	
	70	Tilskudd til internasjonal markedsføring	99 500 000	
966		Støtte til skipsbygging		
	70	Rentestøtte ved langtidsfinansiering av skip og mobile rigger, <i>overslagsbevilgning</i>	400 000	
	72	Rentestøtte ved langtidsfinansiering av innenlandske leveringer av fiskebåter, <i>overslagsbevilgning</i>	800 000	
970		Internasjonaliseringstiltak		
	70	Eksportfremmende tiltak, <i>kan overføres</i>	188 000 000	
	71	Internasjonalt teknologisamarbeid	19 500 000	
990		Industri- og forsyningsberedskap (jf. kap. 3990)		
	1	Driftsutgifter	13 000 000	
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620)		
	50	Utviklingstilskudd, fond	161 000 000	
	51	Tapsfond for lån og garantier innvilget i budsjetterminen	60 000 000	
	54	Prosjektutviklingstilskudd, fond	25 000 000	
	70	Administrasjon, <i>kan overføres</i>	183 200 000	
	71	Tilskudd til dekning av tap på eldre lån og garantier	800 000	
	75	Tilskudd til omstilling, <i>kan overføres</i>	24 000 000	
2425		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene		
	51	Distriktsutviklingstilskudd, fond, <i>kan nyttes under kap. 551 post 51</i>	793 400 000	
	53	Tilskudd til dekning av tap på lån, fond	100 000 000	
		Totale utgifter.....		<u>4 218 616 000</u>
I n n t e k t e r				
3900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 900)		
	2	Ymse inntekter	1 900 000	
3901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901)		
	1	Patentavgifter	98 000 000	
	2	Varemerkeavgifter	41 600 000	
	3	Mønsteravgifter	2 500 000	
	4	Forskjellige avgifter	6 400 000	
	5	Inntekt av informasjonstjenester	4 500 000	
3902		Justervesenet (jf. kap. 902)		
	1	Justergebyrer	37 000 000	
	3	Kontroll- og godkjenningssgebyr	14 300 000	
	4	Oppdragsinntekter	100 000	
3904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 904)		
	1	Gebyrinntekter	378 600 000	
	2	Oppdragsinntekter og andre inntekter	11 500 000	
3932		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 932)		
	1	Oppdragsinntekter	10 400 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	20 600 000	
	3	Ymse inntekter	600 000	
3933		Bergvesenet (jf. kap. 933)		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Produksjonsavgifter m.v.	700 000	
3941		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 941)		
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	93 200 000	
	3	Diverse inntekter	100 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	44 600 000	
	5	Inntekter av velferdstiltak	3 000 000	
3942		Skipsregistrene (jf. kap. 942)		
	1	Gebyrer NOR	4 400 000	
	2	Gebyrer NIS	5 600 000	
3990		Industri- og forsyningsberedskap (jf. kap. 990)		
	1	Salgsinntekter	6 800 000	
5320		Statens nærings- og distriktutviklingsfond (jf. kap. 2420)		
	50	Tilbakeføring av utviklingstilskudd	5 000 000	
	51	Tilbakeføring fra tapsfond	5 000 000	
	70	Låneprovisjon, grunnfinansierings- og lavrisikolåneordningen	25 000 000	
	71	Garantiprovisjon, grunnfinansieringsordningen	300 000	
	73	Låneprovisjon, risikolåneordningen	10 000 000	
5327		Statens nærings- og distriktutviklingsfond og fylkeskommunene m.v.	80 000 000	
	50	Tilbakeføring av tilskudd		
	51	Tilbakeføring av tapsfond	25 000 000	
		Totale inntekter		936 700 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan:

1. gi tilsagn for inntil 2 500 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 900 post 21.
2. gi tilsagn for inntil 750 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 910 post 70.
3. gi tilsagn for inntil 140 000 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 923 post 70.
4. gi tilsagn for inntil 35 000 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 2420 post 54.

III

Garanti fullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan gi garanti for låneopptak til Svensk-Norsk Industriefond for inntil motverdien av SEK 80 000 000.

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 60 000 000 spesielle trekkrettigheter (SDR) overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergiverksomhet, kapittel III.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 902 Justervesenet, post 21 Spesielle driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter under kap. 3902 Justervesenet, post 4 Oppdragsinntekter, knyttet til eksterne oppdrag innenfor en ramme på 4 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 904 Brønnøysundregistrene, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekter under kap. 3904 Brønnøysundregistrene, post 2 Oppdragsinntekter og andre inntekter.

VI

Tap på garantier

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan utgiftsføre fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak til NOAH AS (tidligere Norsk avfallshandtering AS) innenfor gitt tilsagnsramme uten bevilgning under kap. 945 NOAH AS, post 70 Dekning av garantiansvar for miljøvernålan.

VII

Fullmakt til å utgiftsføre utan løyving

Stortinget samtykker i at:

1. Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan utgiftsføre refusjonsutbetalinger for utførte miljøtiltak på tomte til tidlegare Norsk Koksverk innanfor gitt til-

- segnsramme utan løyving under kap. 955 Norsk Koksverk, post 71 Refusjon for miljøtiltak.
2. Nærings- og handelsdepartementet i 2001 kan utgiftsføre refusjonsutbetalingar for utførte miljøtiltak på

tomta til Norsk Jern Eiendom A/S innanfor gitt tilsegnsramme utan løyving under kap. 956 Norsk Jern Eiendom A/S, post 70 Refusjon for miljøtiltak.

**B. Rammeområde 10
(Fiskeri)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1000		Fiskeridepartementet (jf. kap. 4000)		
	1	Driftsutgifter	63 000 000	
	70	Tilskudd diverse formål	500 000	
1001		Deltakelse i internasjonale organisasjoner		
	70	Tilskudd	6 250 000	
1030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030)		
	1	Driftsutgifter	258 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
1040		Til gjennomføring av fiskeriavtalen		
	70	Tilskudd til støtte av fiskeriene m.m., <i>kan overføres</i>	120 000 000	
1050		Diverse fiskeriformål		
	71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
	73	Kvinnerettede og kompetansehevende tiltak, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 900 000	
	78	DNA-register for vågehval, <i>kan overføres</i>	3 500 000	
	79	Informasjon ressursforvaltning	2 000 000	
2415		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak		
	72	Tilskudd til fornyelse og kapasitetstilpasning i fiskeflåten, <i>kan overføres</i>	35 000 000	
	73	Rentestøtte stønadslån	2 000 000	
	74	Tilskudd til næringsutvikling i marin sektor, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
		Totale utgifter.....		540 450 000
I n n t e k t e r				
4000		Fiskeridepartementet (jf. kap. 1000)		
	1	Refusjoner	10 000	
4030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 1030)		
	1	Oppdragsinntekter	10 000	
	2	Salg av registre, diverse tjenester	80 000	
	3	Inntekter Fiskets Gang	310 000	
	4	Fangstinntekter overvåkningsprogrammet	10 000	
	6	Tvangsmulkt oppdrettsvirksomhet	580 000	
	7	Inntekter ved laboratoriene	2 750 000	
	8	Gebyr akvakultursøknader	2 430 000	
	9	Gebyr Merkeregisteret	3 490 000	
	10	Gebyr Kontrollverkets tjenester	22 820 000	
	11	Avgift fiskefyrkontroll	1 660 000	
	12	Gebyr ervervstillatelse	2 490 000	
	14	Refusjoner	10 000	
		Totale inntekter.....		36 650 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2001 kan gi tilsagn for inntil 3 000 000 kroner utover gitt bevilgning under kap. 1050 Diverse fiskeriformål post 73 Kvinnerettede og kompetansehevede tiltak.

**C. Rammeområde 11
(Landbruk)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 4100)		
	1	Driftsutgifter	105 306 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltnings organ, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	7 624 000	
	50	Store utstyrskjøp og vedlikehold – forvaltningsorgan med særskilte fullmakter	200 000	
	70	Tilskudd til driften av Staur gård	250 000	
1107		Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107)		
	1	Driftsutgifter	176 788 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap	40 000 000	
	73	Tilskudd til tiltak mot dyresykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	16 000 000	
1110		Statens landbrukstilsyn (jf. kap. 4110)		
	1	Driftsutgifter	90 819 000	
	73	Tilskudd til stamsædavl, <i>overslagsbevilgning</i>	582 000	
1112		Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsutvikling m.m.		
	50	Forvaltningsstøtte og utviklingsoppgaver, Veterinærinstituttet	91 645 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling, Planteforsk	41 349 000	
	52	Støtte til fagsentrene	12 596 000	
1114		Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 4114)		
	1	Driftsutgifter	174 470 000	
1140		Miljø- og næringstiltak i jordbruket		
	50	Driftsøkonomiske analyser m.m.	18 045 000	
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i>	36 102 000	
1142		Miljø- og næringstiltak i skogbruket		
	50	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket	11 712 000	
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 319 000	
	52	Omstillingstiltak NISK	2 000 000	
	71	Tilskudd til langsiktige investeringer og næringstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	112 862 000	
	76	Ressurs- og miljøtiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	23 174 000	
1143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143)		
	1	Driftsutgifter	141 794 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	14 000 000	
	71	Omstillingsstøtte til slakteri, <i>kan overføres</i>	9 006 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1145		Jordskifteverket (jf. kap. 4145)		
	1	Driftsutgifter	132 536 000	
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146)		
	1	Driftsutgifter	57 895 000	
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147)		
	1	Driftsutgifter	28 564 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 028 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	625 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	5 287 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring		
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	19 810 000	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>kan overføres</i>	40 273 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150)		
	50	Fondsavsetninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 604 560 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	230 500 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 727 370 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 758 524 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	402 600 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 798 454 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	33 700 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	4 800 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	42 700 000	
	79	Velferdsordninger	1 800 000	
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	16 324 000	
	73	Avviklingskostnader	212 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	6 644 000	
2411		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, lån til landbruksformål (jf. kap. 5311 og 5614)		
	50	Tapsfond, lån til landbruksformål	6 000 000	
	71	Rentestøtte	500 000	
		Totale utgifter		14 052 449 000
I n n t e k t e r				
4100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 1100)		
	1	Refusjon og gebyr	375 000	
4107		Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 1107)		
	3	Gebyr- og analyseinntekter m.m.	19 303 000	
4110		Statens landbrukstilsyn (jf. kap. 1110)		
	1	Gebyr og analyseinntekter m.m.	78 946 000	
4114		Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 1114)		
	1	Gebyr og analyseinntekter m.m.	174 942 000	
4143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 1143)		
	1	Driftsinntekter m.m.	22 329 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	80	Renteinntekter	1 759 000	
4145		Jordskifteverket (jf. kap. 1145)		
	1	Saks- og gebyrinntekter	15 247 000	
4146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 1146)		
	2	Driftsinntekter	16 261 000	
4147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 1147)		
	1	Driftsinntekter	1 586 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 1150)		
	50	Refusjon fra kornfondet	121 000 000	
5571		Totalisatoravgift		
	70	Avgift	98 000 000	
		Totalte inntekter		549 748 000

II

Fullmakter til å benytte inntekt fra salg

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2001 kan:

1. overskride kap. 1100 post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorgan med et beløp som tilsvare merinntektene fra salg av eiendom.
2. medregne ubenyttet merinntekt fra salg av eiendom ved utregning av overførbart beløp under kap. 1100 post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorgan.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2001 kan overskride bevilgninger mot tilsvarende merinntekter under følgende kapitler og poster:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1100 post 1	Kap. 4100 post 1
Kap. 1107 post 1	Kap. 4107 post 3
Kap. 1110 post 1	Kap. 4110 post 1
Kap. 1114 post 1	Kap. 4114 post 1
Kap. 1143 post 1	Kap. 4143 post 1
Kap. 1145 post 1	Kap. 4145 post 1
Kap. 1146 post 1	Kap. 4146 post 2
Kap. 1147 post 1	Kap. 4147 post 1

IV

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 post 1 med inntil 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

V

Fullmakt som gjelder fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2001 kan selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 5 000 000 kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2001 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd til sikringsarbeid for inntil 2 000 000 kroner utover bevilgningen under kap. 1148 post 70.
2. gi tilsagn om tilskudd til naturskadeerstatninger for inntil 10 000 000 kroner utover bevilgningen under kap. 1148 post 71.

Presidenten: Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet og Høyre vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 74 mot 29 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.52.41)

Videre var innstillet:

D. Andre vedtak

I

Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren orientere Stortinget om tidsplanen for ferdigstilling av arbeidet med å overføre analoge data til digital form, både i NGUs databaser og de fylkesvise arealinformasjonssystemene.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

II

Stortinget ber Regjeringa legge fram ei sak for Stortinget om korleis staten kan medverke til å styrke tilgangen på risikokapital og egenkapital i det nyskapande, forskingsbaserte næringslivet. Og vidare korleis staten kan sikre nasjonalt eigarskap og at viktige kompetansmiljø knytt til eigarskap, forskning og utvikling ikkje vert flytta ut. Det skal mellom anna gjerast greie for formålet med eit eller fleire investeringsselskap, lokalisert regionalt og nasjonalt. Selskapa skal vere langsiktige investerar, og bidra til å styrke norske kompetansmiljø og

kontakten mellom desse. Selskapa skal vere kommersielle investorar. Det må òg gjerast greie for høve til å utvide verkeområdet for dei eksisterande ordningane og institusjonane.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet står bak innstillingens II.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 70 mot 33 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.53.17)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2000 blir det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
922		Norsk Romsenter	
	70	Tilskot, kan overførast, vert redusert med frå kr 240 300 000 til kr 231 500 000	8 800 000
943		Tilskot til sysselsetting av sjøfolk	
	70	Tilskot, overslagsløyving, vert redusert med frå kr 330 000 000 til kr 320 000 000	10 000 000
955		Norsk Koksverk	
	71	(ny) Refusjon for miljøtiltak, vert løyvd med	4 700 000
956		Norsk Jern Eiendom A/S	
	70	(ny) Refusjon for miljøtiltak, vert løyvd med	300 000
962		Omstillingstiltak	
	71	(ny) Omstillingstilskot til Sør-Varanger, kan overførast, vert løyvd med	20 000 000
966		Støtte til skipsbygging	
	50	Overføring til fond for støtte ved skipskontraktar, vert auka med frå kr 687 500 000 til kr 837 500 000	150 000 000
990		Industri- og forsyningsberedskap (jf. kap. 3990)	
	1	Driftsutgifter, vert auka med frå kr 8 060 000 til kr 11 160 000	3 100 000
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620)	
	91	Lån til risikolåneordninga, overslagsløyving, vert auka med	815 000 000
	92	frå kr 5 600 000 000 til kr 6 415 000 000 vert redusert med frå kr 27 000 000 000 til kr 19 000 000 000	8 000 000 000
I n n t e k t e r			
3990		Industri- og forsyningsberedskap (jf. kap. 990)	
	1	Salsinntekter, vert auka med frå kr 1 600 000 til kr 4 700 000	3 100 000
5320		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)	
	91	Avdrag på uteståande fordringar, risikolåneordninga, vert auka med	885 000 000
	93	Avdrag på uteståande fordringar, grunnfinansierings og lågrisikolåneordninga, vert redusert med frå kr 27 000 000 000 til kr 19 000 000 000	8 000 000 000
5620		Renter og utbytte frå Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420)	
	81	Renter, risikolåneordninga, vert auka med	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		frå kr 140 000 000 til kr 150 000 000	
	86	Renter, grunnfinansierings- og lågrisikolåneordninga, vert auka med	16 000 000
		frå kr 360 000 000 til kr 376 000 000	

II

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og handelsdepartementet si fullmakt til å garantere overfor Norsk Jern Eiendom A/S at selskapet skal haldast skadelaust for eventuelle framtidige kostnader som følgje av pålegg frå Statens forureiningstilsyn knyta til miljøforureining på tomta som kan tilbakeførast til verksemda ved Norsk Koksverk A/S, blir forlenga med uendra ramme – inntil 10 mill. kroner – fram til 31. desember 2002.

III

Stortinget samtykkjer i at løyvinga under kap. 960 Raufoss ASA, post 90 Kjøp av aksjar i Nammo AS, vert gjort overførbar ved tilføyning av stikkordet «kan overførast».

IV

Stortinget samtykkjer i at Nærings- og handelsdepartementet i 2000 kan gi tilsegn for inntil kroner 100 000 000 utover løyvinga under kap. 962, post 71.

I statsbudsjettet for 2000 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
1100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 4100)	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	4 000 000
		frå kr 12 553 000 til kr 16 553 000	
1107		Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	6 000 000
		frå kr 174 034 til kr 180 034 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap, nedsettes med	12 000 000
		frå kr 15 000 000 til kr 3 000 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	12 000 000
		frå kr 24 100 000 til kr 36 100 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150)	
	50	Fondsavsetninger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	8 000 000
		frå kr 1 471 560 000 til kr 1 463 560 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	20 000 000
		frå kr 1 760 370 000 til kr 1 740 370 000	
2411		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, lån til landbruksformål (jf. kap. 5311 og 5614)	
	50	Tapsfond, lån til landbruksformål, forhøyes med	18 000 000
		frå kr 6 000 000 til kr 24 000 000	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	80 000 000
		frå kr 380 000 000 til kr 300 000 000	
I n n t e k t e r :			
4143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 1143)	
	2	(ny) Tilbakemelding fra Bygdemøllenes rasjonaliseringsfond, bevilges med	4 000 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 1150)	

Presidenten: Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet og Høyre vil stemme mot kap. 943 og kap. 966 under I – det blir bekreftet. Det vil derfor først bli votert over disse kapitler, deretter over de gjenstående kapitler og romertall.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til kap. 943 og kap. 966 under I bifaltes med 75 mot 28 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.54.02)
2. Komiteens innstilling til de øvrige kapitler og romertall bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Kap.	Post	Formål	Kroner
	80	Refusjon fra Kornfondet, forhøyes med fra kr 88 000 000 til kr 117 000 000	29 000 000
4162		Salg av Drevsjø Trelast A/S	
	91	Salg av aksjer, bevilges med	550 000
5311		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, lån til landbruksformål (jf. kap. 2411)	
	90	Avdrag, forhøyes med fra kr 320 000 000 til kr 380 000 000	60 000 000
5571		Totalisatoravgift	
	70	Avgift, forhøyes med fra kr 80 000 000 til kr 85 000 000	5 000 000
5614		Renter av lån til landbruksformål	
	80	Renter, forhøyes med fra kr 262 000 000 til kr 292 000 000	30 000 000
5651		Aksjer i selskap under Landbruksdepartementet	
	80	Utbytte, nedsettes med fra kr 2 200 000 til kr 1 850 000	350 000
5652		Innskuddskapital i Statskog SF	
	80	Utbytte, forhøyes med fra kr 8 500 000 til kr 10 000 000	1 500 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:62 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentantene Vidar Kleppe, Jørn L. Stang, Per Ove Width, Terje Knudsen, Harald T. Nesvik og Øyvind Korsberg om å nedsette et utvalg for å forenkle og effektivisere kystforvaltningen – vert vedlagt protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 44 (1999-2000) – Om dei fiskeriavtalene Noreg har inngått med andre land for 2000 og fisket etter avtalene i 1998 og 1999 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 6*Referat*

Presidenten: Det foreligger intet referat.

Møtet slutt kl. 14.55.